INTROSPECTIV

John P. Strelecky

Întoarcere la CAFENEAUA de la CAPĂTUL LUMII

INTROSPECTIV

John P. Strelecky

Întoarcere la CAFENEAUA de la CAPĂTUL LUMII

John P. Strelecky

Întoarcere la CAFENEAUA de la CAPĂTUL LUMII

Traducere din limba engleză de
IOAN CIUPERCĂ

Return to The Why Café (2014)

PROLOG

Uneori, când te aștepți cel mai puțin și când poate ai cea mai mare nevoie, te regăsești într-un loc nou, întâlnești oameni noi și înveți lucruri noi. Așa mi s-a întâmplat și mie într-o noapte, cu mulți ani în urmă, într-un mic local numit *Cafeneaua de la capătul lumii.*

Acea noapte mi-a schimbat cursul vieții așa cum nu mi-aș fi putut imagina nicicând. Am învățat ce înseamnă cu adevărat libertatea și mi-am dat seama că aceasta este chemarea mea.

N-am știut niciodată cum și de ce am ajuns să intru atunci în cafenea. Dar sunt recunoscător pentru șansa pe care am avut-o.

Apoi, într-o altă zi, contrar tuturor așteptărilor, m-am trezit din nou în fața cafenelei. Și, încă o dată, timpul petrecut acolo mi-a schimbat viața, călăuzind-o într-o anumită direcție, și, pentru acest lucru, voi fi veșnic îndatorat.

Aceasta este povestea întoarcerii mele la *Cafeneaua de la capătul lumii.*

1

Era o zi perfectă. Cerul era de un albastru magnific, aerul era cald, dar nu sufocant. Mă simțeam ca în paradis. Și, într-un fel, eram. Cam așa te simți în Hawaii.

Pentru acea zi îmi planificasem doar o plimbare cu bicicleta. Nimic mai mult. Fără un program anume, fără un traseu sau orar prestabilit. Doar o plimbare lungă în care să pedalez pe străzi la întâmplare, lăsându-mă ghidat de propria intuiție. Doar eu, bicicleta mea și paradisul pe care să-l explorez.

M-am plimbat așa vreme de vreo două ore și nu am nici cea mai vagă idee pe unde am umblat. Exact cum îmi propusesem.

Aveam în minte unul dintre cântecele mele preferate. Îi aparține unei artiste pe nume Jana Stanfield și spune așa: „Nu m-am rătăcit, explorez". Se potrivea perfect cu plimbarea mea. Și, în multe privințe, se potrivea perfect cu mare parte dintre aventurile mele.

Dintr-odată, gândul mi-a zburat înapoi la o anumită noapte, cu mulți ani în urmă. Doar că, atunci, nu aveam senzația că explorez. Simțeam pur și simplu că m-am rătăcit. A fost momentul care mi-a schimbat viața. O noapte petrecută într-un local micuț, numit *Cafeneaua de la capătul lumii.*

Foarte multe lucruri s-au schimbat după acea noapte. Nici nu-mi mai aduc aminte cum era viața mea înainte de acel moment. Pare că

aveam o cu totul altă existență. Că eram o cu totul altă persoană.

Am luat încet o curbă și am zărit pentru o clipă oceanul. Atât de incredibil de albastru. M-a dus cu gândul la o țestoasă de mare. O altă amintire legată de acea noapte la cafenea.

Era ciudat. Cafeneaua nu mi-a ieșit niciodată cu adevărat din minte. Cu toate acestea, nici nu a mai apărut de mult cu atâta pregnanță în gândurile mele.

Alte două curbe. Alte două panorame spectaculoase.

În Hawaii, există un amestec incredibil de culori. Insula s-a format ca urmare a activității vulcanice din zonă. De aceea, peste tot sunt roci de lavă neagră. Cu timpul, ca și cum natura a vrut să creeze un contrast perfect, rocile s-au fărâmițat și, pe solul astfel creat, au crescut plante de cel mai strălucitor verde posibil. Să mai adaug albastrul turcoaz al apelor oceanului și multitudinea de nuanțe de portocaliu, roșu și alte culori strălucitoare ale nenumăratelor flori; este o încântare pentru ochi.

„Extraordinar”, mi-am spus. „Atât de uimitor!”

Pentru mine, ultimele zece luni au fost pline de lucruri uimitoare. Am văzut balenele înotând în largul coastelor Africii de Sud, am fost în safari în Namibia, iar în America Centrală am ajutat puii de țestoase marine abia ieșiți din ouă să ajungă în apă. Călătoria a culminat cu o aventură pe bicicletă, timp de trei luni, în Malaysia și Indonezia. Acum, când mă îndreptam către casă, am decis să mă opresc pentru câteva săptămâni în Hawaii.

La urma urmelor, atunci când ești atât de aproape de paradis… merită să te bucuri puțin de el.

Nu era prima mea călătorie de explorare a lumii. După noaptea petrecută cu mult timp în urmă în cafenea, am adoptat o altă perspectivă asupra vieții. Muncesc un an, apoi călătoresc un an. Lucrez un alt an, apoi, anul următor, iarăși călătoresc. Pentru mulți oameni, acest lucru poate părea curios. Ei își fac griji pentru siguranța și liniștea lor. Și, totuși, la mine funcționează. Mi-am dat seama că, atunci când ești bun în ceea ce faci, vei fi întotdeauna la mare căutare. Nu am avut niciodată o problemă în a-mi găsi un nou loc de muncă.

Aceiași oameni cărora stilul meu de viață li se pare ciudat îmi spun, adeseori, că și-ar dori și ei să-l încerce. Totuși, cu rare excepții, nu au făcut-o niciodată.

Cred că nu greșesc dacă afirm că de vină este teama de a te avânta în necunoscut.

Încep să pedalez și mai abitir, și îmi apar în cale și mai multe peisaje incredibile. Aerul era înmiresmat de parfumul florilor. Unul dintre lucrurile care îmi plac în Hawaii este parfumul florilor. Te simți de parcă ai mirosi nectarul zeilor. Natura în starea ei cea mai pură.

Am mai mers trei kilometri și am ajuns într-o zonă pe care nu o mai văzusem până atunci. Terenul era mai plat acum. Din dreapta, se auzeau brizanții. Mă aflam la o răscruce de drumuri. La dreapta sau la stânga?

„Ia-o pe calea mai puțin umblată”, m-am gândit, „urmează întotdeauna cărarea mai puțin bătătorită”.

Era cea din dreapta. Pe acolo am și pornit-o. Nu era un drum pavat, ci acoperit cu pietriș. Am simțit că mușchii mi se încordează din cauza efortului, îmi place acest sentiment – indiferent că e vorba de mintea mea, de picioarele mele sau de alți mușchi ai corpului meu. Așa mi se întâmplă atunci când știu că am început o aventură, când întâlnesc ceva nou și captivant, ceva care mă stimulează.

În timp ce mergeam pe bicicletă, întrezăream printre copaci sclipirile apei.

„Poate, mai târziu, o să mă duc să înot puțin”, mi-am zis.

După vreo douăzeci de minute de pedalat pe drumul cu pietriș, am avut deodată sentimentul straniu de déjà-vu. Era ciudat. Fără doar și poate, nu mai fusesem niciodată înainte în această parte a insulei. Și totuși, cumva…

Tocmai încercam să-mi pun în ordine gândurile când, deodată, am văzut-o. Ceva mai în față, pe dreapta. O clădire mică, albă, cu o parcare cu pietriș în față și cu o reclamă luminoasă albastră în partea de sus.

Aproape că am căzut de pe bicicletă.

„Imposibil”, m-am gândit.

Dar bineînțeles că, la *Cafeneaua de la capătul lumii,* nimic nu este imposibil.

M-am apropiat și pe chip mi s-a înfiripat un zâmbet. Câte amintiri! Câte cunoștințe importante am dobândit în acest loc! Dar ce căuta cafeneaua aici? Acum? Cu siguranță, nu era acolo unde o găsisem eu înainte.

Am aruncat o privire în spate. Nu era nimeni, așa că am început să pedalez cu putere și să merg mai rapid. Voiam să ajung la cafenea ca nu cumva să dispară înainte de a avea șansa să intru.

Nu ar fi trebuit să-mi fac griji. În cinci minute, eram acolo, iar cafeneaua nu dispăruse. Nu-mi venea să-mi cred ochilor.

„Incredibil”, mi-am zis.

Lângă ușa de la intrare, era un rastel pentru biciclete. Mi-am lăsat bicicleta acolo. Mintea îmi fierbea de curiozitate. *Ce căuta cafeneaua acolo?*

2

Am urcat repede treptele scării din față și, după un moment de ezitare, am împins ușa de la intrarea în cafenea. De ușă erau atârnați niște clopoței. Aceiași clopoței ca data trecută. Au clinchetit pentru a-mi vesti sosirea.

Am intrat și m-am uitat de jur-împrejur. Era ca și cum aș fi pășit în trecut. Localul arăta *exact* la fel ca în urmă cu zece ani. Separeurile roșii, taburetele argintii, tejgheaua pentru micul dejun… și toate arătau ca noi.

— Bine ai revenit, John.

M-am întors spre stânga. Cu câteva momente înainte, nu era nimeni acolo. Acum, da. Era Casey, chelnerița care mă servise atunci când vizitasem pentru prima dată cafeneaua. Stătusem de vorbă toată noaptea cu ea, cu proprietarul cafenelei și cu unul dintre clienți. Modul de a gândi și ideile lor mi-au schimbat viața.

Casey zâmbea. I-am zâmbit și eu.

— Bună, Casey.

A venit la mine și m-a îmbrățișat cu căldură.

— A trecut ceva timp…

Am dat aprobator din cap, uluit de faptul că mă aflam acolo și, acum, și de prezența interlocutoarei mele.

— Arăți minunat, i-am spus. Ești… neschimbată.

Era adevărat. Nu îmbătrânise deloc.

A zâmbit din nou.

— Și tu arăți bine, John.

Am aruncat o privire prin cafenea.

— Nu-mi vine să cred că sunt aici. În dimineața asta m-am tot gândit la cafenea. Și, acum, o găsesc aici…

— Ne mai mutăm câteodată, a zis ea.

De parcă asta ar fi explicat perfect cum se făcea că o cafenea leită cu cea pe care o vizitasem cu ani în urmă se găsea acum într-un loc aflat la mii de kilometri distanță de locul unde o văzusem prima dată. Fără a mai pune la socoteală faptul că nimic nu părea să se fi schimbat.

— Sau poate că francizăm, a spus și a zâmbit iarăși.

Am râs. Mă lua peste picior din pricina unui comentariu pe care-l făcusem data trecută când fusesem la cafenea. Oare cum de își amintise de el?

S-a îndreptat către un separeu.

— Vrei să iei un loc?

M-am așezat și am pipăit scaunele. Păreau absolut noi.

— Pot să te servesc cu ceva? m-a întrebat Casey și a pus un meniu pe masă.

Am zâmbit. Mi-am amintit meniul. Era același meniu, cu textul care apărea și dispărea ca prin farmec. L-am ridicat.

Data trecută când am fost la cafenea, pe spatele meniului erau scrise trei întrebări:

De ce ești aici?

Îți este teamă de moarte?

Ești un om împlinit?

Am întors meniul. Întrebările erau tot acolo. Oh, cum se schimbase viața mea grație acestor trei întrebări.

— Lucrurile sunt puțin diferite pentru tine acum, nu-i așa? m-a întrebat Casey.

M-am uitat la ea și am zâmbit.

— Sigur că da. Foarte diferite. În sensul bun al cuvântului.

— Ca de exemplu?

Am clătinat din cap.

— Uau, păi cu ce să încep?

Casey s-a strecurat în separeu și s-a așezat în fața mea. S-a întins către mine și și-a pus mâinile peste ale mele.

— Să începem cu dimineața în care ai părăsit cafeneaua, în urmă cu zece ani.

3

Mi-am întors palmele și am strâns ușor mâna lui Casey. Era caldă. Era vie. Mă întorsesem la cafenea.

Am scuturat ușor din cap a neîncredere, apoi am zâmbit.

— Păi, să vedem, am început eu. Înarmat cu meniul cafenelei, o bucată din plăcinta cu căpșune și rubarbă a lui Mike, dar și cu o perspectivă complet nouă asupra vieții, am ieșit și am pășit într-o cu totul altă realitate. Acea noapte m-a schimbat. Ce am învățat atunci răzbate până în ziua de azi în atât de multe aspecte ale vieții mele. Povestea țestoasei verzi de mare, povestea pescarului, discuția cu Anne despre cum poți fi tu cel care își alege propria versiune a realității… toate acestea au contribuit enorm la felul în care îmi trăiesc acum viața.

Casey a zâmbit și s-a sprijinit de spătarul scaunului. Apoi a făcut semn din cap către intrarea în cafenea.

— Ultima dată când ai intrat pe ușa aceea, nu erai așa de fericit.

Am zâmbit și eu.

— Mi-e mai bine acum. De fapt, mi-e atât de bine încât nici nu-mi mai pot aminti cum era viața mea înainte. Sincer, chiar mi-e greu să-mi amintesc ce complicată îmi părea viața pe atunci.

— Și ce s-a întâmplat după ce ai plecat de la cafenea?

— Lucrurile s-au schimbat, am spus eu ridicând din umeri. Și eu m-am schimbat. Convingerile, acțiunile, abordările mele sunt altele acum… Unele lucruri au fost mărunte, altele mult mai importante. La scurt timp după vizita mea aici, am renunțat la ce făceam și am decis să merg să văd lumea.

— Chiar așa?

Am încuviințat din cap.

— Visam de foarte mult timp să fac acest lucru, însă întotdeauna mi s-a părut greu de realizat. Dar, după vizita mea la cafenea, mi s-a

deschis mintea. Pe vremuri, când întâlneam oameni care făceau ceva uimitor, ridicam singur ziduri în calea mea. Găseam mii de motive pentru care eu nu aș putea niciodată să fac acel lucru, așa că nici nu încercam. Dar, după ce am fost aici, am început să-i privesc altfel pe acei oameni. Nu îi mai vedeam ca pe o amenințare. Acum, îmi erau călăuze. Înainte, nu știam exact cine sunt, îmi era atât de teamă că pot părea nătâng sau îmi era atât de rușine că nu știu anumite lucruri încât nu puneam întrebări. Ba, chiar mai rău, nici nu încercam să mă lămuresc. În orice caz, după ce am plecat de aici, am întâlnit oameni interesanți care călătoreau prin lume. Așa că, după ce am economisit niște bani, am pornit-o și eu la drum.

— Și? m-a întrebat Casey, dând din cap.

Am zâmbit.

— E atât de uimitor că nu mi-ar ajunge cincizeci de vieți pentru a-ți povesti. E ceva ce mi-a schimbat cu totul viața. Sunt atât de multe locuri de neînchipuit pe planeta noastră. Și la fel de multe experiențe extraordinare pe care le poți avea. Fără a mai vorbi despre lecțiile de viață pe care le primești.

4

Am stat de vorbă cu Casey aproape o oră. I-am povestit despre locurile în care am fost și despre aventurile pe care le-am trăit: despre safariul din Africa, străbaterea marelui zid chinezesc, explorarea junglei din Borneo, vizitarea ruinelor Romei antice… Am avut senzația că și ea cunoștea multe dintre locurile despre care-i povesteam. Ceva îmi spunea că și Casey e o persoană care călătorește mult. Și, totuși, mi-a pus o mulțime de întrebări.

— Dar nu te-am întrebat nimic despre tine, i-am spus eu într-un târziu. Despre mine am tot vorbit. Tu ce-ai mai făcut?

— Ei bine, după cum probabil ți-ai dat seama, nu mai suntem în același loc în care ne aflam atunci când ne-ai vizitat data trecută.

— Chiar aveam niște nelămuriri în privința asta.

Casey a încuviințat din cap.

— Există un motiv, a spus ea. Se întâmplă ceva astăzi.

— Ce anume?

Chiar în acel moment, în parcare a intrat un autoturism de culoare albă.

— John, tu te pricepi la gătit?

— Nu prea. Dar cred că pentru un mic dejun standard m-aș descurca. De ce?

— Mike o să vină puțin mai târziu astăzi. Mi-ar prinde bine o mână de ajutor la bucătărie, mi-a explicat ea, făcând semn din cap către mașina abia parcată. Se pare că ne-a sosit primul mușteriu.

Aveam o sumedenie de motive pentru a refuza. Nu pregătisem niciodată ceva de mâncare într-un local. Știam să prepar doar câteva feluri de mâncare. Și, de fapt, eu nici nu lucram acolo… Dar, dintr-un motiv oarecare, totul mi se părea perfect în regulă.

— Dacă vor comanda clătite cu dulceață de coacăze sau friganele cu ananas, mă descurc, am spus eu zâmbind. În rest, nu promit nimic.

Mi-a zâmbit și ea, apoi a zis:

— Să sperăm că nu vor vrea altceva.

S-a uitat din nou la autoturismul de afară și a adăugat:

— Du-te la bucătărie și aruncă o privire pe acolo. Vin și eu în câteva minute.

5

Casey se uita la femeia care cobora din mașină. Era mult prea elegant îmbrăcată pentru Hawaii. Ținută business, tocuri înalte, părul prins cu grijă într-un coc... Și, peste toate acestea, aerul unei persoane foarte stresate. Încerca să închidă portiera, să pună bine cheile și, în același timp, să răspundă la telefon.

A reușit să închidă portiera, dar a scăpat cheile prin pietrișul din parcare. Casey a auzit-o spunând „Fir-ar să fie!” atunci când s-a aplecat să le ia de jos, timp în care a scăpat și telefonul din mână. Casey a zâmbit.

După ce și-a recuperat cheile și telefonul, femeia s-a îndreptat către intrarea în cafenea. Ținea din nou telefonul lipit de ureche. În timp ce urca treptele, și-a amintit că nu a încuiat mașina. A scos cu greu cheile, dar le-a scăpat iarăși pe jos.

Pe chip i se citea iritarea. În cele din urmă, după ce și-a ridicat cheile de pe jos, a reușit să-și încuie mașina, cu un bipăit zgomotos.

Femeia a deschis ușa de la intrarea în cafenea și și-a presat puternic telefonul de ureche, în încercarea de a-l auzi mai bine pe interlocutor.

— Nu te aud, a țipat ea în receptor. Semnalul e îngrozitor de slab. Nu... nu te aud.

S-a uitat la telefon și, cu un oftat de exasperare, l-a închis.

— Bună ziua, a spus Casey, cu voce calmă.

Stătea lângă ușa de la intrare, urmărind întreaga scenă.

Femeia s-a uitat la ea surprinsă.

— Bună. Îmi pare rău. Eu tocmai… vreau să zic că… s-a bâlbâit ea, clătinând din cap. Încercam să vorbesc la telefon, dar dintr-odată s-a pierdut semnalul.

Casey a dat aprobator din cap.

— Da, se mai întâmplă pe aici.

Apoi i-a zâmbit și a întrebat-o:

— Cu ce vă pot fi de folos?

Femeia s-a uitat în jurul ei. Era nehotărâtă. Să rămână? Să plece? Ținuta și atitudinea ei arătau că ar fi vrut altceva. Un local mai pretențios. Judecând după privire și expresia feței, cafeneaua aceasta era sub nivelul ei.

Dar Casey a văzut și altceva: un scurt licăr în ochii femeii. Dincolo de aspectul ei exterior sofisticat, exista și *ceva* autentic, care părea să spună: „Rămâi puțin aici”.

— Dacă mergeți tot înainte încă vreo douăzeci de minute, o să dați de multe alte localuri, a spus Casey. Și acolo ați avea semnal mai bun la telefon, a zis și i-a lăsat femeii timp de gândire.

Aceasta ezita. Cu energia ei, ar fi vrut mai degrabă să plece. Dar, pe de altă parte, avea sentimentul că ceva o reține.

— Sau puteți rămâne, i-a zis Casey. Luați ceva și mai vedeți.

Casey i-a făcut semn din cap către un separeu de lângă fereastră.

— Uitați un loc bun acolo.

Femeia s-a uitat la Casey, care o privea la rândul ei.

— Bine, a zis femeia după câteva secunde, apoi a scuturat ușor din cap ca și cum ar fi vrut să-și limpezească gândurile. Mulțumesc.

Tânăra a luat loc în separeu.

— Vă las să vă uitați pe meniu, a spus Casey, în timp ce-l punea pe masă. Să vă aduc ceva de băut între timp?

— Cafea. Neagră.

— Imediat.

Casey s-a îndreptat către bucătărie cu zâmbetul pe buze.

6

Când Casey a intrat în bucătărie, eu încă încercam să mă familiarizez cu locul.

— Cum merge? m-a întrebat ea.

— Păi, am găsit cuptorul, frigiderul și ustensilele.

— Și șorțul, a adăugat Casey.

— Da, și șorțul, am zis și mi-am lăsat privirea în pământ. Sper că Mike n-o să se supere pe mine. L-am văzut atârnat în spatele ușii și nu m-am putut abține.

— Sunt sigură că n-o să aibă nimic împotrivă.

— Care-i treaba cu clienta noastră?

Casey a zâmbit ușor.

— E prea devreme ca să mă pronunț. Rămâi pe fază. Deocamdată, mi-a cerut o ceașcă de cafea neagră, îmi dai, te rog, cafetiera?

— Nu am găsit cafeaua, am răspuns eu. Tocmai asta căutam când ai intrat.

Casey a arătat cu degetul în spatele meu, și m-am întors să mă uit. Am dat cu ochii de o cafetieră, cu carafa plină cu cafea proaspăt făcută. Știam sigur că, în urmă cu numai douăzeci de secunde, nu se aflase nici o cafetieră acolo.

— Ești sigură că ai nevoie să te ajut? am întrebat eu, luând carafa plină.

Îmi aminteam acum că, în această cafenea, lucrurile nu erau întotdeauna ceea ce păreau a fi.

— Bineînțeles că am, a răspuns Casey, luând carafa din mâna mea și o ceașcă de pe un raft alăturat.

Apoi a zâmbit și a adăugat:

— Stai aici. Mă întorc într-un minut.

7

Casey s-a apropiat de masă. Femeia butona la telefon, deși tot nu era semnal. O făcea din obișnuință.

— Poftim, a spus Casey. O ceașcă cu cafea proaspătă. Neagră. Amestecul nostru special hawaiian.

A pus ceașca pe masă și a umplut-o cu cafea.

— Tot nu-i semnal, așa-i?

— Nu, nu e, a răspuns femeia, ușor agitată.

Casey a lăsat jos carafa și i-a întins mâna.

— Eu sunt Casey. Sunteți pentru prima oară aici, nu-i așa?

Precaută, femeia a întins și ea mâna și a strâns-o pe cea a lui Casey.

— Da. Mă tem că m-am cam rătăcit. Nu am mai fost niciodată prin locurile astea. Eu sunt Jessica.

— Păi, Jessica, mă bucur că ai ajuns la noi. Bine ai venit!

Casey s-a întins și a luat meniul de pe masa la care stătuserăm amândoi ceva mai devreme.

— În caz că vrei să mai stai puțin la noi, a spus ea și a pus meniul lângă Jessica.

Jessica a aruncat o privire. Pe copertă era trecut un mic text. Sub urarea de început „Bun venit la *Cafeneaua de la capătul lumii”,* stătea scris: „Înainte să comandați, vă rugăm să vă consultați cu personalul

nostru privind ceea ce ar putea însemna timpul petrecut de dumneavoastră aici”.

Jessica a arătat cu degetul spre text și s-a uitat la Casey.

— Nu înțeleg.

Casey a zâmbit.

— De-a lungul anilor, am observat că oamenii par să se simtă ușor schimbați după ce petrec ceva timp aici. Așa încât, acum, încercăm să-i purtăm cu calm prin toată experiența pe care o vor trăi la *Cafeneaua de la capătul lumii.* Să-i ajutăm să înțeleagă la ce se pot aștepta.

Jessica s-a uitat la Casey. Părea la fel de nelămurită.

— Tot nu înțeleg.

— Uneori, mergi undeva, comanzi o cafea și ți se dă o cafea. Alteori, ceri o cafea și ți se dă mult mai mult decât te-ai fi așteptat. Te afli într-unul dintre acele locuri în care primești mai mult decât ai cerut.

Se vedea că Jessica era în continuare derutată.

— Aruncă o privire și spune-mi dacă te atrage ceva, i-a spus Casey, bătând ușor cu degetul în meniu. Te las să te gândești câteva minute.

Când Casey s-a întors și a plecat, Jessica a deschis meniul.

„Straniu loc”, și-a spus în sinea ei.

S-a uitat din nou la telefon. Tot nu avea semnal.

„Nici măcar nu am cum să verific dacă există recenzii ale clienților pentru localul ăsta.”

— Da, într-adevăr, noi aici suntem puțin cam departe de cărările bătute.

Era Casey. Strânsese niște lucruri de pe o altă masă, iar acum trecea pe lângă Jessica, îndreptându-se spre bucătărie.

— Dar asta îți oferă ocazia să te lași purtată de propria intuiție, ceea ce este mult mai important, a adăugat ea, cu un surâs.

Cu un aer cam șovăielnic, Jessica i-a întors surâsul, nefiind foarte sigură ce voia să spună Casey. S-a uitat la ea cum merge spre bucătărie și și-a spus, minunându-se: „Cum de a știut la ce mă gândeam?”

8

— Cum merge?

Am ridicat privirea. Tocmai mă uitam în frigider, ca să mă familiarizez cu ingredientele.

— Bine, cred. Nu știu însă dacă sunt pregătit.

— Nu te-ai afla aici dacă n-ai fi pregătit.

— Cum e clienta noastră?

— Așa cum erai tu atunci când ai venit prima dată la noi. Nu e prea sigură dacă ar trebui să stea sau să plece.

Am încuviințat din cap, amintindu-mi ce înseamnă să te afli în cafenea, la o masă, și să încerci să te convingi singur că ar trebui să pleci. Cu toate că ceva în tine îți spune să rămâi.

— Exact. Își consultă intuiția, așa cum făceai și tu.

M-am dus până la polița unde-mi lăsasem rucsacul și am scos carnețelul care se afla în buzunarul exterior.

— E ciudat că spui asta. Când am început să mă uit prin bucătărie și să scotocesc prin frigider, o parte din mine se gândea că mai bine m-aș afla dincolo, am spus eu, făcând semn din cap spre încăperea alăturată, acolo unde se aflau separeurile.

— Dar?

— Dar una dintre cele mai importante lecții pe care le-am învățat în timpul călătoriilor mele a fost că trebuie să am încredere în intuiția mea. Atunci când te afli în locuri în care nu ai mai fost niciodată, interacționezi în limbi pe care nu le înțelegi și încerci să anticipezi reacția oamenilor, nu te poți baza pe nici o experiență anterioară pentru a lua decizii. Dar de fiecare dată când mi-am urmat intuiția, a fost întotdeauna corectă. A trebuit doar să-mi limpezesc gândurile pentru un moment și apoi știam ce trebuie să fac.

Casey a dat din cap aprobator.

— Da, e destul de plăcut să știi că suntem dotați cu un sistem de ghidare integrat. Păcat că cei mai mulți oameni nu țin cont de el.

S-a uitat la carnețelul pe care-l țineam în mână.

— Ce-ai notat în el?

— Idei, gânduri, observații… Revelațiile mele. După ce am plecat de aici, mi-am făcut un obicei din a nota în carnețel ori de câte ori descopăr ceva semnificativ – când am câte o revelație. Și o fac imediat, căci am învățat din propria experiență că, dacă nu scriu pe loc, uit, am spus râzând ușor.

— Și ce scrii acum?

— De fapt, acum încercuiesc.

— Încercuiești?

Am încuviințat din cap.

— Așa cum ți-am spus, am învățat să mă încred în intuiția mea atunci când călătoresc. Și am notat asta cu mult timp în urmă. Azi-

dimineață, când aveam îndoieli dacă să-i iau sau nu locul lui Mike, nu-mi ascultam intuiția. Așa că trebuie să încercuiesc.

Am deschis carnețelul și am răsfoit prin el până am găsit ceea ce căutam. Și apoi am încercuit.

Casey s-a uitat la ce-am făcut.

— Ai încercuit „trebuie să am încredere în intuiția mea”, a zis ea râzând. Și, după câte văd, nu e prima dată.

— Nu, nu e, am zis eu, râzând la rândul meu.

Erau vreo douăzeci de încercuiri în jurul acelor cuvinte – „trebuie să am încredere în intuiția mea”.

— Și de ce faci asta?

— E o metodă grozavă prin care îmi reîmprospătez memoria. Seara sau atunci când am puțin timp liber, răsfoiesc carnețelul. Expresiile care sunt încercuite de mai multe ori îmi atrag cel mai mult atenția. Asta mă ajută să-mi fixez în minte lucrurile minunate pe care le-am învățat. În cele din urmă, lucrurile cel mai des încercuite îmi intră în obicei și nu mai e nevoie să le încercuiesc iarăși și iarăși.

— Păi și astăzi ce s-a întâmplat?

Am zâmbit.

— Chiar și cele mai strălucite minți mai au scăpări câteodată, nu-i așa?

Casey a râs, iar eu am continuat:

— De fapt, cred că, în parte, e pentru că am revenit în acest loc. Sunt încă surprins că mă aflu aici. Faptul că m-am întors îmi amintește un pic de cum eram atunci când am venit prima dată.

Sunt recunoscător pentru acea noapte și pentru cum m-a schimbat. Dar totodată, nu mai sunt același om. Încerc să mă adaptez la această nouă realitate, și anume că mă aflu din nou aici, dar ca o cu totul altă persoană. Înțelegi ce vreau să spun?

— Absolut, a spus Casey uitându-se pe fereastră. Și e bine că-ți aduci aminte cum erai când ne-ai vizitat prima dată, pentru că cineva are nevoie să audă aceste lucruri.

— Cine?

— Clienta noastră. E pe cale să plece pentru că-i e teamă să rămână.

M-am uitat în cafenea, prin fereastra de servire, într-adevăr, femeia începuse să-și strângă lucrurile.

— Mă ocup eu, am spus.

— Sigur?

Am zâmbit și am bătut ușor cu degetul pe pagina din carnețel unde scria: „Trebuie să am încredere în intuiția mea”.

9

— Bună.

Jessica își strânsese lucrurile și voia să se ridice și să plece. Atâta doar că își scăpase cheile sub masă și se străduia să le găsească. A ridicat privirea spre mine.

— A, bună, a răspuns ea, destul de tulburată.

— Stai să te ajut, am zis și m-am aplecat pentru a-i găsi cheile. Pleci?

Părea că nu știe ce să spună.

— Mda, tocmai…

— E în regulă, dacă asta vrei. Nu e nici o problemă.

Am zâmbit și am privit-o drept în ochi.

— Am totuși senzația că acesta este locul în care ar trebui să fii acum. Nu simți același lucru?

S-a uitat la mine. Era atât de derutată. Vedeam asta în ochii ei. Era multă teamă, dar și altceva. Poate speranță? Și-a îndreptat privirea în altă parte. Am zâmbit din nou.

— Eu sunt John, am spus cu voioșie în glas și i-am întins mâna. Sunt bucătar aici.

„Cel puțin, pentru moment”, mi-am zis în sinea mea.

— Ceva îmi spune că, dacă rămâi și-mi permiți să-ți pregătesc unul dintre preparatele mele speciale pentru micul dejun, în circa o

oră vei vedea viața cu alți ochi.

Am vorbit pe un ton degajat. Ca și cum aș fi lansat o invitație la un mic dejun *foarte, foarte* îmbietor. Nu voiam să se sperie aflând că, până la plecare, s-ar putea să capete într-adevăr o cu totul altă perspectivă asupra vieții.

Ezita. Mi-am dat seama că încă se gândește să plece.

Am coborât vocea și m-am aplecat puțin către ea. Apoi am întrebat-o în cel mai drăguț și încântător mod cu putință:

— Poți păstra un secret?

Fără să vrea, a zâmbit.

— Desigur.

— Astăzi este prima mea zi de muncă aici. Și ești primul meu client. Dacă pleci, chiar cred că-și vor pierde încrederea în mine, am zâmbit eu, arborând o expresie de îngrijorare. Și s-ar putea chiar să-mi pierd și eu un pic încrederea în mine.

A zâmbit din nou. Tertipul funcționa.

— Nu ai vrea să-ți încarci conștiința cu asta, nu-i așa? Știu că sunt bun în ceea ce fac. Și, dacă rămâi, am sentimentul că asta va fi marea mea șansă.

S-a uitat la mine. I-am surâs. Ea ezita încă. După un timp, și-a pus lucrurile înapoi pe masă.

— Mulțumesc, i-am spus. Nu vei regreta. Promit.

S-a așezat și a pus mâna pe telefon. Din obișnuință.

— Nu prea e semnal aici, am zis eu. Dar conversația e de cea mai bună calitate, crede-mă.

Am făcut un semn către meniul de pe masă.

— Te las să te uiți prin el. Apoi, Casey va veni să îți ia comanda. E bine așa?

A încuviințat din cap.

M-am întors și m-am îndreptat spre bucătărie.

— Jessica, am auzit-o spunând.

M-am uitat înapoi la ea.

— Poftim?

Ea a zâmbit. Era un zâmbet frumos, natural, un zâmbet venit din inimă. Nu povestea pe care i-o spusesem eu o convinsese să rămână. Avusese încredere în propria intuiție, iar acum simțea cu toată ființa ei că luase o decizie bună.

— Numele meu este Jessica, a spus ea.

I-am zâmbit și eu.

— Mă bucur să te cunosc, Jessica. Îți mulțumesc că ai ales să rămâi. Nu-ți va părea rău că ai făcut-o.

10

— E rândul tău acum, am spus, după ce am intrat în bucătărie, pe ușile batante.

Casey a râs.

— Cred că cineva și-a pus în valoare șarmul personal.

— Cu atât mai bine. Dar, dacă va comanda altceva decât friganele cu ananas sau clătite cu dulceață de coacăze, șarmul acesta nu va fi decât o promisiune fără acoperire.

Casey a zâmbit și a ieșit din bucătărie.

— Așadar, te-ai decis să rămâi totuși, a zis când a ajuns în dreptul mesei la care stătea Jessica.

Ea a încuviințat din cap.

— Mai rămân un pic. Tocmai am vorbit cu bucătarul vostru.

— Cum ți se pare?

Jessica a zâmbit.

— E simpatic.

— Ce ți-a spus ca să te convingă?

— Știi ceva? De fapt, eu încercam să mă conving că trebuie să plec. Nu știu ce anume caut aici și am atâtea responsabilități de care trebuie să mă ocup astăzi… Dar, discutând cu el, mi-am amintit de niște promisiuni pe care mi le-am tot făcut și nu le-am respectat.

— Cum ar fi?

— Să fiu mai calmă. Să mă bucur de viață. Iar atunci când nu sunt sigură de ceva, să am încredere în intuiția mea.

Casey a zâmbit.

— Chestia asta a încercuit-o el.

— Ce-ai spus? a întrebat Jessica, cu un aer nedumerit.

— Îți voi explica mai târziu. Sau poate el îți va explica.

Casey a făcut un semn către meniu.

— Te-ai decis?

Câteva minute mai târziu, Casey a venit la fereastra de servire. A scos bilețelul pe care notase comanda Jessicăi și l-a pus în suportul rotativ pentru bonuri. S-a uitat la mine prin fereastra de servire și m-a anunțat zâmbind:

— Avem o comandă!

În timp ce ea se îndepărta, m-am apropiat de tejghea și am rotit suportul pentru a putea vedea bonul de comandă. „N-are cum să nu-ți placă acest loc”, mi-am zis în sinea mea, cu un surâs.

Am pus bonul pe masa de lucru de lângă cuptor.

„Imediat se face, o porție de friganele cu ananas”, mi-am spus în gând.

11

Jessica o urmărise pe Casey cum dusese comanda la bucătărie. „Tot mi se pare că locul ăsta este puțin cam ciudat”, și-a spus ea.

A luat din nou telefonul în mână, dar și-a amintit că nu are semnal.

Când a lăsat telefonul din mână, a observat, în partea de jos a meniului, câteva cuvinte scrise cu litere mici. Meniul era așezat cu fața în sus. Pe copertă, figura numele cafenelei, îndemnul de a apela la un chelner și, jos de tot, o săgeată. Lângă ea, era scris: *Întoarce-mă.*

Jessica l-a întors repede. Pe spate erau doar trei întrebări:

De ce ești aici?
Mai mergi la locul tău de joacă?
Ai POM?

„Bun, acum nu mai e doar ciudat, e chiar foarte ciudat”, s-a gândit ea. A recitit întrebările. „Nu am nici cea mai vagă idee de ce mă aflu aici, nu am mai mers la nici un loc de joacă de când eram mică și ce naiba înseamnă POM?”

A întors meniul cu fața în sus și a luat din nou telefonul în mână. Nu era semnal. Și ea știa asta. De ce tot ridica telefonul de pe masă?

— Câteodată, ne ia ceva timp să ne dezbărăm de anumite obiceiuri.

Era Casey.

— Pot să-ți mai aduc o cafea?

— Da, te rog, a încuviințat Jessica.

Apoi s-a uitat la telefon și a spus:

— Cred că sunt dependentă de el. Trebuie să fi pus mâna pe el de vreo zece ori de când mă aflu aici. Probabil că așa fac mereu și nici măcar nu-mi dau seama.

În continuare, Jessica s-a uitat în jurul ei și a întrebat:

— Mereu e așa de gol aici?

Casey a clătinat din cap.

— Doar atunci când trebuie.

Jessica nu a înțeles. A dat să pună iar mâna pe telefon, dar și-a amintit că nu are rost. Nu voia să pară bătută-n cap, așa că s-a prefăcut interesată de meniu, pe care l-a întors iar pe spate. Și iată, din nou, întrebările.

— Văd că le-ai citit deja, a spus Casey.

— Da, acum câteva minute, a răspuns Jessica.

— Și?

Jessica nu știa ce să spună.

— Ăă, da… interesant.

Spera că, în acest fel, va pune punct discuției. Dintr-odată, se simțea stingheră. Ca și cum locul ei nu ar fi fost acolo. Pentru un scurt moment, s-a gândit că, poate, ar trebui să inventeze un pretext și să plece.

— E în regulă, i-a spus Casey, schițând un zâmbet. Cei mai mulți oameni nu prea știu ce să creadă atunci când le citesc pentru prima dată.

Sentimentul de nesiguranță începea să pălească. Casey părea atât de calmă. Atât de împăcată. Era tulburător și reconfortant în același timp.

— Ce vor să zică? a întrebat Jessica.

— Ei bine, așa cum spuneam mai devreme, câteodată te duci undeva să iei o cafea și primești o cafea. Alteori, primești mult mai mult de atât. Pornind de la aceste întrebări, aș spune că te afli aici pentru mult mai mult.

Jessica s-a uitat la ea. Indiferent că era sau nu o prezență liniștitoare, chelnerița aceasta avea darul de a te deruta.

— Nu primește toată lumea același meniu? a întrebat ea.

— Ba da, a răspuns Casey, cu un surâs. Doar că nu cu aceleași întrebări.

Chiar în acel moment, a sunat clopoțelul care anunța că mic dejunul comandat era gata. Casey și Jessica s-au uitat amândouă spre bucătărie.

— A mers repede, a zis Casey. Hai să vedem ce ți-a pregătit John.

A plecat de la masă și s-a îndreptat spre bucătărie.

Jessica a oftat ușor. Conversația fusese stranie. Iar ea se simțea ciudat, ca și cum ar fi jucat într-o piesă de teatru și nu știa ce replică urmează. S-a uitat din nou la meniu.

De ce ești aici?

Mai mergi la locul tău de joacă?

Ai POM?

12

Casey s-a oprit în dreptul ferestrei de servire. Pe blatul ei, se afla o tavă cu un bol plin cu fructe. Papaya proaspătă, felii de lămâie verde, fulgi proaspeți de cocos și frunze de mentă deasupra.

— Interesante friganelele astea, a spus ea și mi-a zâmbit.

— Un mic antreu. Din partea bucătarului, i-am răspuns eu.

— De unde știi că-i place papaya?

— Intuiția. Erau zeci de fructe în frigider din care puteam alege, dar ceva mi-a spus să merg pe papaya.

— OK.

Casey a luat tava și s-a dus cu ea la Jessica.

— Iată friganelele tale, a spus și a așezat bolul pe masă, în fața Jessicăi.

Jessica s-a uitat la papaya. Nu știa ce să spună.

— Am glumit, a adăugat Casey, schițând un zâmbet. E un antreu înainte de micul dejun. Din partea lui John.

Jessica a aruncat o privire spre bucătărie. Am văzut-o că se uită la mine și i-am făcut cu mâna. Mi-a făcut și ea cu mâna, ușor stingheră. M-a făcut să râd. Atunci când am intrat prima oară în cafenea, și mie îmi era jenă să fac cu mâna cuiva din bucătărie.

— Să-mi spui dacă e bun, a zis Casey. Am o foame de lup și, dacă ție îți place, am să-l rog să-mi prepare și mie o porție.

Jessica a stors o felie de lămâie peste papaya și a luat cu furculița o bucată din ea și o frunză de mentă. În timp ce mesteca, i s-a luminat fața.

— E bun, a zis când a terminat de mestecat. Chiar foarte bun.

S-a mai uitat o dată la bolul cu fructe și, înainte de a se putea abține, a spus:

— Nu voi putea să mănânc și asta, și friganelele.

Apoi s-a uitat prin cafenea și a adăugat:

— Știu că sună ciudat, dar, dacă nu cumva ești ocupată și cu alți clienți, n-ai vrea să-l împărțim?

— Ești sigură? a întrebat-o Casey.

Jessica nu era sigură. Cu toate acestea, a încuviințat din cap.

Casey a luat o farfurie și o furculiță de pe o tejghea din spatele ei și s-a așezat vizavi de Jessica în separeu. Jessica a observat că farfuria și furculița se aflau deja acolo, ca și cum, într-un fel sau altul, Casey știa că va fi invitată.

„Imposibil”, și-a spus Jessica.

— Ce anume? a întrebat-o Casey și a zâmbit.

Pentru un scurt moment, Jessica nu și-a dat seama dacă rostise acel cuvânt cu voce tare sau doar în gând. Nu era sigură. Și totuși…

— Ooo! Dar ai dreptate, chestia asta *chiar* e bună, a spus Casey.

Jessica și-a îndreptat din nou atenția către Casey, care tocmai gustase din fruct.

— Nu-i așa? a replicat ea.

Au mai luat fiecare câte o bucată. Apoi Casey a arătat cu degetul spre meniu.

— Păreai destul de concentrată asupra acestor întrebări când am venit în urmă cu câteva minute la masa ta.

— Nu e tocmai ceea ce poți citi în mod normal într-un meniu, a răspuns Jessica. Nici nu sunt prea sigură că înțeleg ce înseamnă.

Casey a dat din cap aprobator.

— Într-adevăr, nu sunt genul de întrebări care să-ți fie adresate prea des.

A mai luat o bucățică de papaya și a continuat:

— Și, totuși, sunt importante.

Jessica s-a uitat din nou la întrebări. A simțit un impuls subit să-și deschidă inima și să-i spună totul chelneriței. Despre tristețile și frustrările ei, despre cum i se părea că trăiește viața altcuiva… Nu, asta ar fi...

— Știu, a spus Casey, încuviințând din cap.

Jessica a ridicat mâinile și și-a șters lacrimile. Dar alte lacrimi îi izvorau din ochi.

— Cum adică știi?

— Acesta este locul în care oamenii pierduți vin pentru a se regăsi.

13

M-am uitat către masa la care stăteau Casey și Jessica. Mi s-a părut că Jessica plângea. Părea derutată și nesigură.

„Bun venit la *Cafeneaua de la capătul lumii”,* am spus în gând.

Jessica ar fi putut să plece. Se vedea că asta avea de gând. Poate că era mai mult decât putea duce.

— Mai stai puțin, am zis eu, cu glas șoptit. Va fi mai bine. Îți promit.

Am auzit friganelele sfârâind în spatele meu. Era timpul să le întorc.

M-am întors la aragaz și le-am aranjat în tigaie. Mi-a revenit în gând amintirea primei mele experiențe la cafenea. Mi-am adus aminte că și eu mă gândeam să plec. Dar nu am făcut-o. Da, locul părea puțin ciudat. Da, întrebările de pe coperta meniului mă șocaseră. Și, totuși, mi se părea că mă aflu în locul potrivit. Așa că am rămas. A fost o alegere bună. O alegere care mi-a schimbat viața. Într-un fel sau altul, știam că, dacă Jessica va rămâne, la fel i se va întâmpla și ei.

Am privit din nou către masa lor și am văzut-o pe Casey uitându-se la mine. A dat din cap și mi-a zâmbit. Ca și cum mi-ar fi ghicit gândurile. I-am zâmbit și eu, apoi m-am întors la treabă. „Bun venit la *Cafeneaua de la capătul lumii”,* mi-am repetat în gând.

Jessica își ștergea lacrimile cu șervețelul. Nu mai plângea.

Casey s-a uitat la ea și i-a spus:

— Lacrimile sunt semne puternice. Ele îți arată că un lucru este important pentru tine. Câteodată, sunt singura cale prin care inima transmite către restul ființei tale că știe ceva.

Jessica a încuviințat din cap. Nu era sigură că înțelesese ce a vrut să spună Casey, dar îi suna, cumva, corect.

— Cred că inima îți spune să mai stai puțin pe aici.

Jessica a încuviințat din nou din cap.

— Așa cred și eu, a spus ea liniștită.

Meniul era încă pe masă. Întors pe partea cu întrebările.

Casey a pus degetul în dreptul celei dintâi. Jessica s-a uitat în jos.

De ce ești aici?

— Ce-ți spune inima acum? a întrebat Casey, cu blândețe.

Jessica a privit în sus.

— Inima mea e pustiită. Și a obosit să fie așa. Îmi spune că viața înseamnă mai mult decât o inimă care se simte pustiită.

Casey a zâmbit.

— Asta e o gândire plină de înțelepciune, a zis ea, apoi a făcut o scurtă pauză. Acum câteva momente, îți puneai o întrebare aproape identică cu cea de pe meniu. Te întrebai: *De ce sunt aici?* Ce voiai să spui cu asta?

Jessica a clătinat din cap.

— Nu știu exact. Pur și simplu, așa mi-a venit, a zis ea, cu glas ușor șovăielnic, după care a adăugat: Viața n-ar trebui să fie mai mult de atât? N-ar trebui să fie amuzantă, interesantă sau plină de entuziasm…? Am forțat nota în atât de multe aspecte ale vieții mele. Iar acum mă aflu într-o cafenea, undeva la mama naibii, plângând și stând de vorbă cu o persoană pe care nici n-o cunosc. Și sentimentul care mă stăpânește este că-mi scapă ceva.

Apoi a întors privirea și a explicat:

— Pentru că eu, una, nu mă distrez, viața nu mi se pare interesantă și nu mă entuziasmează.

Casey a zâmbit și a întrebat-o:

— Îți place oceanul?

Jessica s-a uitat din nou la ea.

— Pe vremuri îmi plăcea. E unul dintre motivele pentru care am venit în Hawaii. Am vrut să fiu înconjurată de apele oceanului… să mă bucur de el în fiecare zi.

— Și?

— Nici măcar nu l-am văzut.

Casey a zâmbit din nou.

— Vino cu mine.

S-a ridicat de la masă și a luat o tavă de pe tejghea. A pus pe ea farfuriile, tacâmurile, paharele și bolul cu fructe și a făcut semn din cap către o ușă care se afla în partea cealaltă a cafenelei.

14

Priveliștea i-a tăiat Jessicăi răsuflarea. Ea lucra într-o clădire luxoasă de birouri, care dădea spre o zonă centrală a litoralului hawaiian. Era foarte frumos. Dar nu se compara cu priveliștea pe care o avea acum în fața ochilor. Aceasta era desăvârșită. Era peisajul tipic pe care încercau să-l redea ilustratele și la care visau amatorii de aventuri.

Cu puțin timp înainte, ea și Casey ieșiseră din cafenea pe o ușă din spate, care nu-ți spunea nimic la prima vedere.

— Fiecare ușă dă spre ceva, a zis Casey. Afli către ce duce abia după ce treci de ea.

Această ușă dăduse, fără doar și poate, spre ceva.

De îndată ce au ieșit, au pășit pe cea mai frumoasă plajă pe care o văzuse Jessica în viața ei. Apa era de un turcoaz superb. Și urmărind cum se formau și se înălțau valurile, înainte de a se sparge de țărm, a remarcat cu încântare cum crestele lor albe și miezul căpătau o strălucire irizată.

Nisipul era uimitor, de un alb-gălbui sclipind în soare. Jessica s-a aplecat și a luat un pumn întreg. Era atât de pur! Fin și moale. L-a lăsat să-i alunece printre degete.

Apoi a ridicat ochii. Era exact ce-și dorise atunci când se hotărâse să vină în Hawaii. Cocotieri înalți se legănau în adierea vântului.

Simțea mirosul oceanului.

— Unde ne aflăm?

— În paradis, i-a răspuns Casey. Dar și în spatele *Cafenelei de la capătul lumii.* Aceasta este zona noastră specială cu vedere la ocean.

Jessica s-a întors și s-a uitat spre cafenea. Nu vedea decât zidul din spate al cafenelei, ușa pe care ieșiseră și… nisipul.

S-a întors din nou spre ocean și i-a aruncat lui Casey o privire confuză.

— Nu înțeleg.

Casey a făcut semn din cap către cafenea.

Jessica s-a întors și s-a uitat din nou.

Acum, în prelungirea cafenelei, se înșiruiau mese și scaune din bambus, sub un acoperiș din paie.

— Cum ai…? a dat să întrebe Jessica.

— Cât pe ce să uit, a întrerupt-o Casey, cu zâmbetul pe buze. Trebuie să-i spunem lui John că suntem aici.

S-a îndreptat către peretele din spate al cafenelei. Apoi a tras un zăvor despre care Jessica putea să jure că nu fusese acolo cu câteva momente mai înainte. Într-o secundă, o porțiune din partea superioară a peretelui s-a lăsat în jos și s-a pliat, astfel încât să formeze o tejghea pentru preluarea comenzilor, asemănătoare cu cea care se afla înăuntru. Atâta doar că aceasta nu dădea dinspre bucătărie spre cafenea, ci dinspre bucătărie spre priveliștea superbă a oceanului.

— Mi-a scăpat ceva? am întrebat eu, puțin surprins că peretele din spate al bucătăriei fusese rabatat.

— Nu, a răspuns Casey și a zâmbit.

Am privit afară, către plajă și ocean.

— Uau! Ce priveliște!

— M-am gândit eu că o să-ți placă. Ce-ar fi să o servim pe Jessica afară, nu în cafenea? Cred că i-ar prinde bine puțin din energia pozitivă de aici.

— Din partea mea, e perfect. Comanda este aproape gata.

M-am uitat încă o dată la peisaj. Era într-adevăr spectaculos. Oceanul, palmierii, nisipul. În depărtare, se zăreau doi surferi legănându-se pe valuri, cu plăcile lor.

I-am urmărit puțin și aș fi putut să jur că unul dintre ei *mi-a făcut cu mâna.* Am mijit ușor ochii și m-am uitat mai atent, dar amândoi coborau acum pe coama unui val.

„Nu, n-ar fi fost cu putință”, mi-am zis.

15

Casey a luat friganelele cu ananas de pe tejgheaua unde le pusesem. Le-a dus la masa la care se așezase Jessica. Nu era o masă chiar rea, tot cu vedere spre plajă, dar puțin mai retrasă. Totuși, Jessica alesese una care nu oferea cea mai bună panoramă.

— Dacă vrei, te poți așeza la una dintre acelea, a spus Casey și i-a făcut semn spre două mese de la care priveliștea era mult mai frumoasă.

Jessica s-a uitat către cele două mese. Ezita.

— Nu, e în regulă aici, a răspuns ea, după un moment de gândire. E bine.

— Ești sigură? a întrebat-o Casey, zâmbitoare.

Jessica a șovăit din nou. S-a uitat iar spre cele două mese.

— Nu, e OK. Mă simt bine aici.

— Nu e greșit să îți dorești să fie și mai bine, i-a spus Casey, dând din cap încurajator.

Jessica stătea la îndoială, ca și cum, în mintea ei, s-ar fi desfășurat un întreg dialog.

Casey stătea în picioare și aștepta răbdătoare. După câteva secunde, a zis:

— Poate ar trebui să încerci să vezi cum te simți la una dintre acele mese, dacă nu cumva îți place mai mult. Dacă nu, te poți muta

oricând înapoi aici.

Era impulsul pe care-l aștepta Jessica. S-a ridicat și s-a îndreptat spre una dintre mesele cu cea mai bună vedere spre ocean. Casey a urmat-o, ținând în mână farfuriile.

Jessica s-a așezat.

— Ei, cum e? a întrebat Casey.

Jessica a zâmbit. Era primul zâmbet larg înfiripat pe chipul ei de când venise.

— Chiar *este* mai bine, a zis ea. Mulțumesc.

Casey a pus tava cu mâncare pe masă. În timpul acesta, a auzit-o pe Jessica spunând:

— Nu știu de ce fac asta.

— Ce vrei să spui?

— Accept cu ușurință. Văzusem masa asta. Chiar voiam să mă așez la ea. Doar că…

Jessica a făcut o pauză.

— Câteodată nu-i atât de important, a intervenit Casey. Ceea ce avem ne mulțumește într-adevăr. Alteori, însă, adoptăm un comportament prin care suntem dispuși să acceptăm mai puțin decât ne dorim, de fapt. Oamenii care au luat masa aici, la cafenea, și-au dat seama că, dacă vor continua să facă acest lucru, nu vor ajunge să fie foarte fericiți.

— Vor ajunge să fie doar mulțumiți, a adăugat Jessica.

— Exact, a spus Casey zâmbind.

Apoi a luat lucrurile care se aflau pe tavă și le-a pus pe masă.

— Iată, a spus. Friganele cu ananas, specialitatea noastră. Și niște sirop de cocos făcut în casă, dacă vrei să încerci ceva puțin mai deosebit.

Jessica a aprobat din cap.

— Iar la final, niște suc proaspăt de ananas.

Peste buza paharului de suc era așezată o umbreluță realizată din lemn și hârtie. Jessica a ridicat-o între degete și a zâmbit. De bețișorul din lemn era prinsă o bucată de ananas. Jessica a mâncat-o, apoi a deschis și a închis de câteva ori umbreluța.

— Îmi plăcea să fac asta când eram mică, a spus ea gânditoare. Mama avea cinci umbreluțe din astea și, în fiecare dimineață, la micul dejun, îmi punea câte una în suc, a zis ea, cu un oftat ușor. Probabil că le spălase de sute de ori, dar erau încă întregi. Nici nu știu de unde le avea. Trăiam într-o zonă atât de săracă… Fraților mei nu le păsa, dar mie îmi plăceau la nebunie. Era un flecușteț, dar, într-un fel… a spus ea, apoi a tăcut pentru o clipă. Într-un fel, era ceva ce așteptam cu nerăbdare zi de zi.

A deschis și a închis din nou umbreluța, apoi a pus-o pe masă, departe de ea.

— Asta se întâmpla demult, a spus ea.

Emoția îi dispăruse din glas. Și zâmbetul i se ștersese de pe față.

Casey a încuviințat din cap.

— E bine să ai ceva ce aștepți cu nerăbdare în fiecare zi. Îmi dau seama de ce înseamnă atât de mult pentru tine.

Casey și-a mutat tava pe una dintre celelalte mese și s-a așezat în fața Jessicăi.

— Pot să te întreb ceva?

Jessica a ridicat privirea și i-a răspuns:

— Sigur că da.

— Îți place să-i ajuți pe oameni?

— Cum adică?

— Îți place să-i ajuți pe oameni? Să faci diferite lucruri pentru ei? Să le fii de folos?

— Da, a consimțit Jessica.

— Ți-e mai ușor să-i ajuți tu pe ceilalți decât să-i lași pe ei să te ajute?

Jessica a înclinat puțin capul într-o parte și a zâmbit.

— Da.

Casey a încuviințat din cap și a făcut o pauză.

— De ce ești atât de egoistă?

Jessica și-a schimbat dintr-odată postura. S-a îndreptat de spate, ca pentru a se distanța de Casey.

— Ce vrei să spui? Nu sunt egoistă.

Vocea îi devenise tăioasă.

Casey s-a uitat la ea, cu un zâmbet blând pe față.

— De ce îți place să-i ajuți pe oameni?

Jessica a ezitat. Apoi a reluat, pe un ton la fel de tăios:

— Pentru că *le place* să fie ajutați? Pentru că... pentru că... s-a bâlbâit ea. Le e *de folos*

— Sunt convinsă.

Jessica s-a uitat într-o parte, apoi a întors din nou privirea spre Casey.

— Pentru că mă face pe mine să mă simt mai bine.

Glasul i se mai îndulcise puțin.

Casey i-a aruncat o privire iscoditoare.

— Mă face pe mine să mă simt mai bine, a spus Jessica din nou. Atunci când ajut oamenii, mă simt bine. De aceea îmi place să o fac.

Casey a încuviințat din cap și a spus:

— Cred că majoritatea oamenilor cărora le face plăcere să-i ajute pe ceilalți simt același lucru.

Pe urmă, Casey nu a mai spus nimic altceva.

Jessica privea spre ocean. Figura ei nu mai era atât de severă.

— Sunt egoistă, nu-i așa? Iau de la toți ceilalți exact lucrul pe care-mi place să-l primesc: ocazia de a mă simți bine.

Apoi s-a întors și s-a uitat fix la Casey.

— Toată viața am fost așa. Nu vreau să cer nimic de la alții. Nu vreau să-i incomodez… Întotdeauna am fugit de oamenii care se ofereau să mă ajute, a mărturisit ea, lăsând ochii în jos. Nu mi-am dat niciodată seama ce le refuzam.

Casey a încuviințat din cap, semn că înțelegea.

— Adeseori, celor care oferă mai mult le este cel mai greu să primească, a zis ea, cu un zâmbet. Până ajung să înțeleagă ceea ce tocmai ai înțeles și tu.

Jessica s-a uitat la Casey și a întrebat-o:

— De ce îmi împărtășești asta?

— Presimt că-ți va fi de folos până la sfârșitul zilei, i-a răspuns Casey, surâzătoare.

16

O adiere caldă pătrundea prin deschizătura din peretele bucătăriei. Am inspirat adânc aerul oceanului și m-am uitat la valuri.

„O, Doamne, cât de frumos e în Hawaii!”, mi-am spus.

Casey și Jessica stăteau de vorbă la o masă. Nu mai intrase nimeni în cafenea, așa că rămăsesem în bucătărie și mâncam friganele.

M-am uitat din nou la ocean. „Surferii au plecat”, mi-am zis. Priveam cu luare-aminte valurile, dar pe ei nu îi vedeam. Valurile erau perfecte și mă întrebam dacă n-aș putea închiria o placă de surf de undeva de prin zonă.

— Ți-o pot împrumuta pe a mea, am auzit un glas venind de afară.

M-am uitat pe fereastră în direcția de unde se auzise vocea, cu toate că știam deja cine este acolo.

— Mike! am zis și am zâmbit.

Am și uitat că-mi citise gândurile, atât eram de fericit că-l văd. Nu-l mai văzusem de când vizitasem pentru prima dată cafeneaua.

Lângă el, era o fetiță.

— Tu ești John? m-a întrebat ea.

M-am aplecat peste tejghea și m-am uitat la ea.

— Da, i-am răspuns și am zâmbit. Cum de-ai știut?

— Tata mi-a spus că vei trece pe aici astăzi.

„Nici măcar *eu* nu știam că voi trece pe aici”, mi-am zis. „Cum de…?”

— Eu sunt Emma, a spus micuța.

Mi-am îndreptat atenția către ea.

— Mă bucur să te cunosc, Emma.

Copila a început să-l tragă de mână pe Mike.

— Pot să mă duc s-o salut pe Casey?

Mike a încuviințat și ea a fugit spre locul unde se aflau Casey și Jessica. A urmărit-o cum aleargă spre masa lor, apoi s-a întors către mine zâmbind.

— Mă bucur să te revăd, John, a spus și mi-a întins mâna peste tejghea.

I-am strâns mâna și am făcut un semn din cap către ocean.

— V-ați mutat.

— Cam așa ceva, a spus și a zâmbit iarăși. Ideea ne-a dat-o un client care ne-a vorbit despre francize. Și ce să vezi…

La fel ca și Casey mai devreme, Mike bătea acum apropo la un comentariu pe care-l făcusem prima dată când fusesem în cafenea.

Am râs.

— Mă întreb cine o fi fost clientul ăsta?

— Un tip de treabă, mi-a răspuns Mike. Un tip foarte de treabă, care era pe cale să pornească într-o mare aventură.

O explozie de râs a izbucnit de la masa la care stăteau Casey și Jessica. Mike și cu mine ne-am uitat într-acolo și am văzut-o pe Emma făcând tot soiul de giumbușlucuri. Acum, părea că imită un

animal oceanic și căsca ochii mari de tot, în timp ce țopăia în jurul mesei.

— Se pare că nu sunt singurul care a pornit într-o mare aventură de atunci, am zis eu.

Mike s-a întors către mine.

— Este cel mai bun lucru pe care l-am făcut vreodată. Nu e valabil pentru oricine, nu vreau să te mint. Dar pentru mine e ceva extraordinar.

— Câți ani are?

— Tocmai a împlinit șapte ani.

— Pentru vârsta asta, pare destul de sigură pe ea. Deși, dacă mă gândesc cu cine își petrece timpul, nu mă mai mir.

— E o fetiță minunată. Chiar este.

— Pe voi v-am văzut mai devreme făcând surfing?

— Da, noi eram. Și, după o dimineață de surfing, abia așteptăm un mic dejun copios. Ce avem astăzi?

— Ultima dată când am fost aici, tu erai bucătarul, am zis eu zâmbind. Nu mai e cazul?

Mi-a zâmbit și el și mi-a răspuns:

— Păi, câtă vreme nu te deranjează, azi te vei ocupa tu. E momentul să trecem la nivelul următor.

Nu știam ce să spun. Nu mă pricepeam la gătit, asta era sigur. Și, totuși, mă simțeam în largul meu. Toată scena aceea mă făcea cumva să mă simt în largul meu.

— În regulă, am răspuns. Atât timp cât mă pot baza pe îndrumările tale, la nevoie.

— S-a făcut.

M-am întors și am luat două meniuri aflate pe o tejghea în spatele meu.

— Sunt sigur că știi exact ce scrie în ele, dar uită-te și spune-mi ce să pregătesc.

A luat meniurile și le-a întors.

— Și astea? m-a întrebat el, arătând către cele trei întrebări.

— Baza pentru o conversație care-ți schimbă viața, am răspuns, surâzător.

17

Casey și Jessica au urmărit-o pe Emma fugind înapoi la Mike. Emma le povestise întâmplările din cursul dimineții. Cum văzuseră un calcan uriaș sărind din apă în timp ce ei erau la surfing. Și cum trecuseră pe lângă un delfin chiar când coborau de pe coama valului.

— E atât de plină de viață! a spus Jessica.

— Oho! a exclamat Casey și a zâmbit.

— Întotdeauna e așa?

— Cam da. Mike face un lucru extraordinar lăsând-o să meargă la locul ei de joacă.

— Mike e tatăl ei?

— Da, uite-l acolo, a răspuns Casey, făcând semn către locul unde se afla Mike.

— Iau des masa aici?

Casey a râs.

— Destul de des. El este proprietarul localului.

— Aha.

Jessica i-a urmărit câteva momente, apoi s-a întors către Casey.

— Scuză-mă, a zis ea, clătinând din cap. Am auzit ce ai răspuns adineauri, dar nu am fost foarte atentă. Ce-ai spus atunci când am întrebat dacă Emma este întotdeauna așa plină de energie?

— Am spus că Mike face un lucru extraordinar lăsând-o să meargă la locul ei de joacă, a repetat Casey, aruncând o privire în jos către meniul care se afla încă pe masă.

Jessica i-a urmărit privirea. Meniul era așezat cu fața în jos. Se vedeau clar cele trei întrebări pe care le citise mai înainte.

De ce ești aici?
Mai mergi la locul tău de joacă?
Ai POM?

Jessica s-a uitat la meniu, apoi a ridicat ochii către Casey.

— OK, a spus ea. M-ai făcut curioasă. Care-i treaba cu locul de joacă?

— Tu te jucai când erai mică? a întrebat-o Casey.

— Păi, asta a fost demult. Să mă gândesc… Adică…

Casey s-a aplecat un pic peste masă și a fixat-o pe Jessica cu privirea. Gestul ei a redus-o pe Jessica la tăcere.

— Îți amintești, i-a spus Casey, ce spuneam despre oamenii cărora le vine mai ușor să-i ajute pe ceilalți decât să accepte ei înșiși ajutorul altcuiva? Una dintre căile prin care îi poți repera ușor e că ezită să vorbească despre ei înșiși.

Casey a făcut o pauză pentru a-i lăsa timp de gândire. Apoi a continuat:

— Te întreb pentru că, într-adevăr, vreau să știu.

— Am înțeles.

— Te jucai când erai mică? a întrebat ea din nou, zâmbind.

Jessica a clătinat din cap.

— Nu prea mult, a răspuns Jessica și a tăcut pentru o clipă. Am avut o copilărie dificilă.

Casey aștepta, dar Jessica nu a dat mai multe explicații.

— Îți amintești dacă făceai ceva anume care-ți plăcea?

Jessica și-a ferit privirea. Părea că scormonește printr-o mulțime de amintiri vechi.

— Când eram mică, îmi plăcea să mă dau în leagăn, a spus ea într-un târziu și și-a întors privirea către Casey. În capătul străzii noastre, era un parc. Când lucrurile nu mergeau bine acasă, fugeam în parc și mă dădeam în leagăn. Câteodată, ore întregi. Acolo mă găseau întotdeauna.

Casey a încuviințat din cap.

— De ce făceai asta? a întrebat-o.

— Nu știu. Cred că acela era refugiul meu. Erau două leagăne legate de un copac foarte mare. Parcul era pustiu, așa că aproape întotdeauna mă dădeam singură în leagăne. Copacul era imens, umbra lui mă acoperea cu totul. Mă legănam până simțeam spațiul gol de sub mine. Știi momentul acela când ajungi cel mai sus în mișcarea leagănului?

Jessica a făcut o pauză.

— Mi-aș fi dorit să păstrez acel moment și să rămân pur și simplu suspendată în plutire. Îmi închipuiam că sunt un norișor abia născut și că, dacă aș învăța să plutesc liber câteva secunde, aș putea să mă înalț până la cer și să las totul în urma mea. Pentru totdeauna.

O lacrimă i-a apărut în colțul ochiului. Jessica a șters-o repede.

— Dar nu se poate. Oricât mă străduiam, oricât de sus mă avântam în leagăn, coboram de fiecare dată. Și de fiecare dată trebuia să mă întorc acasă.

— Dar acum nu.

— Nu. Am plecat când aveam șaptesprezece ani și nu m-am mai întors niciodată.

— Și, de atunci, te lupți din răsputeri.

— Așa este, a spus Jessica uitându-se spre ocean.

18

— Bună, Coco.

Mike a ridicat-o pe Emma și a așezat-o pe un taburet înalt, lângă fereastra de servire și tejghea.

— Așa mă alintă tata, mi-a explicat Emma. Zice că, atunci când eram mică, eram cât o nucă-de-cocos.

Am zâmbit.

— Ai salutat-o pe Casey? a întrebat-o Mike.

— Da. Și pe Jessica. Prietena ei, cea cu care e acum. Le-am povestit despre calcan și despre delfinul pe care i-am văzut de dimineață.

— Bravo! Ei bine, John este bucătarul nostru șef astăzi. Ce-ar fi să luăm micul dejun?

— Bine.

— Ce-ai vrea?

Speram să spună friganele cu ananas.

— Mmm. Poate omletă și clătite cu fructe.

Mike a încuviințat.

— Bună idee. Ce-ar fi să-i spui tu bucătarului?

Emma s-a întors spre mine și m-a întrebat:

— Pot să te ajut să le pregătești?

M-am uitat la Mike.

— Dacă tu vrei, eu nu am nimic împotrivă, a zis el.

M-am întors către Emma.

— Perfect. Vino aici și hai să pregătim totul împreună.

Emma a sărit de pe taburet și s-a îndreptat către ușă.

— Mike, vrei și tu ceva? l-am întrebat eu.

Mike a mustăcit un pic.

— Ce-ai zice de niște friganele cu ananas? Și, dacă nu te deranjează, cât timp tu și Emma gătiți, eu mă duc să curăț plăcile de surfing.

— Nici o problemă. Te chemăm când e totul gata.

M-am întors în bucătărie și am început să mă organizez. Peste câteva momente, ușa s-a deschis și a intrat Emma. Am remarcat imediat felul în care mergea, cu pași ușori, dar energici în același timp. Nu am văzut mulți adulți mergând așa. Era ca și cum ar fi pășit, ar fi dansat și ar fi zburdat în același timp. Ca și cum ar fi ars de nerăbdare să ajungă acolo unde își propusese.

— Cu ce începem? am întrebat-o.

— Eu aduc ingredientele, a răspuns ea. Nu-mi place să toc, așa că le mărunțești tu?

— Sigur. Eu le tai eu și tu le amesteci, da?

— Da.

Am pus toate ingredientele pe tejghea și am început să pregătesc tot ce trebuia pentru omletă, clătite și friganelele lui Mike.

— Tata mi-a spus că ești în plină aventură, e adevărat? m-a întrebat Emma.

— Într-un fel, am încuviințat eu.

— Ce fel de aventură?

— Ei bine, data trecută când l-am văzut pe tatăl tău, nu prea știam ce vreau să fac cu viața mea.

— Erai trist?

— Nu chiar trist. Dar simțeam că viața trece pe lângă mine, iar eu nu făceam atât de multe lucruri distractive și interesante pe cât mi-aș fi dorit.

— Și ai plecat într-o aventură?

— Mai întâi, m-am tot gândit ce fel de aventură îmi doresc. Și, după ce mi-am dat seama, timp de vreo doi ani am economisit niște bani. Și apoi am plecat.

— Și unde ai fost?

— Am văzut lumea.

Mi-a aruncat o privire plină de uimire.

— Ai văzut *toată* lumea?

— Ei, nu, am călătorit prin lume, i-am răspuns eu, cu un zâmbet. Nu am văzut toată lumea, nici nu aveam cum într-o singură călătorie. Deși am vizitat multe locuri.

— Ai făcut și alte călătorii?

Am zâmbit iarăși. Avea o energie formidabilă.

— Da. De fapt, chiar acum mă întorc dintr-o călătorie. Am fost în Africa, America Centrală și Asia de Sud-Est.

— Tu lucrezi?

M-a pufnit râsul.

— Câteodată, am răspuns. După prima mea călătorie, mi-am dat seama că-mi place atât de mult să călătoresc, încât m-am decis să

plec la drum cât mai des. De atunci, muncesc un an, iar în anul următor călătoresc. Un an muncă și un an călătorii.

— Asta înseamnă că știi să faci economii. Tata îmi dă bani de cheltuială în fiecare săptămână. Câteodată, îi pun bine ca să-mi iau ceva ce îmi doresc foarte mult. Alteori, însă, îi cheltuiesc imediat.

— Păi, atunci cred că ai învățat deja foarte bine o anumită lecție de viață.

— Care?

— Atunci când știi ce îți dorești, ți-e mai ușor să faci economii.

— Asta așa-i. Uite, îmi doream foarte mult o anumită placă de surfing. Am făcut o învoială cu tata. Mi-a spus că, dacă eu strâng jumătate din bani, va pune el cealaltă jumătate.

— Și ți-ai cumpărat-o?

A încuviințat plină de entuziasm.

— E cea albastră pe care o aveam sub braț când am venit.

— Ți-a fost greu să pui bani deoparte pentru ea?

— Uneori, da. Erau și alte lucruri pe care îmi doream să le cumpăr, cum ar fi niște ponei din plastic, care-mi plac foarte mult, și alte jucării… Dar, tot timpul, le-am comparat cu placa de surfing, iar pe aceea o voiam și mai mult. Pe lângă asta, într-o zi, sora unui prieten mi-a împrumutat placa ei, care era la fel cu cea pe care mi-o doream… După ce m-am dat cu ea, mi-a fost mai ușor să strâng banii. Pentru că, te rog să mă crezi, după ce ai încercat *acea* placă, îți dai seama cât de mult ți-o dorești.

Am zâmbit. Vorbea cu atâta însuflețire și cu o sinceritate dezarmantă.

— Cam așa a fost și în cazul meu, cu călătoriile, i-am spus. Atunci când a fost vorba să fac o alegere, am plecat în călătorie în Costa Rica…

— Tata adoră Costa Rica! m-a întrerupt Emma.

Am zâmbit din nou.

— Da, îmi aduc aminte. De fapt, Costa Rica a fost unul dintre primele locuri din străinătate în care am fost. Și m-am simțit atât de bine acolo încât, odată ce m-am întors acasă, mi-a fost mult mai ușor să economisesc bani pentru următoarea călătorie.

— Așa cum mi s-a întâmplat mie cu placa de surfing.

Am încuviințat din cap.

— Aha. Cam tot așa.

Am răsturnat ingredientele pe care le tocasem într-un bol, pe care i l-am dat Emmei.

— Bun, aici tu ești specialista. Ești gata?

— Gata de amestecat!

A luat o lingură și a început să amestece cu viteză. Unele ingrediente au început să sară în toate părțile. Am râs și i-am spus:

— Poate ar trebui să le lași pe toate în bol, nu crezi?

A râs și a învârtit mai încet. Apoi a ridicat victorioasă lingura.

— Gata de gătit! a zis.

19

Casey s-a uitat lung la Jessica.

— Îți mulțumesc că mi-ai povestit despre leagăne, a zis ea, apoi a tăcut pentru o clipă. Poate ar fi timpul să te întorci la locul tău de joacă.

Jessica a clătinat din cap.

— Nu, nu mă mai întorc acolo. Niciodată. S-a terminat pentru totdeauna.

Casey a încuviințat din cap.

— Nu spun să te duci acolo sau la acei oameni. Zic că ar fi, poate, timpul să te întorci la locul tău preferat de joacă.

Jessica s-a uitat peste masă la Casey.

— Cum adică?

— Mai devreme, spuneai că Emma debordează de energie. Că pare atât de plină de viață. Toți avem în noi astfel de resurse, doar că, uneori, uităm de ele. Ne-am închis terenul de joacă.

Casey își dădea seama că Jessica nu înțelegea prea bine ce vrea să spună.

— Gândește-te la următorul lucru, a început să explice Casey. Copiii au un simț înnăscut al lucrurilor care le plac și al celor care le displac. Poate că le place să se dea pe tobogan, dar nu le place să se cațăre. Sau le place să se dea în leagăn, dar nu le place să se agațe

de barele speciale din parc… Iar ei știu, instinctiv. În lumea lor, dacă-ți place să faci un lucru, îl faci, dacă nu, nu!

— Dacă ar ști ei adevărul și cum se schimbă lucrurile! a spus Jessica.

— Tocmai asta e, a continuat Casey. Poate că ei chiar știu adevărul. Iar noi, ceilalți, îl uităm de-a lungul timpului.

Jessica a ridicat privirea. Cuvintele lui Casey atinseseră o coardă sensibilă. Și-a lăsat brațele pe lângă corp și le-a scuturat ușor.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat-o Casey.

— Oh, nu, nimic. Scuză-mă… doar că…

— Ce?

— Atunci când ai spus că ei știu adevărul, dar noi, ceilalți, îl uităm… m-au trecut niște fiori, așa, deodată. Dar nu e nimic… crede-mă.

— Sau poate că e ceva, a spus Casey, pe un ton blând. Poate că încercai să-ți transmiți ție însăți un mesaj. Să-ți spui: „Hei, tocmai am înțeles ceva foarte important”.

Jessica a rămas tăcută.

— Când suntem mici, știm ce ne place, a continuat Casey. Știm ce ne place la locul de joacă. Și ne petrecem cea mai mare parte a zilei acolo, făcând ceea ce ne dorim.

— Și ce se întâmplă pe urmă?

— Depinde de fiecare copil în parte. Unii își păstrează locul de joacă deschis. Își pot schimba jocurile pe măsură ce cresc, dar nu abandonează ideea că se pot juca toată viața.

— Iar ceilalți?

— Majoritatea oamenilor intră în categoria „celorlalți”.

— Ce se întâmplă cu ei?

— Păi, din nou, fiecare are povestea lui. Unii le permit celor din jur să le spună că nu se mai pot juca. Sau că trebuie să se maturizeze. Lumea lor se reduce la cuvinte precum „trebuie să…”, „e nevoie să…”, „nu se poate să…” „nu e voie să…” „e necesar să…” sau altele asemenea, care le pun tot felul de stavile. Uneori, ei le adoptă chiar de bună voie.

— Și ce se întâmplă cu locul lor de joacă?

— Cu timpul, îl folosesc din ce în ce mai rar. Buruienile cresc, iarba se înalță. Jocurile nici nu se mai văd. În multe cazuri, oamenii ridică ziduri în jurul locurilor lor de joacă.

— Ziduri?

— Exact. „Sunt prea bătrân”, „Nu sunt destul de bun”, „Nu sunt destul de inteligent”, „Nu am timp”. Acestea sunt zidurile care-i țin departe de locurile lor de joacă… Și mai sunt și multe altele. Cu timpul, chiar și zidurile sunt năpădite. Plantele cresc mai înalte decât ele, iedera le acoperă. Sunt atât de bine camuflate încât oamenii nici măcar nu-și mai amintesc că zidurile se află acolo, darămite că, dincolo de ele, se găsesc locurile lor de joacă. Și, câteodată, oamenii le pun un lacăt, a explicat Casey, privind-o fix pe Jessica.

Aceasta se uita însă în altă parte.

— Uneori, își doresc să fugă cât pot de departe de trecutul lor. Durerea de a-și aminti că au avut un loc de joacă al lor și că au avut visurile lor… este foarte apăsătoare. Așadar, nu doar că ridică ziduri

de jur-împrejurul locului lor de joacă, dar, într-o zi, se duc la poartă și-o încuie cu un lacăt mare. „Niciodată”, își spun ei. „Niciodată nu voi mai crede. Niciodată nu voi mai putea să mă joc.”

— Ce se întâmplă cu acești oameni? a întrebat Jessica în șoaptă.

Abia își putea reține lacrimile.

— În anumite cazuri, inima li se împietrește. Furia, dezamăgirea, conflictul lăuntric între dorința lor de a crede și interdicția de a crede, pe care tot ei singuri și-o impun, toate acestea îi macină. Sunt ca o otravă pe care o simt zi de zi. Fug de lume, căci nu vor să fie și mai mult răniți. Dar sfârșesc prin a-și face singuri rău.

Jessica a izbucnit într-un plâns cu sughițuri. Umerii i se zgâlțâiau puternic.

— Nu știu ce să fac, a spus ea.

Toate aparențele erau de-acum spulberate: hainele, înfățișarea, mașina… Aspectele exterioare, care îi ascundeau durerea lăuntrică, nu mai reprezentau nimic.

— Eu am pus cu mult timp în urmă lacăt la locul meu de joacă. Și am jurat că nu voi mai permite niciodată să fiu rănită. Dar am obosit să tot țin zidurile astea în picioare. Am obosit să alerg de colo colo tot timpul. Vreau doar să fiu…

Jessica a ezitat.

— Liberă? a întrebat Casey cu blândețe.

Jessica a încuviințat.

— Liberă, a șoptit ea. Doar că nu știu cum.

Casey s-a uitat la ea.

— Cei mai mulți oameni încearcă să-și înăbușe durerea cu tentative pe termen scurt de a-și regăsi libertatea. Se apucă de băut. Iau tot felul de paliative. Cumpără lucruri de care nu le pasă. Produc drame inutile în viața lor… Vor să se simtă liberi și plini de viață, iată de ce fac toate aceste lucruri. Numai că ele, toate, le pricinuiesc și mai multă durere.

— Știu, a răspuns încet Jessica. Am trăit toate astea. Și *acum* le trăiesc.

— Atunci, poate că ești una dintre acele persoane care ar vrea să aleagă o altă cale.

— Care anume?

— Unii oameni se satură să-și mai țină zidurile în picioare. Se satură să nu reușească măcar să-și vadă locul de joacă. Se satură și de apatia în care îi aruncă încercările pe termen scurt de a se elibera, încercări ce sfârșesc prin a crea și mai multe ziduri. Astfel că, într-o zi, se decid să facă unul dintre cele mai mari acte de curaj, și anume să-și reconstruiască locul de joacă.

— E posibil?

Casey a încuviințat.

— Da. Oricând e posibil. Indiferent ce vârstă ai și ce situație ai în viață, este posibil.

Jessica a rămas tăcută câteva momente, apoi s-a uitat la Casey.

— Cum ar trebui să încep?

— Încet. Cu grijă. Sau ca un buldozer uriaș, care nimicește totul în calea lui… Fiecare om e diferit. Alegerea îți aparține. Ce nu diferă este faptul că, într-o zi, vei decide să sfărâmi lacătul de la locul tău

de joacă. Acesta este primul pas care-ți va permite să intri din nou acolo. Apoi, vei smulge iedera de pe ziduri și vei putea vedea ce sunt, într-adevăr, acele ziduri. Vei înțelege că ele nu sunt niște bariere care să-ți asigure protecția, ci niște false realități pe care le-ai construit și care te țin în captivitate. Adeseori, în momentul în care îți dai seama ce sunt ele cu adevărat, zidurile, pur și simplu, dispar.

— Mi se pare greu de imaginat, a spus Jessica.

— Știu, i-a răspuns Casey. Însă așa este. Și, după ce zidurile au dispărut, te vei racorda la ceea ce era înainte pe terenul tău de joacă. Acest lucru îți va insufla energia necesară ca să tai buruienile și tufărișul. Vei începe să vezi ce te făcea fericită. Poate că nu vei mai dori să păstrezi tot ce se găsea la locul tău de joacă. Sau poate că da, dar într-un fel diferit. Și apoi vei începe să reconstruiești. Un nou loc, un nou teren de joacă.

— O nouă viață, a zis Jessica.

Casey a încuviințat din cap.

— Dar cum poți fi atât de sigură că e cu putință? a întrebat Jessica.

Casey s-a ridicat de la masă și a strâns câteva farfurii. S-a uitat la Jessica și i-a spus:

— Pentru că și eu am trecut prin toate aceste faze. Am avut și eu o zi în viața mea când m-am săturat să mă ascund, să alerg, să mă prefac... în acea zi, am tăiat lacătul de la vechiul meu loc de joacă și am început reconstrucția.

20

M-am uitat pe fereastră. Casey tocmai se ridicase de la masa la care stătuse împreună cu Jessica. Îmi dădusem seama că avuseseră niște discuții intense mai devreme.

„Bun venit la *Cafeneaua de la capătul lumii”,* mi-am zis.

— Putem întoarce clătitele, mi-a spus Emma.

— Bine, vin.

Am luat o spatulă și le-am întors.

— Sunt aproape gata. Încă un minut și pe partea asta și gata masa pentru tine și tatăl tău.

— Și omleta mea?

Să fiu sincer, speram ca Emma să fi uitat de omletă. M-am uitat la ea și i-am spus:

— Emma, îmi pare rău, dar nu știu să fac omletă.

— Dar am pregătit deja ingredientele.

Am încuviințat din cap.

— Da, știu. La asta mă pricep. Dar mai departe habar n-am.

— Nu-i nimic.

Am oftat ușurat în sinea mea. Mă bucuram că nu era dezamăgită.

— Ai nevoie de un „Cineva”, mi-a spus ea.

— Un ce?

— Nu un ce, un „Cineva”, a chicotit ea.

Am răsturnat clătitele pe o farfurie, și Emma a presărat pe deasupra fructele tăiate de mine mai înainte.

— Când nu știi cum să faci un anumit lucru, trebuie să găsești pe cineva care se pricepe. El îți arată cum să faci și așa înveți. E *super* ușor. Așa am învățat eu aproape toate lucrurile pe care știu să le fac.

Am zâmbit. Nu era de mirare că un copil de șapte ani putea rupe una dintre cele mai mari bariere aflate în calea celor mai mulți oameni, într-un mod atât de simplu încât putea fi explicat în câteva secunde.

— Cine te-a învățat asta? am întrebat-o.

— Tatăl meu.

— El este Cineva de încredere?

Emma a încuviințat din cap cu hotărâre.

— Oho! Știe o grămadă de lucruri. El m-a învățat să fac surfing.

— Într-adevăr. Care e cel mai important lucru pe care l-ai învățat despre surfing?

Și-a luat o poziție afectată, punându-și o mână în șold.

— Nu vei învăța niciodată să faci surfing dacă nu vei intra odată în apă.

Am izbucnit în râs.

— Asta-i foarte adevărat.

Tocmai atunci a intrat Mike.

— Cum merg pregătirile?

— Tată, John are nevoie de un „Cineva". Îi arăți tu cum se face omleta?

Am schițat un surâs.

— Emma mă învăța că, atunci când nu știu „cum”, trebuie să găsesc pe „Cineva”.

— O, se pricepe foarte bine la asta.

Mike a luat o tigaie.

— OK, foarte simplu…

În timp ce Mike îmi explica în detaliu cum se prepară omleta, a intrat Casey.

L-a bătut ușor pe umăr pe Mike.

— Miroase bine aici, a spus ea.

— Am făcut clătite și friganele, iar acum tata îl învață pe John cum se face omleta, a explicat Emma.

Casey a pus în chiuvetă farfuriile pe care le adusese de afară.

— Ce face Jessica? am întrebat-o eu.

— Cred că i-ar prinde bine dacă i-ai ține companie câteva minute, mi-a răspuns Casey.

M-am uitat la ea peste umăr.

— Zău? Mi s-a părut că ați avut parte de o conversație foarte însuflețită.

— Într-adevăr. Iar acum cred că i-ar face bine să stai cu ea câteva minute. Sunt sigură că ar trebui să audă povestea ta.

— Du-te, mi-a zis Mike. Termin eu aici. Oricum, e aproape gata.

— Bine, am răspuns, pe un ton șovăielnic.

Nu eram foarte sigur de situație. Mai devreme, mă bazasem pe intuiția mea și nu pregetasem să vorbesc cu ea. Dar acum nu mă simțeam foarte inspirat.

— Va veni și inspirația, odată ce vei ajunge acolo, a spus Casey și mi-a aruncat un prosop.

M-am șters pe mâini și i l-am dat înapoi.

— Emma, putem termina discuția noastră despre surfing puțin mai târziu? Mi-ar plăcea să aud și despre alte lucruri pe care le-ai învățat la surfing.

Emma s-a uitat în sus la mine, ținând un castronel cu sirop deasupra clătitelor.

— Vulcanul cu sirop! a spus ea și l-a răsturnat peste clătite.

Am zâmbit.

— Am să iau asta ca pe un „da" din partea ta, privind discuția despre surfing.

— Sigur, a spus Emma, cu un surâs larg.

21

M-am îndreptat către masa la care stătea Jessica. Era cu privirea pierdută spre ocean.

— Cum a fost micul dejun?

Plânsese și și-a șters fața cu mâna.

— Nu e chiar o cafenea obișnuită, așa cum credeai, nu-i așa? am întrebat-o, dând din cap.

A ridicat privirea spre mine și mi-a zâmbit, în timp ce-și ștergea din nou obrajii cu mâna.

— Nu, categoric nu.

— Te simți bine?

S-a uitat iarăși către ocean.

— Cred că da.

— Te superi dacă mă așez și eu?

— Te rog, a răspuns ea și a făcut semn către scaunul aflat în fața ei.

M-am așezat ușor la masă.

— Ce e locul acesta? m-a întrebat după o clipă, aruncând o privire către cafenea.

— Este un colț de lume neobișnuit, deosebit și care îți va schimba, probabil, viața pentru totdeauna.

— Asta explică multe, mi-a răspuns zâmbind ușor.

Am rămas tăcuți câteva minute.

— Cine ești tu? m-a întrebat apoi.

— Adică?

— Ce faci aici? Casey mi-a spus că Mike este proprietarul. Emma mi-a spus că, de obicei, el și gătește. Dar tu ce faci? Chiar lucrezi aici?

Am zâmbit.

— Păi… astăzi, da.

M-a privit derutată.

— Vrei să-ți spun toată povestea sau doar varianta prescurtată? am întrebat-o.

— Ce-ar fi să începi și, dacă simt nevoia, o să-ți cer mai multe detalii, mi-a răspuns.

— În regulă.

Am stat puțin pe gânduri. Cu ce să încep? Cât de departe să mă întorc în timp?

— În urmă cu vreo zece ani, am vizitat acest loc, mi-am început eu povestea. Cafeneaua, adică.

Nu i-am spus că eram în cu totul alt punct geografic de pe pământ și că localul a fost refăcut în cele mai mici detalii, aici, în Hawaii. Și totul ca și cum nu ar fi trecut nici măcar o zi de atunci. N-avea rost să fac lucrurile și mai confuze decât erau deja.

— La vremea aceea, mă străduiam să-mi dau seama ce se întâmplă cu viața mea.

— Cum adică? Erai nefericit?

— Nu chiar *nefericit.* Doar că nu eram *fericit.* Mă simțeam ca și cum aș fi fost blocat la stadiul de „OK”. Serviciul meu era OK, activitățile mele extraprofesionale erau OK, relațiile mele erau OK. Dar ceva înlăuntrul meu îmi spunea că viața trebuie să însemne mai mult de-atât. Apoi au avut loc câteva evenimente care mi-au dat de gândit.

Jessica s-a uitat la mine și m-a întrebat:

— Ce s-a întâmplat?

— Într-o seară, eram acasă și am primit un telefon de la cineva din familie care mi-a spus că bunicul meu, de optzeci și doi de ani, tocmai murise.

— Îmi pare rău.

— Mulțumesc. S-a întâmplat cu mult timp în urmă. Adevărul e că nu eram foarte apropiat de el. Părinții locuiau destul de departe de bunicii mei și, chiar dacă îmi era bunic, nu-l cunoșteam prea bine. Și totuși, moartea lui m-a pus pe gânduri. După ce am închis telefonul, mi-am privit viața și m-am gândit: „Dacă voi continua să trăiesc tot așa, dacă voi merge tot pe această cale…”

— „Voi fi fericit la optzeci și doi de ani?”, a adăugat Jessica.

Am aprobat din cap.

— Exact. Și răspunsul a fost „nu”. Nu aveam să fiu fericit. Aveam să fiu *OK,* și atât. Dintr-un motiv sau altul, în momentul în care am știut că răspunsul este „nu”, mi-am amintit de ceva ce mi se întâmplase în urmă cu cinci ani. Tocmai terminasem facultatea și încercam să intru în „lumea reală”, adică pe piața muncii. Am primit un telefon prin care eram chemat la un interviu. Era la o

companie situată în centrul unui oraș mare din apropierea localității unde stăteam pe atunci. M-am îmbrăcat elegant, la costum, cu cravată, cămașă scrobită și o pereche de pantofi destul de incomozi. Mi-am luat geanta nouă pentru laptop și m-am urcat în trenul care mergea către oraș. Nu mai călătorisem cu trenul înainte, așa că, atunci când am coborât din tren, am luat-o pe un drum greșit. Numai că s-a dovedit a fi un drum bun.

— Adică? m-a întrebat Jessica.

— Când am coborât din tren și am luat-o greșit, am rămas pe loc ceva timp și am văzut mulțimea care se îndrepta spre ieșire. Mii de oameni care, toți, se îndreptau spre locurile lor de muncă. Unii bătrâni, alții de vârstă mijlocie și unii cu doar câțiva ani mai mari decât mine. Și, uitându-mă la această mulțime de bărbați și femei, am observat ceva.

— Ce anume?

— Nici unul dintre ei nu zâmbea. Nici măcar unul.

Jessica a dat din cap aprobator.

— În acea zi, când i-am văzut pe toți acei oameni nefericiți, am jurat că eu nu voi fi așa. Că viața mea trebuie să fie altfel.

Jessica a încuviințat din nou din cap.

— Și ți-ai schimbat viața?

Am clătinat din cap.

— Nu chiar. Asta am înțeles în noaptea aceea în care am primit telefonul despre bunicul meu. Am vrut să-mi schimb viața. Am jurat că aveam să-mi schimb viața. În realitate însă, trecuseră cinci ani și nimic nu se schimbase în mod radical.

— Și ce-ai făcut?

— Am hotărât să fac o călătorie ca să evadez o vreme. În prima noapte a călătoriei, printr-un concurs de împrejurări neobișnuite, m-am rătăcit, fără speranța de a regăsi prea curând drumul. Și, chiar când mă întrebam ce ar trebui să fac, am ajuns la o cafenea micuță, cu mâncare bună, oameni drăguți și întrebări ciudate scrise pe meniu.

— Ai găsit acest loc, a remarcat Jessica.

— Oh, da.

— Și?

— Mi-am petrecut toată noaptea la cafenea. Stând de vorbă cu oamenii. Cu Mike, Casey și cu o altă femeie care se găsea acolo... Le-am ascultat istorisirile. Le-am spus și eu povestea mea și prin ce treceam.

— Nu ți s-a părut ciudat să ai astfel de discuții cu niște străini?

Am ridicat din umeri.

— Și da, și nu... poate... Eram în punctul în care nu mă mai mulțumea să fiu OK și atât. Mi s-au deschis ochii către lucruri la care cred că nu mă gândisem înainte.

Am zâmbit și am continuat:

— Acum, stau de vorbă mereu cu oameni străini. După ce ai încercat o dată, nu ți se mai pare deloc ciudat.

Jessica a dat din cap, în semn că a înțeles.

— Ce s-a întâmplat apoi?

— Acea noapte petrecută la cafenea mi-a schimbat viața. Am aflat lucruri despre care nu știam nimic înainte. Am văzut lumea într-un

mod în care nu o mai văzusem până atunci. Am întrezărit ce înseamnă o viață care nu este doar OK și atât. Atunci am decis să trăiesc o astfel de viață.

— Și ai reușit?

— Da, am încuviințat eu.

22

Mike a gustat din friganele și a făcut semn din cap către terasă.

— Se pare că John și Jessica se simt bine împreună.

Emma a luat o înghițitură de suc și a adăugat:

— John e simpatic. Și e și drăguț.

— Și Jessica e drăguță, a zis Casey, mângâind-o pe Emma pe păr.

— Dar de ce plângea mai devreme?

— A uitat să se joace, i-a răspuns Casey.

— Tu ai putea să-i aduci aminte, i-a zis Mike Emmei. La joacă nu te întrece nimeni.

— Bine. Dar de-a ce-i place să se joace?

— Nu prea știu, a spus Casey. Cred că nici ea nu știe. Mi-a povestit, totuși, că-i plăcea să se dea în leagăn.

— Am putea să o ducem la leagănele de lângă lagune. Alea zic și eu leagăne! Te poți da înainte și înapoi și chiar să te rotești în ele foarte, foarte repede.

— E o idee grozavă, a spus Mike zâmbind. Cred că i-ar plăcea.

— Ce-ar fi să mergem acum?

— Ce-ar fi să-ți termini mai întâi micul dejun? După aceea, tu și Casey o puteți lua cu voi. Eu rămân aici cu John, să facem ordine în bucătărie.

— Bine.

Emma a mai mâncat din clătite, apoi a întrebat:

— Tată, aș vrea să te întreb ceva.

— Spune.

— Cum poate cineva să uite să se joace?

Mike a zâmbit din nou. Era tot timpul uimit să constate cum tratează copiii lucrurile. Cum întreabă, ascultă, se gândesc. Și, dacă nu înțeleg, întreabă și tot întreabă până se dumiresc.

— În ceea ce o privește pe Jessica, cred că ea nu a avut o copilărie prea fericită alături de familia ei, a spus Casey. Nu a avut pe cineva ca tatăl tău care s-o învețe bucuria de a se juca.

Emma s-a gândit puțin, apoi a zis:

— Asta e trist.

— Da, așa este, a răspuns Casey.

— Crezi că ar putea să-și amintească? a întrebat-o Emma.

Casey a schițat un surâs.

— Cred că da. E ca atunci când ai o jucărie despre care ai uitat că e sub pat și, mult timp, nu te mai joci cu ea. Și chiar uiți că ea se află acolo. Dar, atunci când o găsești și te joci din nou cu ea, totul îți revine în minte. Îți amintești pe dată câtă bucurie îți aducea acea jucărie.

— Așa mi s-a întâmplat și mie odată cu delfinul meu de pluș, a început să povestească Emma cu entuziasm. Îl botezasem Dolphy. Îl pierdusem și îl căutasem peste tot, dar nu l-am găsit. Am fost foarte necăjită. Pe urmă, am uitat de el, până într-o zi când am strâns lucrurile, pentru că trebuia să zugrăvim în camera mea. Și, ce să

vezi, Dolphy stătuse în spatele măsuței de toaletă, *tot timpul ăsta*! Acum mă joc din nou cu el.

Casey zâmbea.

— Cam așa e și acum. Cred că, dacă o duci pe Jessica la leagăne, ea își va reaminti ce frumos este să se joace din nou.

— Sigur! Așa s-a întâmplat și cu Dolphy al meu! a exclamat entuziasmată Emma.

23

Stăteam încă de vorbă cu Jessica. Ea a mai luat o înghițitură din ceașcă și m-a întrebat:

— Și cum e?

— Ce să fie?

— Să alegi o altă viață.

Am zâmbit.

— Îți recomand acest lucru cu multă căldură. Mai ales dacă viața ta este doar OK și ai vrea să fie mai mult de-atât.

Jessica mi-a întors zâmbetul.

— Și de ce te-ai întors aici? m-a întrebat ea. De ce acum? Ai obținut tot ceea ce-ți doreai, nu-i așa? Ești mai mult decât OK, și atât.

Am încuviințat din cap.

— Categoric, am o viață frumoasă, i-am zis, ridicând din umeri, și am adăugat: Nu sunt sigur de ce mă aflu aici de data asta. Poate pentru a învăța și mai multe? Poate pentru a împărtăși ce-am învățat deja? Nu sunt sigur.

— Mie ce-ai putea să-mi împărtășești?

— Ce-ai vrea să știi? am întrebat-o la rândul meu, zâmbind.

Jessica s-a aplecat ușor în față.

— Puțin mai devreme, Casey mi-a zdruncinat nițel lumea în care trăiesc.

— Am văzut că erai cam tulburată. Ce s-a întâmplat?

Jessica mi-a relatat conversația avută cu Casey, inclusiv ideea referitoare la locul de joacă.

— Nu știu de ce am fost atât de mișcată atunci când mi-a vorbit despre asta.

— Probabil pentru că are legătură cu viața ta.

Am văzut o umbră de tristețe umbrindu-i chipul.

— Spune-mi unul dintre lucrurile pe care le-ai aflat de când ai fost aici data trecută.

— Doar unul? am întrebat-o râzând.

— Pentru început.

Am rămas tăcut, gândindu-mă preț de un minut.

— Ce-ar fi să-ți spun o altă poveste cu un tren?

A zâmbit.

— Așa să fie, încă o dată cu trenul.

— Atunci când am plecat prima dată de la cafenea, mi-am dat seama că nu mai vreau să continui să trăiesc ca înainte. Dar nu știam ce fel de viață voiam să am.

M-am uitat la meniul de pe masă.

— Atunci, întrebările de pe meniu erau diferite față de cele de acum. Cred că întrebările sunt altele pentru fiecare om în parte.

Jessica a încuviințat din cap.

— Casey a menționat ceva despre asta mai devreme. Dar nu am prea înțeles ce a vrut să spună.

— Știu că, la nivelul obișnuit al percepției, s-ar putea să nu aibă sens, dar mergi pe mâna mea. Pe meniul meu, prima întrebare era: „De ce ești aici?”

— Aceeași întrebare este și pe meniul meu, a spus Jessica. Nu știam sigur ce vrea să însemne.

— Nici eu nu știam sigur atunci când am fost prima oară la cafenea. Dar, cu timpul, mi-a devenit clar. Nu te întreabă de ce ești în cafenea sau de ce ești în Hawaii… întrebarea este: De ce exiști? Pentru ce trăiești? Care este menirea ta în viață – pe scurt, MV-ul tău?

Jessica s-a rezemat de spătarul scaunului.

— Și eu care credeam că întrebarea despre locul de joacă este neobișnuită.

— Exact. De fapt, dacă te gândești mai mult la ea, nu mai pare chiar atât de neobișnuită. Pentru că mi-am dat seama că, punându-mi această întrebare – De ce sunt aici? —, răspunsul mă poate călăuzi în tot ceea ce fac zi de zi. Sau, cel puțin, așa mi se părea.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Oriunde am fost în viață, era prea mult pentru mine. Nu puteam cuprinde totul.

— Așa că ai luat trenul.

— Da, am zis eu râzând. Ca să mă duc la muncă. Mă gândeam tot timpul la această primă întrebare. Mai ales când mergeam la serviciu. Apoi, într-o zi, am întâlnit un tip în tren. Un tip oarecare, într-un tren oarecare, care ne ducea la muncă.

— Și?

— Părea fericit. Cu adevărat fericit. Așa că i-am spus: „Știu că s-ar putea să ți se pară aiurea, dar îmi pari a fi un om fericit. Care-i secretul tău?”

Jessica a izbucnit în râs.

— Chiar ai făcut asta?

Am încuviințat din cap.

— Și el ce-a spus?

— Mai întâi, m-a întrebat despre viața mea. I-am povestit prin ce trec, despre vizita la cafenea și despre faptul că-mi doresc mai mult decât ca totul să fie doar OK, și atât.

— Nu i s-a părut ciudată povestea despre cafenea?

— Nu. Cred că s-a obișnuit să creadă că lucrurile bune se întâmplă la momentul oportun. Și că oamenii potriviți îți ies în cale atunci când ai cea mai mare nevoie de ei. Așa că experiența mea la cafenea nu i s-a părut ciudată.

— Și ce s-a întâmplat după aceea?

— Mi-a spus două lucruri importante, care m-au făcut să mă hotărăsc. Primul a fost acela că își trăiește viața călătorind prin lume și ținând diferite prelegeri. Asta mi-a trezit imediat interesul. Eu am vrut dintotdeauna să cutreier lumea în lung și-n lat, dar nu știam pe nimeni care s-o fi făcut. Apoi mi-a spus că și el a trăit o experiență asemănătoare în viață atunci când a încercat să-și clarifice anumite lucruri.

— Și ce-a făcut ca să se clarifice?

— Se pare că a avut un prieten bun, care l-a ajutat mult. Cred că pe prietenul lui îl chema Thomas. El l-a convins să se gândească la

primele cinci lucruri, în ordinea importanței, pe care ar vrea să le facă, să le vadă sau să le experimenteze înainte de a părăsi această lume. Apoi să-și canalizeze timpul și energia asupra lor. Restul avea să vină de la sine. Le-a numit „Cele cinci priorități în viață” Tot el mi-a spus că, uneori, poate fi de-a dreptul copleșitor să-ți dai seama care este menirea ta în viață. Așa că trebuie s-o iei încet, pornind de la cele cinci priorități. Pe măsură ce faci asta, începi să te cunoști pe *tine însuți.* Odată ce ajungi să te cunoști mai bine, îți devine tot mai clar care îți este menirea în viață.

— Mai păstrezi legătura cu tipul ăsta?

Am zâmbit.

— Nu. Și asta chiar e ciudat. L-am întâlnit atunci în tren. Mi-a împărtășit concepția lui despre viață chiar în ziua în care aveam cea mai mare nevoie. Și apoi nu l-am mai văzut niciodată. Acum, în mintea mea, el este, pur și simplu, Joe. Joe din tren.

— I-ai urmat sfaturile?

— Da. Am decis că una dintre prioritățile mele este să călătoresc. Așa că, timp de doi ani, am pus bani deoparte și, după aceea, am pornit în excursii prin lume. Mi-a plăcut. De fapt, am fost atât de încântat încât am început să alternez un an de călătorii cu un an de muncă. Dacă anul acesta muncesc, în anul următor călătoresc. Și de atunci tot asta fac.

— Nu ți-e teamă că, la întoarcere, n-o să-ți găsești un loc de muncă?

— La început, da, mi-era. Dar acum, nu. Celor mai mulți oameni nu le place munca pe care o fac, așa că nu-și prea dau osteneala la

serviciu. Dar, dacă ești genul de persoană care își dă toată silința, vei ieși în evidență în ceea ce faci, și atunci mulți vor dori să te angajeze.

— Chiar și numai pentru un an?

— Ce să zic, la început, nu le spuneam angajatorilor că plănuiesc să rămân doar un an. Acum, sunt căutat de aceleași companii la care am mai lucrat înainte. Ei știu că fac o treabă bună, așa că abia așteaptă să mă întorc.

Am ridicat din umeri și am continuat:

— Toate companiile au câte unul sau două proiecte speciale pe care vor să le implementeze. Doar că nu au un angajat disponibil, care să facă acest lucru. Și nici nu vor să angajeze pe cineva doar pentru aceste proiecte. Ei se bucură că vin, că mă angajez în derularea proiectului și că nu caut un loc de muncă pe perioadă nedeterminată.

— Și asta vei face mereu? Un an de muncă, un an de călătorii?

— Nu știu. Deocamdată, îmi convine. La început, mi s-a părut greu. Cum să-mi organizez treburile curente, cum să-mi plătesc facturile atunci când sunt plecat… Dar, odată ce-ai găsit o soluție pentru toate aceste probleme, devine foarte ușor. Cred însă că dacă, la un moment dat, mă voi simți obosit, mă voi opri. Deocamdată însă este…

— Mai mult decât OK, și atât? a completat Jessica.

— Da, categoric, am răspuns eu râzând.

Jessica și-a ațintit privirea asupra oceanului.

— Ce-i? am întrebat-o.

— Tu faci ca totul să pară atât de ușor.

— Dar este ușor.

— Poate pentru tine.

— Pentru oricine.

— Și dacă ai o familie? Nu poți s-o abandonezi și, pur și simplu, să pleci.

— Tu ai o familie?

— Nu.

— Atunci, de ce îți faci griji?

— Mă gândeam doar că nu oricine poate să plece așa, ca tine.

— Totuși, de ce îți faci *tu* griji pentru asta?

— Nu știu, a spus ea după o scurtă pauză.

Am zâmbit și m-am gândit în sinea mea: „Zilele sunt prea scurte pentru a-ți analiza viața văzând ce e potrivit pentru fiecare om în parte. Să ne oprim la Jessica și situația ei".

— Și, ca să fie mai clar, vreau să-ți spun că am întâlnit tot felul de persoane și multe familii care fac același lucru ca și mine. Dar cei mai mulți oameni nu i-au întâlnit și nu le cunosc poveștile, pentru că ei își petrec cea mai mare parte a timpului la locul de muncă. Pe când oamenii aceștia călătoresc. Doar atunci când ieși din rutina zilnică și o pornești și tu la drum, îți dai seama ce posibilități există. Așa am descoperit eu cele mai multe lucruri. Aproape totul pare nou și necunoscut până începi să faci și tu acel lucru. Și singura cale pentru a începe este…

— …să începi, pur și simplu, m-a întrerupt Jessica.

— Exact. Atunci nu ți se mai pare nici nou, nici necunoscut. În plus, întâlnești oameni care știu o mulțime de lucruri. Dacă vrei să înveți dansuri de societate, nu-ți pierde vremea pe un stadion de baseball. Iar dacă vrei să înveți să joci baseball, nu te duce la o școală de dans.

Jessica râdea.

— Spune-mi ce altceva ai mai învățat.

Am stat puțin pe gânduri, apoi am întrebat-o:

— Vorbeați despre locul de joacă, așa-i?

— Ah, da.

— Trăiește pe *locul* tău de joacă.

— Adică?

— Locul *tău* de joacă înseamnă să ai un soț, doi copii și o casă cu o curte mare? Sau e doar o idee care ți-a venit citind pliantul publicitar al unei bănci? Înseamnă să te duci la plajă într-o mașină decapotabilă, împreună cu trei prieteni, și să fredonați toți în cor o melodie difuzată la radio? Sau așa îți imaginezi viața după ce ai văzut un spot publicitar la o marcă de autoturisme?

Am zâmbit și am mai spus:

— Locul tău de joacă este unic pentru tine. Învață să-l evaluezi altfel decât în funcție de visurile celorlalți. Câte dintre visurile *tale* se regăsesc acolo?

24

— Îți place, Jessica? a întrebat-o Emma.

Emma, Jessica și Casey se aflau într-o peșteră, nu departe de cafenea.

— E minunat, a răspuns Jessica.

Ajunseseră acolo urmând o cărăruie mărginită de uriașe plante tropicale. Se dădeau toate în leagănele aflate pe malul unei mici și frumoase lagune. Aroma extraordinară, tipic hawaiiană, plutea pretutindeni în aer. Flori, iarăși flori și tot mai multe flori.

În această zonă a insulei, roca neagră, vulcanică, ce delimita țărmul, fusese erodată de valurile oceanului. Și rezultatul era un paradis tropical situat într-un paradis tropical deja existent.

În lagună, apa era atât de limpede încât vedeai înotând peștii tropicali. Laguna era înconjurată de plante cu frunze de un verde intens, mai mari decât un om. Imaginea era întregită de roca neagră, vulcanică, ce străjuia laguna.

— Ăsta-i locul meu preferat de dat în leagăn, a zis Emma.

Stătea în leagăn pe burtă și a început să se rotească până când frânghiile s-au înfășurat de tot.

— Uite! a exclamat ea.

Și-a luat piciorul de pe pământ și frânghiile au început să se despletească, făcând-o pe copilă să se rotească tot mai repede și mai

repede.

— Poți încerca și tu, dacă vrei, i-a spus ea Jessicăi. E foarte distractiv. Și după ce ai încercat de câteva ori, nu-ți mai e teamă.

Jessica a zâmbit.

— Pare, într-adevăr, distractiv.

— Încearcă, a îndemnat-o din nou Emma.

— Nu sunt sigură că pentru mine va fi la fel de ușor…

— Nu-i nimic, încearcă doar, a insistat Emma.

Jessica a ezitat puțin, apoi a zis:

— Bine.

S-a așezat în leagăn, așa cum făcuse Emma.

— Te rotești până când funiile se strâng bine de tot, apoi iei piciorul de pe pământ, a explicat Emma.

Jessica a urmat întocmai instrucțiunile. Când a ridicat piciorul de jos, a început să se rotească și ea, la fel ca Emma.

— Ai reușit! a spus Emma aplaudând-o. Ți-am zis eu că poți.

Jessica s-a ridicat în picioare, a zâmbit și s-a așezat înapoi în leagănul ei.

— Ești un bun antrenor, Emma.

— Păi, Casey mi-a spus că, atunci când erai mică, îți plăcea să te dai în leagăn, dar că ai cam uitat. Așa că m-am gândit să te ajut să-ți amintești.

Jessica a zâmbit din nou.

— Îți mulțumesc.

— Hei, uite-o pe Sophia, a zis Emma, arătând cu degetul.

O fată care părea de o seamă cu Emma se îndrepta spre lagună, pe o placă cu vâslă.

— Sophia! Sophia! a strigat-o Emma și i-a făcut cu mâna.

Fata de pe placă a auzit-o și i-a răspuns la salut.

— Mă duc să mă joc cu Sophia în bazinul de maree, a spus Emma, dând fuga către apă. Sunt și eu ori pe aici, ori pe dincolo, a strigat ea peste umăr.

— Bine, i-a răspuns Casey.

— Va fi în regulă? a întrebat Jessica.

— Fără doar și poate. Fetele astea cunosc fiecare centimetru pătrat al lagunei. Uneori, mă gândesc că sunt pe jumătate pești sau țestoase.

— Ce-a vrut să spună cu „ori pe aici, ori pe dincolo”?

— Ea și Mike au o înțelegere. El îi permite să facă explorări împreună cu prietenii ei. Ea trebuie doar să aleagă zonele pe care le va explora și să-i spună și lui.

— Nu e periculos?

— Nu, dimpotrivă. A început de când era foarte mică. Pe atunci, indiferent unde alegea să meargă, el trebuia să fie sigur că o poate vedea și că poate ajunge repede la ea. A învățat-o să aibă încredere în instinctele și în intuiția ei. A fost un antrenament bun. Acum, ea are un simț al orientării foarte dezvoltat. O ține departe de orice primejdie în timp ce face explorări.

— Și, totuși, pare puțin cam periculos.

— Dacă ai ști ce urmează să se întâmple înainte ca acel lucru să se întâmple, lumea ți s-ar mai părea periculoasă?

Jessica a tăcut un moment, după care a întrebat:

— Vrei să spui că ea are această abilitate?

— Toți o avem. Ea a fost învățată să și-o folosească de când era foarte mică, astfel că, pentru ea, e ca o a doua natură. Cei mai mulți oameni renunță destul de repede în viață să-și mai exerseze această abilitate. Așa că, atunci când se întâmplă ceva, în loc să acționeze ca din instinct, stau la îndoială.

— Înțeleg.

Casey simțea o urmă de îndoială la Jessica.

— Tu ți-ai folosit astăzi această abilitate.

Jessica s-a uitat la ea cu un aer ușor ironic.

— Azi-dimineață, ai intrat în cafenea, deși nu aveai nici un motiv logic. Totuși, ceva ți-a spus să o faci, într-un fel sau în altul, simțul orientării ți-a dat semnalul că faci ceea ce trebuie.

— De unde ai știut asta?

Casey s-a uitat către lagună și a zâmbit.

— Așa găsește fiecare persoană cafeneaua.

25

— Ai o fată extraordinară, Mike.

Mike și cu mine făceam curat în bucătărie.

Mike a schițat un surâs.

— Mulțumesc. E un copil grozav.

— Îți place rolul de tată?

Mike a lăsat jos farfuriile pe care le avea în mâini.

— E cel mai bun lucru care mi se putea întâmpla în viață… *pentru mine.*

Am zâmbit.

— Ai accentuat puternic cuvintele acelea… *pentru mine.*

— Să fii părinte nu este o meserie potrivită pentru oricine. Dacă ți se potrivește, ai parte de o mulțime de lucruri plăcute, dar și de foarte multă responsabilitate. Dacă nu, simți că ai parte doar de o muncă enormă și de foarte multă responsabilitate.

— Nu cred că am mai auzit pe cineva spunând asta vreodată.

— Asta pentru că, odată ce au venit copiii, nu-i mai poți trimite înapoi, mi-a răspuns el, zâmbitor.

— Deci, nu e pentru oricine, așa-i?

— Nu. În nici un caz. Și asta nu înseamnă că ești o persoană mai bună sau mai rea dacă ai sau nu copii. Doar că nu este pentru

oricine.

— Ție de ce ți se potrivește?

— Până să o am pe Emma, avusesem deja în grijă cea mai dificilă persoană din câte există pe lume.

— Pe cine? am întrebat eu râzând.

— Pe mine.

— Pe tine?

— Să fii părinte înseamnă să oferi. Nu mulți fac asta, cu sinceritate. În reclame, vezi niște copilași adorabili ținuți pe umeri de tații lor. Sau momentul acela perfect, cu familia veselă și zâmbitoare, când copilul face un lucru incredibil de drăgălaș. Reclamele arată ce înseamnă să primești. Transferarea iubirii dinspre copil către părintele său.

— Și nu-i așa?

— Ba da, câteodată. Dar, în majoritatea timpului, schimbi scutecele, îmbraci copilul, îi pregătești de mâncare, îl liniștești atunci când plânge, stai cu el până adoarme, îl înveți lucruri pe care tu le știi deja. Mai ales atunci când sunt mici, să fii părinte înseamnă într-o foarte mare măsură să oferi.

Și-a tras o clipă răsuflarea și a continuat:

— Mulți oameni fac copii din dorința de a primi. Dar, după ceva timp, sunt cuprinși de deziluzii.

— Și tu nu?

— Ei bine, după cum ți-am spus, până să o am pe Emma, avusesem deja multă grijă *de mine.* Văzusem locurile pe care voiam

să le văd, trăisem aventurile pe care voiam să le trăiesc… Eram pregătit să ofer.

— Primești și ceva în schimb?

— Enorm de multe. În fiecare zi. Dar în cantități mici. Nu schimbasem niciodată un scutec înainte de a se naște Emma. Habar nu aveam cum se face și mă așteptam la tot ce putea fi mai rău. Apoi a apărut ea și m-am trezit cu făptura asta micuță, care avea nevoie de ajutorul meu. Nu putea să se schimbe singură. Așa că am ajutat-o și asta m-a făcut să mă simt bine. Asta înseamnă să primești ceva.

Am zâmbit.

— Nu m-am gândit niciodată că schimbatul unui scutec ar putea însemna mai mult decât atât. Deși, ca să fiu sincer, eu n-am schimbat nici unul niciodată.

Mike a încuviințat din cap.

— Cum te-ai preocupat deja de nevoile tale personale, atunci când apar copiii, îi vezi ca pe un dar. Sunt niște făpturi mititele care-ți oferă șansa de a-i ajuta. Să schimbi un scutec nu e o responsabilitate, ci șansa de a face un dar. Care ți se oferă de vreo zece ori pe zi atunci când copiii sunt foarte mici, a adăugat el râzând.

— Deci primești pentru că dăruiești.

— Exact. Bucuria vine din faptul că ajuți. Unii oameni nu sunt pregătiți pentru așa ceva. Ei vor mai întâi să primească și abia apoi, eventual, să dea. Iar acest lucru nu este valabil atunci când ești părinte.

— Și, totuși, spui că acesta este cel mai bun lucru care ți s-a întâmplat în viață.

— Da, așa este în ceea ce mă privește, a încuviințat Mike.

A împăturit șervetul cu care ștersese farfuriile.

— Nu prea ai timp liber ziua, John. Chiar și înainte să aibă copii, cei mai mulți oameni sunt foarte ocupați. Dar când ai copii, trebuie să-ți găsești timp. Pentru că mai presus de orice altceva, unui copil trebuie să-i acorzi timp, dragoste și atenție.

Mike s-a oprit pentru o clipă. Apoi a continuat:

— Îți amintești că, data trecută când ai fost aici, am vorbit despre MV?

— Sigur. Menirea în Viață. Tocmai am vorbit și cu Jessica despre asta.

— Bun. Dacă cineva și-a imaginat care este menirea lui și, pentru a o împlini, se concentrează doar asupra propriei cariere… a început el, apoi a tăcut preț de câteva momente. Cum mai poate oferi timp, dragoste și atenție unui copil?

— Poate că MV-ul lor nu include și meseria de părinte, m-am hazardat eu.

— Exact. Sau, poate, nu acum. Nu ar trebui să se simtă prost din cauza asta sau să se simtă constrânși de prieteni, de familie sau de societate. Ei își împlinesc MV-ul într-un mod diferit. Am întâlnit mulți clienți aici la cafenea care voiau să facă un copil doar pentru a avea o viață „împlinită”. Dar ăsta este un mit. Căci a avea un copil este un lucru care, pe de o parte, te împlinește, dar, pe de alta, lasă loc și pentru neîmpliniri. Poate că nu mai inspiri la fel de mulți

oameni, sau nu mai ești la fel de creativ, sau nu-ți mai dezvolți la fel de mult afacerea. Adevărul este, John, că fiecare persoană este diferită, unică și specială în felul ei. Menirea fiecăruia în viață poate presupune sau nu să fie părinte, cu toate implicațiile care derivă de aici. Și asta este foarte bine.

— Nu pare așa de bine acolo, am răspuns eu. În lumea exterioară.

— Știu. Mai ales pentru femei. Dar adevărul este că dacă a avea un copil ar fi secretul liniștii, satisfacției și fericirii depline, ai vedea adulți mult mai calmi, mai mulțumiți și mai fericiți.

— Și, totuși, spui că este cel mai bun lucru care ți s-a întâmplat.

— Face parte din MV-ul meu. Iar eu mă aflam în punctul în care puteam fi alături de Emma și să nu-i cer ei să-mi umple *mie* rezervorul emoțional.

26

— Se pare că se distrează bine împreună, a zis Jessica, arătând către Emma și Sophia.

— Întotdeauna, a răspuns Casey. Au locuri de joacă asemănătoare și le place să le exploreze împreună.

— Adică? Ce vrei să spui?

— Le plac aceleași lucruri. Amândouă sunt înnebunite după apă. Le plac animalele. Își petrec timpul făcând snorkeling, surfing sau vâslind pe placă...

— Și, după cum se vede, căutând prin apa rămasă după reflux, a adăugat Jessica.

— Da, și asta, a zis Casey zâmbind.

Un timp, au tăcut amândouă.

— Am avut și eu așa o prietenă, a spus Jessica într-un final.

— Când erai mică?

— Nu chiar așa de mică. Aveam doisprezece ani. Ashley Jessins o chema. Se mutase cu familia pe strada mea. Făceam tot felul de lucruri împreună.

— Mai păstrezi legătura cu ea?

Jessica a clătinat din cap.

— Nu. Atunci când m-am hotărât să plec, am fugit cât de departe și de repede am putut.

— Mai fugi și acum?

Jessica s-a oprit din legănat.

— Ce vrei să spui? a întrebat ea.

— Continui să fugi?

Jessica s-a gândit preț de un minut.

— Nu știu. Cu siguranță, nu mai sunt copila de atunci. Am o carieră, o viață…

— Asta nu înseamnă că nu mai fugi. Atunci când lucrurile nu merg bine, plecăm. Fugim. Pentru asta îți trebuie curaj. E un act de curaj să te salvezi dintr-o situație care nu este așa cum ți-ai dori, mai ales dacă ești făcut să suferi zi de zi.

Jessica a încuviințat din cap.

— Totuși, câteodată suntem atât de absorbiți de fuga noastră, încât uităm că trebuie să încetăm să mai fugim de ceva și, în schimb, să fugim *către* ceva.

— Nu înțeleg.

— Ești departe de continent. Realitatea de care fugi s-a produs cu mult timp înainte. Dar este încă o parte importantă din tine, nu-i așa? Ceea ce faci, lucrurile la care te gândești… încă încerci să le lași în urmă.

O lacrimă s-a rostogolit pe fața Jessicăi.

— Tu nu înțelegi, a spus ea. A fost rău.

Și-a șters lacrima, dar tot mai multe îi țâșneau din ochi.

— A fost foarte rău.

— Dar gata, a trecut, a zis Casey, dând din cap înțelegătoare.

S-a apropiat de Jessica și și-a pus o mână peste a ei.

— Poate c-a venit timpul să nu mai consumi atât de mult timp, atât de multă energie și emoție pentru a fugi de o viață pentru care nu ești tu responsabilă, în schimb, călăuzește-le spre a-ți crea o viață pentru care *să fii* responsabilă.

Casey i-a dat Jessicăi drumul la mână și a întrebat-o:

— Lucrezi?

Jessica a dat din cap că da.

— Ai o mașină foarte frumoasă, îmbrăcăminte foarte scumpă și cel mai nou model de telefon… Nu mă înțelege greșit, nu te judec pentru asta, te întreb doar din pură curiozitate. De ce?

Jessica se foia în leagăn. Se codea să răspundă.

— Nu spun că e ceva rău în asta, a mai spus Casey. Sunt toate niște lucruri foarte frumoase. Te întreb doar de ce le ai.

— Vreau să dovedesc că m-am integrat, a răspuns Jessica, după o lungă pauză. Să dovedesc că m-am integrat.

— Unde?

Jessica a clătinat din cap și a izbucnit în râs.

— Nu știu. Mă gândesc doar că nu vreau ca oamenii să vadă cine am fost și de unde vin.

Casey a dat din cap aprobator.

— Și cine ești tu, de fapt?

— Adică?

— Unora le plac automobilele. Adoră senzația pe care o au atunci când se urcă într-o mașină nouă. Le place cum e proiectată și zumzetul motorului atunci când apasă pedala de accelerație.

Apreciază simetria designului și frumusețea mașinii. Te numeri printre ei?

— Nu, a spus Jessica, clătinând din cap.

— Altora le plac hainele. Sunt entuziasmați de ultimele stiluri apărute și admiră creativitatea designerilor de modă. Sunt în stare să recunoască detaliile care fac ca un anumit articol vestimentar să fie unic și special. Așa ești și tu?

— Nu, a spus Jessica, clătinând din nou din cap.

Casey a zâmbit.

— Uneori, fără să ne dăm seama, încercăm să le dovedim celorlalți că ne integrăm. La început, vrem ca oamenii să ne placă sau să ne recunoască și să ne aprecieze valoarea. Dar, de la un punct încolo, ne dăm seama care este adevărul. Încercăm să facem parte dintr-un club în care nu vrem neapărat să fim. Dar ceea ce vrem cu adevărat, mai mult decât orice altceva, este să fim acceptați în propriul nostru club. Da, vrem confirmări. Dar, în adâncul inimii, nu așteptăm ca altcineva să ne spună cât de speciali suntem. Vrem să ne dovedim nouă înșine că *suntem* speciali. Și, atunci când reușim acest lucru, nevoia de confirmare din partea altcuiva dispare. Știm că suntem speciali și asta este tot ce contează.

Jessica a încuviințat din cap.

— Ce te-a făcut să vii aici, în Hawaii? a întrebat-o Casey.

— Voiam să învăț să fac surfing.

— Serios?

Jessica a dat din cap aprobator.

— Am văzut la un moment dat un filmuleț cu un tip care făcea surfing. Și spunea cât de liber te simți atunci când călărești valurile. Și cum toată lumea parcă dispare atunci când faci surfing. Tot ce simți sunt valurile, placa și un anumit simț al armoniei, a spus Jessica, apoi a ridicat din umeri. E o prostie, cred.

— Tu faci surfing?

— Nu. Când am venit aici, totul era atât de scump. Nu prea aveam bani, așa că m-am angajat undeva, ca să am cu ce să plătesc chiria și să-mi cumpăr de mâncare. Tot nu aveam destui bani, așa că mi-am mai luat un job în tura de noapte. Apoi… Nu știu. De la un moment încolo, a început să mi se pară o tâmpenie.

— Surfingul?

— Toată povestea asta cu libertatea, armonia și toate cele…

— Și acum mai ești săracă?

Jessica a dat iarăși din cap că nu.

— Nu. Adică nu sunt bogată, dar, în nici un caz, nu sunt săracă.

Casey a zâmbit.

— Tot nu mi-e clar cine ești.

— Ce vrei să spui? a întrebat Jessica, cu zâmbetul pe buze.

— Păi, nu ești hainele pe care le porți. Nu ești mașina pe care o conduci. Nu ești fata care a fugit de o copilărie nefericită. Nu mai ești nici fata sărmană care a venit pentru prima dată aici… Și atunci, cine ești?

Zâmbetul a pierit pe dată de pe chipul Jessicăi.

— Nu știu.

Casey a încuviințat din cap.

— De-aceea fugi încă de ceva în loc să fugi spre ceva.

27

Mike și cu mine eram încă în bucătărie. Făceam ordine și continuam să stăm de vorbă.

— Am discutat mult despre ce înseamnă să fii părinte, John. Ai vrea să-mi mai împărtășești ceva?

— Nu chiar, am spus eu zâmbind. Nu prea știu. Ultimii ani au fost extraordinari pentru mine. Absolut extraordinari. Sunt foarte bucuros că am descoperit locul acesta data trecută. Mi-a schimbat viața. Și țin să vă mulțumesc pentru asta.

Mike a încuviințat din cap.

— Și, acum, mă aflu din nou aici și nu prea știu de ce.

— Tu ce crezi?

— Nu știu. Cred că mai am ceva de învățat sau de îmbunătățit…

Mike a zâmbit.

— Poate. Sau poate că ești aici pentru a-i învăța tu pe alții câte ceva.

— Pe Jessica?

— Posibil. Sau pe Casey, pe Emma sau pe mine.

— Nu cred că v-aș putea spune vouă lucruri pe care să nu le știți, am spus eu râzând.

— Nu fi așa de sigur. De când ai fost aici data trecută, ai dus o viață extraordinară. Și sunt sigur că ai învățat multe lucruri în tot

acest timp.

— E adevărat. Și mă simt mult mai împăcat cu noua mea viață și cu rolul meu în perspectiva de ansamblu, dar…

— Dar cine sunt eu ca să… a continuat Mike.

— Cam așa ceva, am zis, ridicând din umeri.

— John, în primul rând trebuie să te simți bine așa cum ești și să crezi în tine. Să știi care este menirea ta în viață și să începi să o duci la împlinire. Asta ai făcut deja. Și chiar mai mult de-atât. Vine o clipă când oricine străbate acest drum își dă seama că cea mai mare parte din progresul său se produce în momentele de inspirație trăite alături de ceilalți. Cineva îți spune ceva ce nu vei uita niciodată. Altcineva te învață lucruri de care vei beneficia toată viața. Și, atunci când se întâmplă aceste lucruri, începi să vezi că, pe măsură ce te îndrepți spre îndeplinirea MV-ului tău, cu cât te străduiești mai mult în această direcție, tot mai mulți oameni sunt atrași de tine. Emani o energie pe care nu o poți mima. Autenticitatea și limpezimea pe care le degaji îi atrag pe cei din jurul tău. În anumite situații, poate fi doar o conversație întâmplătoare sau o discuție cu un prieten care-ți cere un sfat, dar, oricum, împărtășești cu ceilalți ceea ce tu știi deja. Și vezi cum le poți schimba viața. Tot așa cum s-a schimbat viața ta după ce altcineva ți-a împărtășit din experiența lui. Și, astfel, ajungi să ai o mare revelație. Întrebarea nu e cine ești tu pentru a-i învăța pe ceilalți, pentru a împărtăși cu ceilalți, pentru a face diferența, pentru a demara o afacere, pentru a vedea lumea, pentru a te îndrăgosti, a

compune o melodie sau… completează tu cu orice alt vis ai avea. Întrebarea e: cine ești tu ca să nu faci aceste lucruri?

28

Casey i-a zâmbit Jessicăi.

— Ai folosit vreodată un GPS? Sistemul acela de navigație care te informează în orice moment unde te afli? În care poți introduce locul unde vrei să mergi, iar o voce foarte prietenoasă te ghidează până acolo?

— Da, a răspuns Jessica, râzând fără să vrea.

— Am descoperit că acesta este modul în care funcționează universul.

— Cum așa?

— În viață, luăm tot felul de decizii. Încercăm diverse lucruri. Ne întoarcem când la stânga, când la dreapta. Ne învârtim în cerc, a mai spus Casey râzând.

Jessica a zâmbit, la rândul ei.

— Și, câteodată, suntem atât de departe de drumul pe care ni l-am propus, încât nimeni și nimic nu ne mai poate aduce înapoi. Înțelegi ce vreau să spun? a întrebat-o Casey, fixând-o cu privirea.

Jessica a dat din cap că da.

— Dar gândește-te la sistemul GPS. Indiferent cât de mult te învârți în cerc, faci același lucru, comiți aceleași greșeli… indiferent de câte ori o iei la stânga atunci când vocea aceea drăguță îți spune să cotești la dreapta… fără a te judeca, vocea revine, spune,

„recalculează” și îți oferă tot ce ai nevoie pentru a ajunge acolo unde vrei.

— Într-adevăr, așa face, a spus Jessica râzând.

— Da. Iar universul funcționează la fel.

Casey s-a oprit din legănat și s-a uitat la Jessica.

— Te afli aici pentru ceva important. Viața ta nu este o greșeală, un accident sau un joc al sorții. Ai un scop, altfel nu te-ai afla aici. Și chiar dacă uneori s-ar putea să te simți pierdută și fără nici o speranță de a te regăsi, ajutorul îți este întotdeauna la îndemână.

Cuvintele lui Casey au atins o coardă sensibilă.

— Au fost clipe când m-am simțit atât de pierdută încât mi se părea că ieșisem cu totul de pe hartă… a început să spună Jessica, cu glasul abia șoptit. Chiar și acum, în multe zile, mă simt… atât de pierdută.

— E timpul să apelăm la GPS-ul universal, a zis Casey zâmbind. Ce părere ai despre cuvântul „Dumnezeu”?

— Ce părere am despre cuvântul „Dumnezeu”… a repetat Jessica, aruncându-i o privire confuză.

— Da.

— Nu știu. De ce?

— Unii preferă termenul acesta. Li se pare mai potrivit decât „univers”.

— Are vreo importanță?

— Depinde de tine. Acum, cât vorbim, voi folosi cuvântul „univers”. E mai general. După ce te vei gândi la acest lucru, tu îl vei putea folosi pe cel care-ți place cel mai mult. Există o mulțime

de termeni din care poți alege. Oameni din locuri diferite, cu pregătiri diferite și care vorbesc limbi diferite folosesc cuvinte diferite. Cu timpul, cuvintele s-au mai schimbat, așa că ai la dispoziție o întreagă istorie a termenilor din care poți alege.

— E un cuvânt mai bun decât altul?

— Pentru unii oameni, da.

— Dar pentru tine?

— Esența acestui lucru despre care discutăm constă într-o prezență atât de puternică încât reprezintă o parte din orice ființă vie. Și nu doar aici, pe planeta noastră, ci oriunde în profunzimile spațiului cosmic. Și nu numai acum, ci dintotdeauna. Din punctul meu de vedere, este greu de crezut că ceva atât de puternic poate fi cuprins într-un nume. Cred că ceea ce contează cu adevărat este intenția din spatele căutării.

Jessica a încuviințat din cap.

— Cum se folosește acest GPS universal? a întrebat ea.

— Și asta depinde.

— De ce?

— De cât de pierdut ești, a zis Casey, îndreptându-și privirea spre lagună. Îți amintești prima întrebare de pe spatele meniului?

— Da. „De ce ești aici?”

— Corect.

Casey a zâmbit și nu a mai spus nimic.

— Ce înseamnă asta?

— Care este primul lucru pe care-l faci când vrei să folosești GPS-ul?

— Îl pornești.

— E un bun început, a zis Casey, râzând. Pe urmă?

Jessica s-a gândit puțin înainte de a răspunde.

— GPS-ul îmi arată unde mă aflu.

— Asta el știe tot timpul. Următorul lucru?

— Introduc locul unde vreau să ajung.

— Răspunde-ți singură la această întrebare: *De ce sunt aici?* Sau, altfel spus, care este scopul meu, ceea ce noi, la cafenea, numim MV, menirea în viață. Este ca și cum i-ai spune universului: „Acolo vreau să ajung”.

Jessica a căzut pe gânduri preț de câteva momente.

— Asta mi se pare foarte greu. De unde să știu care este menirea mea?

— Folosește opțiunea de căutare.

— Ce să folosesc?

— Știi asta. Pe aparatul GPS ai opțiuni de căutare. Dacă nu știi locul exact unde vrei să ajungi, poți căuta după anumite criterii: „Restaurante italienești”, „Atracții turistice”, „Parcuri naturale”…

Jessica a izbucnit în râs.

— Asta faci, a zis Casey, zâmbitoare. În viață e la fel.

— Înțeleg și nu prea.

— Bun. Hai să ne imaginăm că ești la volan și conduci. Ai parcurs o bună bucată de drum. Ce te-ar face să te oprești?

Jessica s-a gândit puțin, apoi a răspuns:

— Faptul că am obosit de atâta șofat?

— Bun. Și apoi?

— Decid să opresc.

— Da, dar ce se întâmplă înainte de asta?

Jessica părea încurcată.

— Gândește-te puțin, i-a spus Casey. Ce se întâmplă chiar înainte de a decide să oprești?

— Chibzuiesc puțin. Mă gândesc ce mi-ar plăcea să fac mai mult decât să șofez. Mi-ar veni în minte un lucru sau o idee și ăsta ar fi un indiciu pentru mine, a zis Jessica cu entuziasm.

Casey a dat din cap aprobator.

— Același lucru se întâmplă și în cazul de față. În fiecare secundă a fiecărei zile, căpătăm indicii. Cineva ca John vorbește despre călătoriile pe care le face în jurul lumii. Fie nu ne interesează să facem astfel de lucruri, fie ceva din interiorul nostru ne spune: „Nu mai șofa! Hai, du-te acolo! întotdeauna ți-ai dorit să faci asta! De ce să n-o faci acum?”

— Așadar, e vorba de o temă sau de o destinație?

— Depinde de fiecare. Poate că nu e propriu-zis menirea ta în viață, dar, într-un anume fel, este cu adevărat important.

Jessica a încuviințat din cap și a spus:

— Cât am stat de vorbă cu John, el mi-a zis că, la început, ideea de MV i s-a părut copleșitoare. Așa că a pornit de la cinci lucruri pe care voia să le facă neapărat în viață. Mi-a spus că i-a fost mai ușor așa. Și apoi, după ce s-a apucat de acele lucruri, menirea lui i-a devenit clară.

— Pentru unii oameni, este un bun început.

— Dar pentru ceilalți?

— Unii se nasc cu un puternic sentiment nativ al propriei meniri. Ei și-au cunoscut dintotdeauna țelul în viață.

Casey a făcut o pauză, înainte de a adăuga:

— Îți voi împărtăși și un alt aspect. GPS-ul universal și GPS-ul de la mașină au o caracteristică asemănătoare.

— Care?

— Te urmăresc. Și, pornind de la ceea ce văd, schimbă ceea ce-ți oferă.

29

M-am dus până la tejgheaua din colțul bucătăriei și mi-am luat rucsacul.

— Pleci așa de repede? m-a întrebat Mike zâmbind.

I-am zâmbit și eu.

— *Cine sunt eu ca să nu fac asta?* Vreau să imortalizez ceva înainte să uit.

Am tras fermoarul rucsacului și mi-am scos carnețelul în care-mi notam momentele revelatoare.

— Pentru ce e carnețelul? m-a întrebat Mike.

— Pentru momente ca acesta, i-am răspuns și am notat ceva pe una dintre paginile goale. Atunci când am plecat data trecută de aici, mintea îmi era plină de gânduri, de idei și de perspective noi. Știam că, dacă nu le notez, voi uita o parte dintre ele. Așa că, după ce-am plecat în acea noapte și am găsit benzinăria despre care îmi vorbiseși, mi-am cumpărat un carnețel și am început să notez în el momentele mele revelatoare.

— Și cum le alegi pe cele care sunt cu adevărat *revelatoare?*.

— Le recunosc, pur și simplu. Sunt acelea care mă transformă imediat cum le trăiesc. Câteodată, sunt lucruri mărunte, cum ar fi o informație interesantă sau un citat. Cele mai multe însă sunt mostre extraordinare de înțelepciune a vieții. Ca lucrul pe care mi l-ai

împărtășit adineauri. Atunci când le aud, știu că dacă mi le amintesc și aplic aceste fărâme de înțelepciune la momentul potrivit, viața mi se va schimba în bine.

— Deci, ți le notezi?

Am aprobat din cap.

— Și ce faci cu ele?

— Seara, înainte de a mă culca, îmi parcurg notițele. Sau, dacă am avut o zi grea, iau carnețelul, îl deschid la întâmplare și citesc. Asta mă face să mă concentrez. Și mă inspiră.

Mike a zâmbit.

— Îmi place ideea. Pot să mă uit puțin?

— Desigur.

I-am dat carnețelul. L-a deschis la întâmplare și a citit cu voce tare:

„Nu pot pierde acest lucru. Nici măcar o clipă din el. Odată ce l-am trăit, este al meu pentru totdeauna".

— La ce se referă însemnarea asta?

— Într-o dimineață, pe la mijlocul primului meu an de călătorii, am avut o revelație foarte puternică. Mult prea mult din ceea ce credem că posedăm este profund iluzoriu. Lucrurile se strică, își pierd valoarea sau cineva ni le fură... Dar experiențele pe care le trăiești rămân ale tale pentru totdeauna și nimeni nu ți le poate lua. Nu trebuie să plătești impozite pentru a le păstra, așa cum se întâmplă atunci când ai o casă. Nu trebuie să le ții sub cheie sau sub lacăt, ca în cazul aurului sau al pietrelor prețioase. Sunt ale tale. Și le poți retrăi la nesfârșit, de câte ori vrei, oriunde te-ai afla în

această lume. Acel moment revelator despre care tocmai ai citit mi-a lăsat o impresie foarte puternică. Mi-a schimbat modul de a gândi cu privire la ceea ce vreau să fac cu banii pe care-i câștig. „Lucrurile" au devenit mai puțin importante. Experiențele pe care le trăiești sunt, însă, esențiale.

Mike a dat din cap în semn că înțelegea.

— Chiar mi-a plăcut asta. Culmea e că mi s-a întâmplat și mie să trăiesc un astfel de moment. Chiar ieri, unul dintre clienți mi-a spus ceva care vine în sprijinul revelației tale.

— Ce ți-a spus?

— Că unul din cinci bărbați nu ajunge la vârsta de pensionare.

— Glumești!

— Nici vorbă. Circa douăzeci la sută dintre bărbați mor înainte de împlinirea vârstei de șaizeci și cinci de ani.

— Incredibil. Și nu în sensul bun al cuvântului. Cum de nu am auzit asta niciodată?

Am întins mâna și i-am spus:

— Îmi dai, te rog, carnețelul înapoi? Ăsta este un moment revelator pe care trebuie neapărat să-l notez.

Mike a zâmbit și mi-a dat carnețelul.

— Ce afacere proastă fac toți acești oameni care strâng întruna bani pentru când or ieși la pensie și nu ajung niciodată să culeagă roadele.

— Într-adevăr, i-am răspuns eu, în timp ce-mi notam în carnețel acea revelație. Clientul tău ți-a mai împărtășit și alte vorbe înțelepte?

— Da. I s-a cerut să acorde un interviu la un post de televiziune, în care să spună ce poți face cu banii primiți din rambursarea impozitului. Trebuie să-i economisești sau să-i cheltuiești? El a făcut și niște calcule pentru a arăta în ce constă cu adevărat decizia.

— Nu trebuia să alegi între a pune deoparte și a cheltui pe loc?

— Oarecum. Așa cum ai sesizat și tu grație momentului tău revelator, să cheltuiești înseamnă o mulțime de lucruri diferite. El a vrut să dea un exemplu cu privire la ce ar însemna acest lucru ca experiență.

— Și?

— Și rezultatul a fost uimitor. El a pornit analiza de la premisa că suma rambursată este de cinci mii de dolari. Întrebarea care se pune este: să cheltuiești cei cinci mii de dolari sau să-i pui deoparte pentru pensie? A strâns toate datele din istoricul piețelor bursiere, le-a ajustat cu inflația din toată perioada avută în vedere și a calculat la cât va crește suma de cinci mii de dolari. Acum are patruzeci și doi de ani și, până la vârsta de pensionare, banii ar trebui să se înmulțească timp de douăzeci și trei de ani.

— Și cum arată rezultatul?

— Păi, după cum era de așteptat, dacă va economisi banii, valoarea lor va crește, așa că va avea mai mulți bani de cheltuit atunci când va ieși la pensie.

Mike a tăcut pentru o clipă, apoi a reluat:

— Dar nu părea să merite dacă priveai din perspectiva experienței.

— De ce nu?

— Ei bine, așa cum a explicat el în timpul interviului, avea două variante. Putea să-și ia soția și cei doi copii adolescenți și să pornească împreună, anul ăsta, într-o călătorie de trei săptămâni, în Munții Stâncoși. Ar face drumeții, ar merge la pescuit, ar face rafting, sărituri cu coarda elastică, ciclism montan și o sumedenie de alte lucruri. Toate astea ar însemna că familia va avea parte de o experiență minunată și vor rămâne cu toții cu niște amintiri de neuitat, pe care, conform revelației tale, nimeni nu ți le poate lua vreodată.

Mike a făcut iar o pauză și a luat o gură de apă.

— Sau ar putea să pună banii deoparte, iar valoarea lor ar crește cu timpul. Și, peste douăzeci și trei de ani, i-ar ajunge să facă două astfel de călătorii.

— Doar că, atunci, copiii nu vor mai fi adolescenți, am zis eu. Și va pierde douăzeci și trei de ani de râsete și zâmbete de fiecare dată când se va gândi la acea călătorie. Fără a mai pune la socoteală și faptul că e ceva mai ușor să faci rafting, sărituri cu coarda elastică și toate celelalte activități la patruzeci și doi de ani decât la șaizeci și cinci.

— Mai ales dacă ești unul dintre cei cinci bărbați care nu ajunge până la vârsta asta, a adăugat Mike.

— Zău așa, am replicat eu. Dacă privești lucrurile în acest fel, îți dai seama că a alege să nu trăiești o asemenea experiență acum e o afacere extrem de păguboasă, am zis uitându-mă neîncrezător la Mike. Ești sigur că avea dreptate în privința cifrelor?

— Fără îndoială. Mi-a arătat totul în detaliu, a încuviințat Mike zâmbind. Nu e doar un client al cafenelei, este și consilierul meu financiar. Jonglează de minune cu cifrele.

— Și a spus povestea asta în cadrul interviului de la televiziune?

— Da. Și a mai spus că nu le sugerează oamenilor să nu pună bani deoparte. El însuși își propune să aibă tot timpul economii cel puțin egale cu jumătate din venitul lui anual. Și nu-i descurajează pe oameni nici să pună bani deoparte pentru pensie. Dar, după cum a ținut să sublinieze, trebuie să avem grijă ce decizii luăm în viață. Cei mai mulți oameni muncesc pentru a face bani. Iar acești bani trebuie investiți în așa fel încât să aducă profitul real pe care-l cauți. În exemplul lui, profitul real al unei vacanțe de trei săptămâni, pline de experiențe minunate care vor deveni amintiri de neuitat pentru întreaga familie, are o valoare deosebită. O valoare mai mare decât posibilitatea de a face două asemenea călătorii peste douăzeci și trei de ani.

30

Jessica s-a uitat încurcată la Casey.

— Universul și GPS-ul ne urmăresc? a întrebat-o ea.

— O, da.

— Cum fac asta?

— Noile dispozitive GPS sunt dotate cu o tehnologie care folosește niște algoritmi pentru a-ți analiza comportamentul. De exemplu, dacă alegi de mai multe ori destinația „Restaurante italienești”, dispozitivul tău îți va afișa o listă cu restaurante italienești chiar fără a-i cere acest lucru. Sau, dacă nu e vorba de restaurante italienești, pot fi parcuri naturale, cascade sau centre comerciale. Sistemul memorează toate locurile pe unde îți petreci timpul și-ți oferă ocazia de a petrece și mai mult timp acolo.

— Și spui că și universul face la fel? a întrebat Jessica.

— Da. Vezi tu, universul nu doar ascultă, el și urmărește.

— Adică?

Casey i-a zâmbit.

— Adică, atunci când cineva spune că și-ar dori o altfel de viață: mai multă libertate, un mediu mai plăcut… Dar, de fapt, respectivul petrece săptămânal între patruzeci și cincizeci de ore lucrând într-un cubicul neîncăpător, pentru un șef care-l tratează mizerabil…

— La fel ca GPS-ul, universul îi dă și mai mult din ceea ce pare să-i placă, a spus Jessica.

— Exact. E ca și cum universul ar spune: „Ah, iată cât de mult timp petrece ea acolo! Trebuie că-i PLACE LA NEBUNIE! Hai să-i dau și mai mult”.

Casey a coborât vocea și a continuat:

— Și nu este vorba doar despre muncă. Universul urmărește totul: tipurile de relații în care investim timp și energie, gândurile care ne trec de mai multe ori prin minte… chiar și experiențele în care ne implicăm datorită acestor gânduri.

— Pare aproape o pedeapsă, a spus Jessica.

Casey a clătinat din cap.

— Îmi dau seama că așa poate părea. Și, totuși, nu este o pedeapsă. Totul pornește de la o premisă simplă. Suntem ființe care acționează pe baza liberului-arbitru. Noi alegem ce să facem, cum să facem, unde ne petrecem timpul, cu cine ieșim… Și, în mod logic, ar trebui să alegem acele activități care ne produc emoții pozitive – bucurie, dragoste, mulțumire, fericire, entuziasm… Așadar, universul nu este răzbunător, ci, dimpotrivă, o prezență incredibil de generoasă. Pornind de la acțiunile, gândurile și intențiile noastre, el ne oferă exact ceea ce arătăm că vrem.

Pe Jessica a trecut-o un fior. Casey a observat și a întrebat-o:

— Te simți bine?

Jessica a încuviințat din cap și a spus:

— E un adevăr foarte puternic!

Casey a încuviințat și ea din cap.

— Da, nu-i așa? Când te gândești că avem în permanență acces la un incredibil sistem de ghidare. Și că, indiferent cât de pierduți ne simțim, el ne poate readuce pe drumul bun. Pe de altă parte, îți dai seama că sistemul acesta de ghidare este călăuzit *de tine.* El răspunde la acțiunile *tale,* ceea ce înseamnă că nu ești doar un actor într-o piesă… ci ești și regizorul ei.

— Cum mă pot conecta și eu? a întrebat Jessica, privind-o în ochi pe Casey.

— Ești deja conectată. Nu te poți deconecta. Fiecare moment al vieții tale este creat de către tine împreună cu această forță călăuzitoare. Tu demonstrezi ce anume vrei, iar GPS-ul universal îți oferă oportunitățile care ți se potrivesc.

— Dar mie nu-mi place conexiunea pe care o am acum. Vreau să-l opresc, să nu îmi mai creeze oportunitățile pe care mi le oferă acum.

— Introdu o altă destinație, i-a zis Casey zâmbind, începe să-i arăți GPS-ului universal care sunt noile tale preferințe.

— E chiar așa de simplu?

— Da, e chiar așa de simplu, a încuviințat Casey.

Jessica a rămas câteva momente pe gânduri.

— Și cât durează până voi începe să primesc noi oportunități?

— Depinde. Cât de clar va fi semnalul pe care-l vei transmite cu privire la ceea ce-ți dorești? Dacă cineva spune că vrea să scape dintr-o relație toxică, dar, pe urmă, o tot reia, mesajul pe care-l transmite, de fapt, este: „Vreau să trăiesc și mai multe momente în această relație toxică. Nu are importanță ce spui, important este ce faci. La fel ca în cazul dispozitivului GPS al autoturismului, fiecare

dintre noi a creat un istoric. La început, acest istoric stabilește ce ni s-a oferit. Dar, dacă algoritmul vede că nu mai cerem „Restaurante italienești” și că, în schimb, căutăm restaurante chi…

— Nu ne mai sugerează restaurante italienești, ci chinezești, a continuat Jessica.

— Exact. Nu încearcă să te pedepsească. Nu e ca și cum ar zice: „O, ia să văd dacă-l pot convinge să mănânce din nou mâncare italienească în seara asta”.

— Partea întunecată a GPS-ului, a zis Jessica râzând.

— Da. Doar că nu există nici o parte întunecată. GPS-ul învață, oferă și se adaptează plecând de la ce vrem noi.

Jessica a făcut, dintr-odată, ochii mari.

— Pot să șterg?

— Cum adică? a spus Casey, cu un surâs.

— La GPS-ul mașinii mele pot să șterg istoricul căutărilor. Pot șterge cele cincizeci de căutări pentru restaurante italienești. Și apoi o iau de la zero. Nu trebuie să merg la cincizeci și unu de restaurante chinezești înainte, pentru ca GPS-ul să-și dea seama că acum prefer mâncarea chinezească în locul celei italienești. Și imediat cum merg la primul restaurant chinezesc, el înțelege că asta e noua mea preferință.

Jessica era plină de entuziasm, Casey citea acest lucru în ochii ei.

— Deci, se poate? a întrebat Jessica.

Jessica a dat din cap că da.

— Bravo, Jessica. Tocmai ai descoperit unul dintre cele mai puternice aspecte ale GPS-ului universal.

Jessica radia de bucurie.

— Perfect! Și cum procedez? Cum șterg istoricul?

— Fă o schimbare.

— Nu, nu vreau doar o schimbare. Vreau să-mi șterg trecutul. Așa cum aș reseta GPS-ul de la mașină.

— Nu e chiar același lucru, Jessica. Trecutul tău îți aparține. Nu-l poți șterge așa, pur și simplu.

Jessica s-a întristat brusc.

— Dar n-ai spus tu că se poate? Mi-ai spus că am descoperit unul dintre cele mai puternice aspecte ale GPS-ului universal.

31

Am mai scris câteva note în carnețelul meu.

— Asta-i o poveste minunată, Mike. Consilierul tău financiar pare a fi un tip tare interesant. Mi-ar plăcea să-l întâlnesc odată.

— Da, e un tip interesant. Privește lucrurile pe care le face într-un mod cu totul diferit comparativ cu cei mai mulți dintre colegii lui.

— Pare că spune lucrurilor pe nume, am zis eu. Nu încearcă să ascundă anumite aspecte sau să le facă să pară altceva decât sunt în realitate.

— Da, și tocmai de aceea firma lui este mult mai înfloritoare decât cele ale colegilor săi, a adăugat Mike. Și de aceea el este mult mai fericit decât colegii lui. După cum chiar el spune, „e foarte greu să fii fericit atunci când îți petreci timpul convingându-i pe oameni să facă ceva despre care știi că este în detrimentul lor”. Și mai face ceva extrem de interesant.

— Ce anume?

— Dă-mi voie să mă gândesc puțin ca să-ți explic cât mai clar, a zis Mike și a făcut o pauză de câteva secunde. Uite. Să presupunem că ai o mie de dolari pe care vrei să-i investești.

— Așa.

— În primul an, înregistrezi o pierdere de cincizeci la sută din ce-ai investit.

— Asta nu prea sună bine.

— Dar, anul următor, ai un câștig de cincizeci la sută.

— Ei, așa mai merge, am spus eu, zâmbitor.

Mike a surâs și a continuat:

— Care este, atunci, rata medie a profitului pe cei doi ani?

— Să vedem, am zis și m-am gândit pentru o clipă. O scădere de cincizeci la sută în primul an și o creștere de cincizeci la sută în al doilea. Rata medie a profitului este zero.

— Corect. Și câți bani mai ai după cei doi ani?

— O mie de dolari. Dacă profitul a fost zero, înseamnă că am rămas cu o mie de dolari.

M-am oprit. Știam că nu era un calcul corect. Deși părea a fi…

— Uau, am făcut când mi-a picat fisa, un minut mai târziu. Nu mai am o mie de dolari. Am mult *mai puțin* de-atât.

Mike a încuviințat.

— Această confuzie de moment a ta stă la baza uneia dintre cele mai interesante revelații împărtășite de prietenul meu. Ai dreptate, nu rămâi cu o mie de dolari. Ai început cu o mie de dolari și ai pierdut cincizeci la sută. Asta înseamnă că ți-au mai rămas…

— Cinci sute de dolari, am răspuns eu.

— Exact. Apoi ai un câștig de cincizeci la sută din această sumă. Deci ajungi la…

— Șapte sute cincizeci de dolari, am răspuns. E groaznic. De fapt, am pierdut douăzeci și cinci la sută din banii mei, deși rata medie a profitului pentru cei doi ani a fost zero!

Mike mi-a dat dreptate.

— Și ce termen folosește toată lumea atunci când vorbește de profiturile financiare ale investițiilor?

— Rata medie a profitului?

— Exact. Și ăsta este un lucru care-l enervează pe prietenul meu pentru că-i derutează pe oameni și ascunde nivelul real al profitului. Primind informații greșite, ei iau decizii greșite și nu mai trăiesc viața așa cum și-ar dori. Așadar, el își propune să distrugă anumite mituri astfel încât oamenii să poată lua decizii corecte, care să le permită să-și atingă MV-ul cât mai repede posibil.

— Fără să intrăm în detalii prea tehnice, pot să te întreb ceva?

— Sigur.

— Dacă rata medie a profitului este o cifră înșelătoare, ce alt instrument ne recomandă prietenul tău să folosim?

— Ceva numit rata anuală de creștere compusă, pe scurt RACC.

— M-ai pierdut deja.

— Realitatea e mai simplă decât denumirea, mi-a răspuns Mike. Înseamnă să te uiți la câți bani ai avut la început și câți ai la sfârșit, ca să vezi care este profitul tău real. E cam ce ai făcut tu în exemplul de mai devreme.

— Asta am făcut?

— Da, da. Ai văzut că ai început investiția cu o mie de dolari și ai ajuns la șapte sute cincizeci de dolari, deci ai pierdut douăzeci și cinci la sută din banii tăi. Adică ai un profit de minus douăzeci și cinci.

În timpul acesta, eu notam mai multe observații revelatoare în carnețelul meu.

— Deci, dacă vreau să aflu adevărul, ar trebui să mă întreb care este profitul meu real, nu rata medie a profitului?

Mike a încuviințat din cap.

— Așa cum spune prietenul meu, o metodă reprezintă adevărul, iar cealaltă, o modalitate de a-l ascunde. Și mai bine ai parte de adevărul gol-goluț.

— E trist, am zis.

— Ce anume?

— Că oamenii nu spun lucrurilor pe nume.

— Asta e una dintre marile provocări ale vieții, John. Să înțelegi că busolele morale ale oamenilor nu indică toate aceeași direcție. Și, apoi, să găsești oameni cu busole morale care arată aceeași direcție ca și a ta și să rămâi alături de ei.

32

— Trecutul tău a fost cum a fost pentru un motiv anume, a spus Casey. Dacă un lucru nu-și găsea locul în trecutul tău, el nu s-ar fi întâmplat.

— Dar mie nu-mi place trecutul meu.

— Nu-i nimic. Nu e nevoie să-ți placă tot ce a fost în trecut. Și nici nu trebuie să-l retrăiești. Important este să-ți dai seama ce rol a jucat el în evoluția ta de până acum... și asta este suficient.

Casey s-a uitat la Jessica.

— Atunci când privim la trecutul nostru mai îndepărtat, ne dăm seama că orice lucru are o semnificație. E mult mai ușor să faci asta atunci când știi ce destinație vrei să indici GPS-ului universal. Dacă acest lucru este clar definit în mintea ta, poți vedea ce momente din trecutul tău te-au pregătit pentru noua ta destinație. Îți vei da seama că nu ai fost chiar pierdută pe tot parcursul drumului. Universul a fost alături de tine tot timpul. Ca să te ajute, ca să te ghideze, ca să te pregătească pentru momentul în care îți vei alege MV-ul și vei spune: „Acolo vreau să ajung!”

— Deci nu trebuie să șterg nimic?

— Nu, a zis Casey, clătinând din cap.

— Și, atunci, de ce ai spus că e ceva așa de puternic?

— La GPS-ul mașinii, atunci când ștergi istoricul, calculatorul se resetează și totul este reluat de la capăt. În viața reală, o schimbare radicală produce același efect. Trimite un semnal puternic și clar universului pentru a recalibra lucrurile.

— Cât de radicală poate fi schimbarea?

— Depinde de om. Poate însemna sfârșitul unei relații. Sau, dimpotrivă, îți poți deschide sufletul pentru ca o nouă relație să se înfiripe. Cu cât este mai mare schimbarea și cu cât îi dedici mai multă energie și mai mult timp, cu atât semnalul pe care-l transmiți este mai puternic și mai clar.

— Și cu atât mai puternică este resetarea? a întrebat Jessica.

— Și cu atât mai puternică este resetarea, a repetat Casey. Demonstrează ceea ce îți dorești, cu intensitate, claritate și convingere, iar universul îți va răspunde cu aceeași monedă.

— Mi-e greu să-mi imaginez.

— Gândește-te la viața ta de până acum. Este cea mai simplă modalitate de a înțelege toate aceste lucruri. Dacă reflectezi la felul în care viața ta s-a schimbat sau a rămas la fel în anumite perioade, vei vedea că, acum, totul capătă sens.

Jessica a cugetat pentru câteva momente asupra ideilor respective, apoi s-a ridicat brusc în picioare.

— S-a întâmplat ceva? a întrebat-o Casey.

— Nu, a răspuns Jessica, cu cel mai sincer zâmbet pe care Casey îl văzuse pe buzele ei până în acel moment. Mă simt foarte bine. Mă simt, cumva, ușurată. Ca și cum… Nu știu. Poate sună aiurea, dar… mă simt ca și cum aș fi prins aripi.

S-a uitat către Emma și Sophia, care se jucau în apă.

— Mă întorc repede, a zis ea și și-a scos pantofii.

— Unde te duci? a întrebat-o Casey, zâmbind.

Jessica a luat-o la fugă către cele două fete.

— Mă duc s-o întreb pe Emma dacă vrea să mă învețe să fac surfing.

33

Înainte de a le zări pe Casey, pe Jessica și pe Emma, le-am auzit râsetele.

— Trebuie să se fi întâmplat ceva pozitiv acolo, i-am spus lui Mike. O schimbare a energiei, cred, îmi dau seama după râsetele lor.

Mike a încuviințat din cap și s-a ridicat de pe taburetul înalt pe care stătea.

— Mai bine să mă ocup puțin de plăcile de surfing. Va fi nevoie de încă două.

— Cine va mai...? am început eu, dar Mike ieșise deja pe ușă.

— John! John! Nu vrei să vii cu noi?

Era Emma. Venea în fugă pe cărare. Avea un zâmbet larg pe față.

O priveam pe fereastra pentru servire.

— Bună, Emma, i-am zis.

— Vrei să vii cu noi? m-a întrebat din nou. Mergem să facem surfing. Jessica vrea să o învăț și pe ea. Vii și tu?

Am zâmbit. De unde știuse Mike?

— Sigur, i-am spus Emmei. Mi-ar face mare plăcere.

Câteva momente mai târziu, Jessica și Casey înaintau și ele pe cărăruie. Categoric, energia era cu totul alta. Jessica părea mult mai vioaie decât de dimineață. Zâmbea, râdea și era plină de entuziasm.

Ai fi zis că scăpase de o greutate care o împovăra de mult timp și acum putea zburda în voie.

— Se pare că timpul petrecut la leagăne ți-a priit, am zis când au intrat în cafenea.

Jessica a dat din cap, zâmbitoare.

— Puțin spus că mi-a priit, mi-a schimbat viața.

Jessica și-a pus mâinile pe tejghea.

— Mergem să facem *surfing,* a spus pe un ton pe care nu-l mai auzisem înainte la ea.

Glasul ei, la fel ca și felul în care arăta, era atât de plin de energie, de viață și de voioșie.

— Vii și tu, John? m-a întrebat Casey.

— Mi-ar face plăcere. De fapt, asta i-am spus și Emmei puțin mai devreme. Dar dacă e nevoie să mai rămână cineva pe aici, mă ocup eu bucuros de toate, am adăugat, aruncând o privire prin cafenea.

— Nu-i nevoie, a zis Casey.

A intrat în cafenea pe ușa din față. Am urmat-o. După ce a căutat printre lucrurile care se aflau sub casa de marcat, a scos o pancartă de care era prins un șnur.

— Perfect, a zis ea.

— Ce-i asta? am întrebat.

— Un cadou de la unul dintre clienții noștri.

A întors pancarta ca să văd ce scrie pe ea. Era o bucată dreptunghiulară de lemn, pe care scria: „Azi ne-am luat liber pentru că ne simțim bine. Reveniți”.

Casey a agățat pancarta pe ușa din față ca să fie la vedere pentru toți cei care ar fi vrut să treacă pragul cafenelei.

— Cum vine asta: „Azi ne-am luat liber pentru că ne simțim bine”? am întrebat-o pe când ne îndreptam spre bucătărie.

— Sună frumos, nu-i așa? mi-a răspuns ea în timp ce începuse să-și dea cu cremă de protecție solară. Unul dintre clienții noștri m-a învățat asta. Mi-a spus că cei mai mulți oameni sunt obișnuiți să-și sune șefii și să-și ia o zi liberă pentru că nu se simt bine și nu pot veni la serviciu. De fapt, ei îndură tot felul de dificultăți de-a lungul vieții, până când se îmbolnăvesc și sunt obligați să facă o pauză, pe care o folosesc, în primul rând, pentru a-și reveni din starea proastă în care au ajuns. Doar că, după aceea, revin exact la același lucru. Acel client mi-a mai spus că una dintre cele mai mari revelații ale sale a fost să-și facă, din când în când, câte un cadou luându-și o zi liberă pentru că se simte bine. Așa încât, atunci când simte că are vigoarea necesară, anunță că-și va lua o zi liberă pentru că se simte bine și se duce să facă unul din lucrurile care-i plac cel mai mult în viață.

— Extraordinar, într-adevăr, am zis eu.

Mi-am căutat carnețelul în care-mi notam momentele revelatoare și am scris: „Îngăduie-ți din când în când să-ți iei o zi liberă pentru că te simți bine”.

— Ai mai prins câteva bune astăzi? m-a întrebat Casey, făcând semn din cap către carnețelul meu.

— Da.

A pus la loc dopul tubului cu cremă pentru protecție solară și mi l-a dat mie.

— Hai la surfing.

34

Am ieșit din baie și m-am îndreptat spre ușa din spate. Jessica tocmai ieșea din toaleta femeilor.

— Gata de surfing? am întrebat-o.

— Absolut, mi-a răspuns ea, cu zâmbetul pe buze. Sunt fericită că, de dimineață, am aruncat în mașină și costumul de baie. Când mi-a venit ideea asta în cap, mi s-a părut o nebunie. Și, cu toate că încercam să nu-i dau atenție, ceva îmi tot spunea: *IA-L CU TINE!* Acum înțeleg de ce, a zis ea, râzând.

— Perfect, i-am spus.

Și eu trăisem aceeași experiență când m-am dat jos din pat. Îmi făcusem planul să ies la o plimbare cu bicicleta, dar ceva îmi spusese și mie același lucru: „Ia-ți șortul de baie”. Acum știu și eu de ce.

Am ieșit din cafenea pe ușa din spate și am pășit pe nisip, până am trecut de mese. Emma și Mike erau deja acolo. Mike sprijinise de un copac cinci plăci de surfing.

— Unde-i Casey? a întrebat Jessica.

— Vine imediat, a răspuns Emma. Ea se pricepe deja la surfing, așa că poate sări peste lecția introductivă.

Tocmai atunci, ușa din spate a cafenelei s-a deschis și am văzut-o pe Casey. Era cineva cu ea.

— Vai, ce lumină orbitoare, am spus și mi-am acoperit ochii.

Era ca și cum, dintr-odată, soarele ar fi prins o reflexie, și abia dacă reușeam s-o văd pe Casey, împreună cu cealaltă persoană.

— Zău așa, a adăugat Jessica, ducându-și și ea mâna streașină la ochi.

— Tată, este... a dat să spună Emma.

Mike a zâmbit și s-a aplecat spre ea.

— Coco, vrei s-o înveți tu pe Jessica? Cât timp îi faci tu antrenamentul pe uscat, eu mă duc să-l salut pe clientul nostru. Apoi vin și eu pentru lecțiile în apă.

— Sigur, a răspuns Emma.

Mike a mângâiat-o și a sărutat-o pe cap.

— Mulțumesc, Coco.

— Tati! a spus Emma după ce Mike s-a ridicat. Tati!

Mike a zâmbit către ea.

— Ce e?

Emma i-a făcut semn să se aplece. Când tatăl ei a făcut întocmai, ea i-a șoptit ceva la ureche.

— În regulă, a spus Mike, zâmbind din nou.

Emma a plecat în fugă către cafenea.

— Mă întorc imediat, a strigat ea peste umăr.

Mi-am pus mâna streașină la ochi, ca s-o pot vedea. Lumina era însă prea puternică. Cred că am văzut-o pe Emma îmbrățișându-l pe clientul nou-venit, dar nu vedeam prea bine. Însă atât cât am reușit să deslușesc, am avut un sentiment de profundă familiaritate față de

acel client. Apoi lumina a devenit din nou orbitoare și a trebuit să închid iar ochii pentru câteva clipe.

— Jessica, asta e pentru tine, a spus Mike. John, tu ai putea să o încerci pe cea de lângă.

Mi-am întors privirea dinspre cafenea și m-am uitat către ocean. Mike se afla lângă plăcile de surfing și ne arăta două dintre ele.

Jessica și cu mine ne-am îndreptat către plăci.

— Jessica, ai făcut vreodată surfing? a întrebat-o Mike.

— Niciodată.

— Asta înseamnă că, azi, vei începe o aventură uimitoare.

— Cred că asta mi s-a întâmplat deja, a spus ea, cu zâmbetul pe buze.

— Cu atât mai bine, a zis Mike, zâmbind la rândul lui. Aici, pe plajă, vom începe cu aspectele de bază, cum ar fi felul în care trebuie să cari placa. Apoi vom intra în apă și vom călări niște valuri. Emma se pricepe de minune la asta. La fel și eu, și Casey. Nici John nu e prea departe.

Mike avea dreptate. Nu aveam prea multă experiență, dar mai făcusem surfing. Lui nu-i spusesem asta. Dar, ca în multe alte cazuri, părea că știe deja.

— Deci, placa se ține… a început Mike.

— Gata. Gata, tată, am auzit-o pe Emma spunând dintr-o suflare.

Ne-am întors și am văzut-o alergând către noi.

— Gata.

Mike a zâmbit.

— În cazul acesta, am să vă las pe mâinile unuia dintre instructorii noștri de frunte, a zis el, mângâind-o pe păr pe Emma. Cheamă-mă dacă ai nevoie de mine. Ne vedem pe plajă în câteva minute.

Emma și-a luat placa, în timp ce Mike se îndrepta spre cafenea.

— O să-ți placă LA NEBUNIE surfingul, Jessica, a spus ea pe un ton plin de entuziasm. Dar, înainte de a intra în apă, e important să înțelegi elementele de bază.

Emma și-a așezat placa pe nisip.

— Bun, luați-vă plăcile, veniți lângă mine și pune-ți-le cu grijă pe nisip, lângă a mea.

Jessica și cu mine am lăsat plăcile jos, pe nisip, cu vârfurile spre ocean.

— Surfingul înseamnă un pic de tehnică, un pic de echilibru, dar mult ritm și multă energie, a spus ea. Vă voi explica partea tehnică, iar celelalte lucruri le vom face în apă.

Am zâmbit. Mă uimea faptul că fetița aceasta de doar șapte ani era atât de sigură pe ea și pe ceea ce știa încât putea să dea, fără nici o teamă, lecții celorlalți, oameni cu două generații mai în vârstă decât ea.

În următoarele douăzeci de minute, Emma a învățat-o pe Jessica elementele de bază ale surfingului. Cum trebuie purtată placa. Cum să ajungi în apa liniștită de dincolo de locul unde se sparg valurile. Cum să te ridici în picioare pe placă atunci când prinzi un val. Care este cea mai bună poziție a picioarelor și brațelor astfel încât să-ți

menții echilibrul atunci când ești sus. Cea mai sigură modalitate de a cădea de pe placă…

— Cea mai comună greșeală pe care o fac oamenii este că încearcă să se ridice prea repede în picioare, explică Emma. Rețineți că, atunci când simțiți forța valului care vă propulsează, trebuie să continuați să vâsliți din mâini! Impulsul acesta este doar începutul unei experiențe nemaipomenite. Atunci când îl simțiți, continuați să înaintați, dând de încă trei ori din brațe, cât puteți de tare. Apoi ridicați-vă în picioare și savurați momentul. Dacă încercați să vă ridicați de cum simțiți impulsul, nu ați avansat încă suficient în energia valului. Propria greutate vă va împinge în urma valului.

— Și ce se poate întâmpla? a întrebat Jessica.

— Păi, ratezi valul. Se rostogolește pe sub tine și tu te trezești în spatele lui. În plus, și asta este foarte rău, toată energia cu care ai încercat să înaintezi se irosește degeaba. Acum, ești obligat să vâslești iarăși din mâini pentru a ajunge dincolo de punctul unde se sparg valurile. Și, dacă valurile sunt frumoase și mari, îți trebuie mult timp și mult efort.

Emma a zâmbit și a început să se zbenguie.

— Și doar vreți să vă petreceți ziua *făcând surfing,* nu dând din mâini pe placă.

Era un sfat extraordinar. Atunci când am învățat să fac surfing, nimeni nu mi-a zis nimic despre cele trei mișcări suplimentare. Am petrecut o dimineață întreagă ratând valuri și vâslind înainte și înapoi.

Jessica a zâmbit.

— Bine, profa. Stai puțin să recapitulez ce trebuie să fac atunci când sunt în apă, ca să fiu sigură că am reținut tot. Prima dată, îmi aleg valul. Stând întinsă pe placă, mă folosesc de brațe pentru a mă poziționa și a prinde valul. Apoi încep să vâslesc. Când simt forța valului, nu mă opresc, ci continui să dau din brațe de încă trei ori, cu toată puterea. Apoi mă ridic în picioare și plutesc.

Emma radia de bucurie.

— Exact! a exclamat ea. Jessica, ai înțeles perfect.

35

Am zâmbit. De la ultima mea vizită la cafenea, mi s-a întâmplat de nenumărate ori să-mi dau seama cât de legate între ele sunt lecțiile mărunte și cele importante. Mi-am amintit de acest lucru în timp ce o ascultam pe Emma învățând-o pe Jessica să facă surfing.

Tot ceea ce îi împărtășea putea face parte dintr-o lecție de viață.

Alege un val.

Este același lucru cu a alege unde anume vrei să mergi. Este MV-ul tău. Sau, în cazul meu, întâi cele cinci priorități în viață, apoi menirea în viață, căci pe aceasta mi-a fost greu să o definesc de la început.

Poziționează-te, cu placa, astfel încât să prinzi valul.

Acest sfat reflectă modul de a te poziționa tu însuți pentru a-ți trăi viața așa cum îți dorești. Este vorba despre lucruri cum ar fi modul în care îți armonizezi gândurile, emoțiile și acțiunile cu intențiile pe care le ai. Să te consacri lucrurilor care te conduc la viața pe care ți-o dorești. Să fii, fizic vorbind, în locul în care poți trăi experiențele pe care ți le dorești. Sau să te afli în locul potrivit sau printre oamenii potriviți, astfel încât să ai cele mai mari șanse de reușită.

Începe să vâslești.

Înseamnă să acționezi. Să începi aventura. Să încerci! De atâtea ori, am întâlnit oameni care aveau visuri extraordinare. Doar că nu făceau nimic pentru ca acestea să devină realitate.

Nu te opri atunci când simți forța valului. Mai vâslește încă de câteva ori pentru a intra în flux.

Am întâlnit de multe ori oameni care au renunțat exact când erau pe punctul de a trăi o experiență extraordinară. Pe unii, temerile i-au făcut să se oprească, iar alții au devenit mai leneși în acțiunile și intențiile lor. Fluxul era chiar acolo, dar s-au oprit chiar lângă el. Pentru ca, ulterior, să irosească mult mai multă energie pentru a o lua de la capăt.

Plutește pe val.

Savurează momentul! Dacă tot ceea ce faci este să vâslești, să vâslești și iar să vâslești, viața ta este anostă. Te consumi inutil. Problema nu e să fii mereu gata pentru a te bucura de viață, ci chiar să știi să te bucuri de ea. Să plutești pe val.

Toate aceste lucruri se aflau acolo. Atât de simplu. Atât de profund. Și totul explicat de o copilă de doar șapte ani.

— Gata, a spus Jessica. Sunt gata. Hai să ne avântăm în apă.

— Mai întâi exersăm, a zis Emma, arătând spre plăcile de pe nisip.

— Pe nisip? a întrebat Jessica, surprinsă.

— Dap. Deprindem tehnica într-un mediu sigur și liniștit; pe nisip. Aici nu sunt valuri care să ne lovească. În felul acesta, atunci când vom intra în apă, vei ști ce trebuie să faci și nu-ți va mai fi frică. Hai, fiecare pe placa lui și să începem vâslitul.

Plină de încântare, Emma s-a așezat pe placa ei.

Am zâmbit și m-am așezat și eu pe placa mea. „O altă lecție de viață importantă”, mi-am spus.

36

— E toată lumea gata de surfing?

Era Mike. El și Casey se îndreptau spre noi, cu plăcile sub braț.

— Aproape, a zis Jessica și s-a întors către Emma. Poți să-mi mai arăți o dată?

— Sigur!

Și Emma i-a arătat din nou cum să se împingă în sus pe placă și să se ridice în picioare. Apoi s-a asigurat că ținea mâinile și picioarele în poziția corectă, astfel încât Jessica să-și păstreze echilibrul.

— Acum ești pregătită. Următoarea destinație, VALURILE! a spus Emma, zbenguindu-se pe nisip.

Mike a ridicat-o de picioare și a întors-o cu capul în jos.

— Surfing cu capul în jos, i-a spus el.

Emma a început să râdă și să se zbată.

— Mai vreau, mai vreau, a spus ea când Mike a lăsat-o jos. Încă o dată.

El a repetat figura, iar ea râdea și mai tare.

— Acum, gata, a zis el în timp ce o lăsa jos pentru a doua oară. Să mergem!

Emma era în fruntea plutonului, pe drumul către plajă. Când a ajuns la malul apei, și-a strâns glezniera și a început să înainteze în apă.

— E în regulă? a întrebat-o Casey pe Jessica.

Jessica se chinuia să-și prindă glezniera și părea că șovăie puțin.

— Înțelesesem perfect acum cinci minute, când eram acolo, a răspuns ea. Eram pe poziții. Chiar mă gândeam că ar fi trebuit să începem antrenamentul direct în apă. Dar acum, că am ajuns aici, inima îmi bate foarte tare.

Casey a zâmbit către ea.

— E o diferență foarte subtilă între sentimentul de teamă și cel de entuziasm, a zis ea. Uneori, atunci când nu ți-ai mai îngăduit să te entuziasmezi de viața pe care o duci, uiți și această diferență.

— Nu vreau să cad, a spus Jessica.

— Este și asta o modalitate de a învăța cum să te ridici, a răspuns Casey, intrând în apă. Hai, vino. Vom fi tot timpul lângă tine.

Casey s-a uitat la mine și eu i-am zâmbit.

— Hai, Jessica. O să vezi ce ușor e, am zis eu.

— Ai vreun moment revelator să-i împărtășești, John? m-a întrebat Casey.

Eu mă așezasem pe placă și începusem să vâslesc. Mi-am întors puțin capul și am zâmbit.

— Orice expert și-a început cariera fără a ști ceva despre domeniul în care avea să devină expert.

Jessica a zâmbit. Și-a așezat placa pe apă și s-a așezat pe ea.

— E timpul să devin expertă, a spus ea și a început să vâslească.

37

Mike și Emma erau profesori extraordinari. Au început să lucreze cu Jessica în zona unde se rostogoleau valurile sparte. Mike îi ținea placa și o împingea exact la momentul potrivit. Emma plutea alături de ea, observa ce face bine și unde greșește, apoi îi explica.

La primele patru încercări, Jessica a căzut de pe placă. Dar apoi, la a cincea, s-a ridicat în picioare și a călărit valul până la țărm. Nu era tocmai o cursă bună de filmat. A mers în zigzag, s-a clătinat, era să cadă de câteva ori. Dar a reușit.

Am aplaudat-o nebunește.

Puțin câte puțin, val după val, ea începea să se descurce tot mai bine. Era tot mai sigură pe ea. Curând, nu a mai avut nevoie ca Mike să o împingă. Se dumirise cum să se sincronizeze cu venirea valurilor și se descurca și singură. După un timp, și din proprie inițiativă, a decis că poate părăsi zona valurilor sparte și s-a dus mai departe, către valurile de mică înălțime.

— Se descurcă de minune! a spus încântată Emma.

A rămas un timp cu Jessica în zona valurilor mici. Apoi, a vâslit din brațe dincolo de zona de spargere a valurilor; Casey, Mike și cu mine eram acolo. Jessica se afla încă aproape de mal.

— Ești o antrenoare nemaipomenită, Emma, i-am spus eu. A fost drăguț din partea ta să rămâi cu ea atât de mult în zona valurilor

mici, mai ales că, din câte am auzit, cele mai înalte nu-ți pun nici o problemă.

— Așa m-a învățat tata, a spus ea, ridicând din umeri.

— Știi ce, scumpo, i-a zis Mike și i-a lovit ușor placa. Dacă vrei să mergi cu John și Casey către valurile înalte, mă pot duce eu s-o supraveghez pe Jessica.

— Bine, s-a învoit Emma.

— Aveți voi grijă de ea? ne-a întrebat Mike, făcând semn din cap către Emma.

— Sigur, am răspuns. Eu oricum mai mult mă relaxez pe aici.

— Să mă chemi dacă ai nevoie de mine, Coco, a zis Mike dând din cap.

Apoi și-a întors placa înspre țărm și a început să vâslească spre Jessica.

— Vin valuri mari, a spus Emma.

M-am uitat în spatele nostru. Se apropiau niște valuri pe cinste.

— Ți le las ție, am zis și am zâmbit. Umerii mei au nevoie de puțină odihnă.

M-am ridicat și am încălecat placa. Casey a făcut și ea la fel. Emma s-a întors și a început să vâslească. Valul uriaș a trecut pe sub noi și, pentru o clipă, n-am mai văzut-o pe Emma. Știam din experiență că ea vâslea cu toată viteza pe partea cealaltă a valului. Pe urmă, am văzut-o plutind pe placă.

— Se pricepe, am zis eu.

Casey a încuviințat.

— Mike a pus-o pe placă de la trei ani. La patru ani, făcea surfing pe valurile înspumate. Iar la cinci ani, deja călărea niște valuri destul de mari.

— Cred că-i place mult.

— Asta e sigur.

M-am uitat către țărm și l-am văzut pe Mike plutind împreună cu Jessica.

— Ce face Jessica?

Casey a zâmbit.

— Adică, în afară de surfing?

Am dat din cap că da.

— Va reuși. Încă se luptă cu niște demoni interiori. Cu niște convingeri despre ce este în realitate și ce poate oferi. Dar va izbândi până la urmă.

A făcut o scurtă pauză, apoi s-a întors către mine.

— Tu cum te simți?

Am ridicat mâinile și i-am răspuns:

— Nu poți să nu te simți grozav atunci când ești aici și faci ce facem noi acum. E un canal foarte bun.

— Un ce…?

— Un canal foarte bun, am răspuns eu zâmbind.

A zâmbit și ea.

— Și ce înseamnă asta în contextul de față?

— Într-o zi, eram la o terasă. Economisisem destui bani ca să pot pleca din nou în călătorie și-mi făceam lista cu lucrurile pe care trebuie să le iau cu mine. La o masă alăturată, doi oameni discutau

despre tot ce mergea prost în lume. Despre guvern, despre sistemul educațional, despre oamenii care iau ajutoare sociale pe nedrept, despre declinul piețelor bursiere… Oamenii ăia se repezeau să comenteze despre tot ce ți-ar putea trece prin minte. Și, cum stăteam acolo, am avut parte de un moment revelator incredibil!

— Pe care l-ai notat în carnețelul tău cu momente revelatoare!

— Bineînțeles, am zis eu zâmbind.

— Și în ce consta revelația?

— Să ne gândim că viața noastră seamănă cu o sută de canale de televiziune. Găsești de toate: comedii, drame, evenimente mondene, emisiuni culinare, știri, sport… Și lista poate continua. Pe unele le adori. Altele îți plac mai mult sau mai puțin. Iar trei dintre canale te scot *efectiv* din sărite. Ți se par de-a dreptul dezgustătoare. Nici nu-ți vine să crezi că primesc drept de difuzare. Revelația mea a fost aceea că o mulțime de oameni își petrec timpul urmărind cele trei canale care îi scot efectiv din sărite. La început, dau peste ele din întâmplare. Li se par atât de dezagreabile, chiar ofensatoare la un anumit nivel, încât nu se pot abține să nu le vorbească și celorlalți despre ele. Toate aceste discuții încep la fel: „Ai auzit despre…? Nu-i îngrozitor că *așa ceva* s-a putut întâmpla sau că persoana cutare a fost surprinsă făcând nu știu ce…?” Și pentru a-și dovedi lor înșiși ce canale îngrozitoare sunt acelea…

— Se uită la ele tot timpul, a completat Casey.

— Exact! Și se consumă tot timpul din pricina lor. Sunt atât de absorbiți de cele trei canale care nu le plac încât nici nu se mai uită

la celelalte nouăzeci și șapte. Cu timpul, nici nu se mai gândesc la ele. În cele din urmă, chiar uită cu totul de existența lor.

— Deci ăsta, a zis Casey făcând semn cu mâna către soare și ocean, este un canal bun.

— Incredibil, am răspuns eu. Și sunt convins că și acum, în timp ce vorbim, există cineva pe lumea asta care face un lucru efectiv dezgustător. Și, mental, m-aș putea concentra pe faptul că acest lucru este greșit, nedrept și meschin. Dar atunci aș uita de toate astea.

— Așa că renunți la canalele care nu-ți plac?

— Exact. Și uimitor este că, în timp, uit până și de existența lor. Așa că vin foarte rar în contact cu ele, ca și cum aceste canale nici nu ar fi pornite.

Casey zâmbea.

— Și ce spun despre asta oamenii aceia obsedați de cele trei canale care nu le plac?

Am izbucnit în râs.

— Am discutat de multe ori cu ei. Îmi spun că dacă nimănui nu-i pasă, nimic nu se va schimba. Că cineva trebuie să facă ceva.

— Și?

Am râs din nou.

— Îi întreb dacă ei fac ceva.

— Și ce turnură ia apoi conversația?

Am clătinat din cap și am zâmbit.

— Nu prea bună. Vreau să zic că mă port foarte amabil cu ei. Le spun că îmi dau seama cât de mult suflet pun și cât de convinși sunt

că trebuia luate niște măsuri. *Apoi* îi întreb dacă ei iau efectiv vreo măsură.

— Și?

Am clătinat din nou din cap.

— N-am întâlnit pe nimeni care să-mi spună că a luat vreo măsură. Toți îmi spun că lucrurile nu merg bine și că situația e nedreaptă. Dar nici unul dintre ei nu încearcă să producă vreo schimbare. Atunci le explic că, în ceea ce mă privește, am decis să nu mai las astfel de lucruri să mă deranjeze dacă nu am de gând să-mi fac timp pentru a le îndrepta. Ceea ce nu înseamnă că mă mulțumește situația, ci doar că nu am de gând să-mi consum energia pe ea. Alegerea mea este să mă uit la alte canale.

— Și ei ce zic atunci?

— Mulți dintre ei încep să se agite și-mi spun că „*cineva* ar trebui să facă ceva". Iar eu le spun cu zâmbetul pe buze că sunt persoanele cele mai potrivite pentru a-și asuma o astfel de responsabilitate. Dar, dacă nu sunt de acord, le sugerez să se concentreze asupra altor lucruri.

— Și cum se termină toată povestea asta?

— De obicei, se supără și spun câte o răutate. Ceea ce mă făcea să mă simt prost. Până când am avut o altă revelație.

38

Casey a izbucnit în râs.

— Și care a fost cealaltă revelație?

— Orice gest de furie este o manifestare a fricii.

Casey a încuviințat din cap.

— Mi-am dat seama că, atunci când suntem mânioși, dacă ne întrebăm care-i motivul, găsim că explicația întotdeauna rezidă în teamă. S-ar putea să ne trebuiască ceva timp să facem săpături, dar până la urmă tot la asta ajungem de fiecare dată. De exemplu, cineva citește un articol despre un politician corupt, care a primit bani în schimbul eliberării unei noi autorizații de construcție. Pe măsură ce citește, se enervează. Și când stă de vorbă cu altcineva despre asta, se înfurie și mai tare. Discută despre politicienii corupți și despre cât de mult s-a extins fenomenul corupției… Și, pe de o parte, așa este. Politicianul a făcut ceva ilegal. Și asta e nedrept, însă reacția persoanei respective față de ce s-a întâmplat este disproporționată.

— Pentru că îi este teamă, a zis Casey.

— Exact. Când citește această știre despre fapta politicianului corupt, în sufletul său se aprinde flacăra temerii. Îi e teamă că dacă vreodată va avea nevoie de o autorizație de construcție, n-o va putea obține. Politicianul corupt o eliberează doar cuiva care

plătește. Astfel că el nu va putea să-și construiască o casă așa cum își dorește. Ba, mai mult de-atât. Nu va putea obține o locuință, și familia lui va rămâne pe drumuri. Fără adăpost și fără hrană nu va putea să-și găsească de lucru. Copiii îi vor fi luați… și tot așa!

— Și până la urmă ajung să se îndepărteze de problema inițială și să nutrească temeri mult mai mari, a spus Casey.

Am dat din cap aprobator.

— Asta mi s-a părut și mie uluitor. De aceea am trecut observația în carnețelul meu. Mi-am dat seama că furia este rezultatul acelor temeri improbabile și iraționale. La fel și în cazul meu. Acum, de fiecare dată când ceva mă enervează, stau și mă întreb: „De ce mă tem oare?" E incredibil cât de repede înțeleg că furia mea e rezultatul unei temeri iraționale, fără nici o legătură cu subiectul. Și atunci pot să mă eliberez de ea.

— Întotdeauna se întâmplă așa? m-a întrebat Casey, cu zâmbetul pe buze.

Am zâmbit și eu.

— La început, mi-a fost mai greu. În general, sunt o persoană relaxată, dar anumite lucruri mă stârneau. Și atunci mă înfuriam. Dar datorită revelației pe care o avusesem, știam că furia înseamnă teamă. Așa că, analizam lucrurile și îmi dădeam seama că ea nu mă duce nicăieri și nu servește unui scop pozitiv. Doar că era ciudat. De fiecare dată, ceva din mine voia…

— …să te agăți de această furie? a intervenit Casey.

— Exact, am încuviințat eu. Ca și cum ar fi fost un fel de combustibil.

Am ridicat din umeri și am râs.

— Ce e?

— Pe când mă aflam într-un aeroport micuț din Thailanda, mi s-a întâmplat ceva ce m-a ajutat foarte mult. La televizor, erau niște desene animate vechi. Știi filmulețele cu Tom și Jerry în care pe un umăr al lui Tom se afla un îngeraș, iar pe celălalt un drăcușor? Și amândoi încearcă să-l îndemne să facă ce vor ei? Am înțeles atunci cum te simți atunci când te agăți de furie. Acea parte din mine care iubește viața și vrea să se dezvolte și să se dedice ei cu toată energia a simțit că adevărata forță vine din eliberarea de furie și de teama irațională. Acela era îngerașul de pe umărul meu. Doar că, în cazul meu, el e mai degrabă un omuleț curajos, cu mintea luminată, căruia îi place să călătorească prin lume.

— Și cine se află pe celălalt umăr? m-a întrebat Casey râzând.

— Pe celălalt umăr este un omuleț al cavernelor foarte mânios, care are ca deviză de viață: „Luptă sau fugi”. E întotdeauna speriat de ce l-ar putea pândi după colț și își amplifică temerile de o mie de ori mai mult decât ar fi nevoie.

Casey a râs din nou.

— E o imagine puternică. O luptă între micuțul călător și omulețul mânios al cavernelor.

— Doar că această luptă nu a avut loc niciodată. Asta-i marea revelație din momentul meu revelator. M-am gândit că furia putea servi drept combustibil pentru omulețul cavernelor. Dar am înțeles că el era de fapt doar furios. Așa încât micul călător cu minte luminată i-a spus omulețului speriat al cavernelor că totul va fi în

regulă. Cu timpul, s-au împrietenit și călătoresc împreună prin lume. Ceea ce omulețul cavernelor și-a dorit să facă întotdeauna, dar i-a fost teamă să încerce.

Casey râdea atât de tare încât am crezut că o să cadă de pe placă.

— Chiar te-ai gândit la toate astea? m-a întrebat ea.

Am râs, la rândul meu.

— Câteodată, trebuie să fii puțin nebun ca să treci peste o anumită nebunie. Iar să te agăți de această teamă irațională este curată nebunie.

— Deci așa te-ai descurcat și cu oamenii aceia furioși care rămâneau lipiți de canalele de televiziune care nu le plăceau, nu? m-a întrebat Casey. Ți-ai dat seama că furia lor este, de fapt, teamă?

— Așa este, am încuviințat eu. Am putut să mă uit la ei dintr-un unghi complet diferit. Am văzut că, mai presus de orice, ei se temeau. Așa că am încercat să fiu ca micuțul călător prietenos și luminat la minte și i-am asigurat că totul va fi în regulă. Nu aveau să fie aruncați în stradă, nimeni nu avea să le ia copiii… Totul avea să fie bine.

— Și ei cum au reacționat?

Am zâmbit și am ridicat din umeri.

— Cred că, în mare parte, mă cred nebun, dar mie nu-mi pasă. Mi-am dat seama că totul se rezumă la o decizie fundamentală. Dacă investești atât de mult în ceva ce vrei să schimbi, atunci fă schimbarea. Este nemaipomenit. Pentru anumiți oameni, acesta devine MV-ul lor și le dă un motiv să se ridice din pat în fiecare dimineață, am zis, apoi am tăcut pentru o clipă. Dar dacă de fapt

nu-ți pasă atât de mult, ar trebui să-ți concentrezi timpul și energia pe un canal care-ți oferă mai mult decât supărare.

— Un laș moare de o mie de ori, dar omul curajos doar o dată, a spus ea.

Am privit-o confuz.

— Asta a fost și reacția mea când am auzit această expresie. Prima dată, am auzit-o când eram mică, dar nu am înțeles ce vrea să spună. Apoi, într-o zi, stăteam de vorbă cu un client în cafenea și mi-a picat fisa. Îmi spunea despre o știre care îl deranja foarte tare. Era despre cum încearcă oamenii să fenteze sistemul de sănătate pentru a obține tratamente gratuite. Așa cum explicai și tu, acest lucru nu avea nici o legătură cu viața lui de zi cu zi, dar îl supăra foarte tare. O teamă fundamentală pusese stăpânire pe el. Și cu cât se gândea mai mult și vorbea mai mult despre acest lucru, devenea tot mai furios.

— Murea de o mie de ori? am întrebat eu.

— Exact. Un om laș trăiește cu teama permanentă că lucrurile nu vor merge așa cum trebuie. În mintea lui, prin gândurile lui, moare de o mie de ori. Omul curajos își dă seama că e inutil să-și frământe mintea astfel. El își trăiește viața așa cum vrea. Toți murim la un moment dat. Așa ne este dat. Dar omul curajos experimentează moartea o singură dată.

39

Casey, Mike, Emma, Jessica și cu mine am făcut surfing ore întregi. Când oboseam, ne întorceam pe plajă ca să ne tragem sufletul sau să luăm o gustare. Apoi intram din nou în apă. E incredibil cât de repede trece timpul atunci când faci ceva ce-ți place. Ziua s-a scurs pe nesimțite.

Pe înserat, soarele a început să coboare spre orizont, iar cerul a căpătat o tentă roz, strălucitoare. Razele soarelui la apus se reflectau în norii ca niște pene răzlețe. Cât vedeai cu ochii, întreg peisajul inspira perfecțiune.

Am vâslit dincolo de locul unde se spărgeau valurile și ne uitam la soarele care apunea încet.

— Nu-mi vine să cred câte am ratat, a spus Jessica. Am fost atât de ocupată cu tot soiul de treburi neimportante încât n-am mai văzut un apus de soare de nu mai știu când.

— Și e mult mai bine atunci când îl vezi de pe o placă de surfing, nu-i așa? a spus Mike.

— Așa este, a încuviințat Jessica zâmbind.

Am rămas tăcuți câteva momente. Valurile se loveau ușor de plăcile noastre, în aer plutea o boare caldă, apusul era incredibil… Perfecțiune!

Jessica a rupt tăcerea cu un strigăt de entuziasm:

— O țestoasă! Priviți, o țestoasă!

M-am uitat instinctiv la Casey. Când fusesem data trecută la cafenea, ea îmi spusese o poveste cu o țestoasă verde de mare. Morala poveștii era că, dacă nu suntem atenți, ne irosim timpul și energia cu lucruri care nici nu contează pentru noi. Și, atunci când ni se ivesc în cale ocazii de a face ceea ce ne dorim, nu mai avem timp și energie pentru ele.

Dacă nu suntem atenți, ne trezim cu o colecție de experiențe total diferite față de ceea ce am vrea să obținem de la viață. Casey înțelesese acest lucru din felul în care țestoasa verde de mare interacționează cu mediul în care trăiește.

Povestea aceea mi-a schimbat viața. Ea mi-a revenit în minte aproape în fiecare zi după vizita mea la cafenea. Acum eram cu toții aici și, chiar lângă noi, se afla o țestoasă verde de mare! Perfecțiunea îmbrăca și acest chip. M-am uitat la țestoasă și, din nou, la Casey. Ea s-a uitat la mine și mi-a făcut cu ochiul. Apoi a dat din cap către Jessica și către țestoasă.

Am întors și eu privirea într-acolo. Țestoasa ieșise la suprafață chiar lângă placa de surfing a Jessicăi.

— Ăsta-i Honu-Honu, a spus Emma încântată.

— Honu-Honu? a întrebat Jessica.

— Honu înseamnă țestoasă în hawaiiană, a răspuns Mike.

— Vezi umflătura mică de pe carapace? a întrebat Emma. Ne întâlnim cu țestoasa asta de fiecare dată când venim aici. Am botezat-o Honu-Honu.

— Extraordinar! a exclamat Jessica.

Țestoasa se afla la nici un metru distanță, iar Jessica nu putea să-și ia ochii de la ea.

— Casey știe o poveste despre o țestoasă verde de mare. O să ți-o spună mai târziu, i-am zis Jessicăi.

— Mi-o spui? a zis Jessica și s-a uitat la Casey.

— Sigur, a răspuns Casey zâmbind. Când ne întoarcem pe plajă.

Am urmărit-o un timp pe Honu-Honu. Străbătea fără efort apa. Aluneca ușor când valurile o purtau pe coama lor și aștepta răbdătoare să apară și altele.

— Flux și reflux, mi-am spus încet.

Emma m-a auzit și s-a întors către mine.

— Ce vrei să spui cu asta? m-a întrebat ea.

— Mișcarea apei, i-am explicat eu. Uneori, curentul te împinge înainte. Acesta este fluxul. Practic, nu depui nici un efort. Alteori, curentul îți este potrivnic. Și te trage departe de locul în care vrei să mergi.

— E ca atunci când plutim pe valuri și încercăm să ne întoarcem pe plajă, a spus Emma. Un val te aduce aproape, dar, după ce lovește malul, se întoarce și te trage înapoi.

— Ca atunci când ai terminat repriza de surfing și încerci să te întorci pe plajă, a spus Emma. Un val te duce mai aproape, iar apoi, după ce se sparge de țărm, curentul te trage înapoi.

— Exact.

— De ce ai spus-o cu voce tare?

— E ceva ce spun, câteodată, ca să-mi aduc aminte că trebuie s-o iau ușor, am zis eu zâmbind. Ca și valurile care lovesc plaja, viața

este o succesiune de fluxuri și refluxuri.

Am privit-o pe Jessica, apoi m-am uitat la apusul de soare.

— Atunci când ești prins în reflux, ai impresia că totul în viață merge rău. Pare că ești tras tot mai departe și mai departe de locul în care vrei să ajungi. Dar întotdeauna există și fluxul. Întotdeauna. Și, uneori, e mai ușor să-ți aduci aminte de asta, iar alteori e mai greu.

M-am uitat la Emma și am râs.

— Așa că am învățat că, atunci când mă aflu în mijlocul *multor* refluxuri…

— …Va veni și fluxul, a spus Emma încet.

Am privit-o și am încuviințat din cap.

— Așa este. Flux și reflux, flux și reflux. Când o spun cu voce tare, mă liniștește. Îmi aduce aminte că până la urmă va veni și fluxul.

40

Soarele coborâse aproape sub linia orizontului.

— E timpul să ne întoarcem, Coco.

Emma s-a întors către Mike și i-a spus:

— Încă două. Mai prindem două valuri?

— Hai încă două, a zis Mike zâmbind și s-a uitat către valuri. Uite că vine primul.

Era un val mare. Mike și Emma și-au întors plăcile și au început să vâslească.

Emma a întors capul și s-a uitat în spate la noi.

— Veniți și voi? a strigat ea.

— La următorul val, a strigat Casey.

Valul a trecut pe sub noi și am auzit strigătele de entuziasm ale Emmei și ale lui Mike, care prinseseră valul și erau în picioare pe plăcile lor.

— Gata? a întrebat Casey.

Un alt val mare se forma și venea către noi.

— Ți-l las ție, am răspuns eu. Eu mă duc să prind unul mai mic.

— Și eu, a adăugat Jessica.

— Ne vedem pe plajă, a răspuns Casey și a început să vâslească.

Valul a trecut pe sub noi și, câteva momente mai târziu, am văzut-o pe Casey în picioare pe placă, îndreptându-se către țărm.

Jessica s-a întors pentru a privi oceanul.

— A fost o zi minunată, a spus ea. Îți mulțumesc pentru că m-ai convins de dimineață să rămân.

— Plăcerea a fost de partea mea.

Ne-am uitat amândoi la ocean preț de câteva minute.

— Știi, Jessica, era o vreme când aș fi fost dispus să renunț la cea mai mare parte din viața mea pentru că nu-mi plăcea, am zis eu într-un târziu.

— Cum adică?

— Mă duceam luni dimineața la serviciu și nu-mi doream decât să dau ceasul înainte pentru a ajunge la sfârșitul zilei de vineri. Voiam să renunț la cinci zile din viață în fiecare săptămână doar pentru a ajunge la zilele care-mi plăceau. E greu să-ți imaginezi atunci când îți dai seama că *asta* e ceva ce poți face în fiecare zi, am adăugat, desfăcând larg brațele, ca pentru a cuprinde întreg peisajul.

— Cu cât te joci mai mult la locul tău de joacă, cu atât mai puțin vrei să pleci de acolo, a spus Jessica zâmbind. Scuză-mă, dar chiar am găsit ceva pentru propriul carnețel cu momente revelatoare.

— Ce anume?

— Dacă aș merge la plajă o dată pe săptămână, mi-aș aminti cât de mult îmi place acest lucru. Și mi-aș aranja cumva viața ca să pot veni mai des. Dar dacă nu mai vin timp de șase luni, nu-mi dau seama ce pierd. Și așa îmi umplu timpul cu lucruri care nu-mi prea plac.

Apoi s-a uitat la mine și a adăugat:

— Probabil că asta ți se întâmplă și ție atunci când călătorești, nu? îți aduci aminte cât de mult îți place, așa încât această energie te susține în timpul anului cât lucrezi până când pleci din nou într-o călătorie.

— Așa este, am încuviințat eu. Și mai fac un lucru. Atunci când mă întorc dintr-o călătorie, imprim vreo două sute de fotografii care-mi amintesc de cele mai frumoase momente din aventurile mele. Se găsește în magazine un fel de bandă autoadezivă pe care o pui pe spatele pozelor și, așa, lipești pozele pe perete. Eu o folosesc pentru a pune poze peste tot. Când mă spăl pe dinți, când fac exerciții, când iau micul dejun… sunt înconjurat de energia pe care ele o degajă. Și, bineînțeles, la sfârșit de săptămână, fac mici excursii prin împrejurimi. Nu trebuie să aștept un an întreg pentru a trăi noi aventuri.

— Mi-ar plăcea să am viața ta, a zis ea.

— Fă și tu la fel, am răspuns eu. Chiar în acest moment, sunt mii de oameni care-și trăiesc viața așa cum vor. De ce n-ai putea fi și tu unul dintre ei?

— Nu m-am gândit niciodată în felul ăsta.

— Chiar acum, în Africa, cineva privește o turmă de elefanți. Alți oameni demarează propria afacere, își reiau studiile sau decid să-și petreacă mai mult timp cu copiii… ai putea fi tu.

— Chiar aș putea…

— Data trecută când am fost la cafenea, Casey m-a trezit la viață cu puțină matematică, am zis eu.

— Cum așa?

— Mi-a demonstrat că, dacă pierd chiar și numai douăzeci de minute pe zi cu mărunțișuri care nu mă prea interesează, cum ar fi e-mailurile nesolicitate, asta mă va costa până la urmă un an de viață. Acest lucru m-a inspirat. Hai să vedem dacă te pot inspira și eu pe tine cu niște calcule la care eu mă gândesc tot timpul. Cei mai mulți oameni se lasă prinși într-o capcană. Ei consideră că obiectivul lor în viață este să facă bani, să strângă bani pentru ca, atunci când se pensionează, la vârsta de șaizeci și cinci de ani, să trăiască viața pe care și-o doresc. Speranța de viață este acum de șaptezeci și nouă de ani. Asta înseamnă că, dacă aplici planul respectiv, îți rămân cam paisprezece ani de trai bun. Numai că, din câte am văzut eu, nu toți acești ani sunt poleiți cu aur. Oamenii se îmbolnăvesc, le e tot mai greu să se deplaseze, unii dintre prietenii lor mor… E adevărat, poți avea o viață incredibil de activă și împlinită după ce ai trecut de șaizeci și cinci de ani. Dar realitatea nu are întotdeauna chipul fericit, zâmbitor și lipsit de griji pe care-l vezi în reclame. Bătrânețea te ajunge din urmă.

— Așa că trebuie să te bucuri de viață acum, a spus Jessica.

Am încuviințat din cap și am continuat:

— Nimeni nu-ți poate lua ziua de azi. Această zi extraordinară cu surfing, distracție și conversații plăcute… cu apusul de soare și țestoasă verde… Este a ta pentru totdeauna. Ai depus-o la bancă. Nu mai contează ce se va întâmpla după ce treci de șaizeci și cinci de ani. Am constatat că, la mine, sistemul funcționează invers. Cei mai mulți oameni trăiesc cuprinși de teama că nu vor avea destul în viitor. Așa că se istovesc încercând să aibă succes la un serviciu care

nu le place, renunță la vacanțele cu persoanele pe care le iubesc și la weekenduri… Și pentru ce? În speranța că vor fi răsplătiți la sfârșitul vieții? Dar să exprimăm răsplata aceasta în zile. Să presupunem că totul merge conform planului. La șaizeci și cinci de ani, se pensionează și încep să facă ceea ce le place. Cele cinci zile din fiecare săptămână sunt acum ale lor. Deci vor avea cinci zile ori cincizeci și două de săptămâni ori paisprezece ani, ceea ce înseamnă…

— Stai puțin, a zis Jessica.

A aruncat puțină apă pe placa ei de surfing și a făcut calculul în stropii de apă.

— Trei mii șase sute patruzeci, a spus ea. Pare destul de mult.

— Da, dar așteaptă un minut, am zis, cu zâmbetul pe buze. Câte zile ai dacă alegi să fii plătită pentru a face ceea ce îți place?

— Surfing, de exemplu.

— Da, de ce nu? În lumea largă, *există* oameni plătiți să facă surfing. Și zeci de mii de oameni care sunt plătiți pentru activități legate de surfing. Tot ce-ți poți imagina: contabilitate, design grafic, fotografie, dezvoltarea de produse, promovare de evenimente, marketing și mii de alte ocupații.

— Aș putea fi și eu unul dintre ei, a spus Jessica.

— Da, și tu și eu și oricine își dorește. Și câte zile obțin acești oameni?

Jessica a mai aruncat niște picături de apă pe placă.

— Să vedem: de la douăzeci și doi de ani la șaizeci și cinci…

— De fapt, de la douăzeci și doi de ani până la șaptezeci și nouă. Genul acesta de oameni își fac foarte bine treaba și strâng ani de vechime pentru pensie.

Jessica a refăcut calculul.

— Paisprezece mii opt sute douăzeci!

— Deci, de patru ori mai mult. Și nu trebuie să aștepți până la pensie pentru a începe să te bucuri de viață.

— Și tu de ce nu procedezi așa? m-a întrebat Jessica.

— Pentru mine, a fost un întreg proces. Am început prin a renunța la jobul meu și a-mi lua un an liber. Acum aplic metoda unui an de muncă, urmat de unul liber. M-am lenevit un pic și nu m-am preocupat să găsesc combinația perfectă în care să-mi rezerv un an pentru călătorii, dar să am parte de momente deosebite și atunci când lucrez. Și, totuși, revenirea mea aici m-a inspirat. E timpul să ating nivelul următor. Știu că mă așteaptă.

— Cineva o face deja, a zis Jessica, surâzătoare. Ai putea fi tu.

— Aș putea fi eu, am spus râzând.

41

— A fost fantastic! a exclamat Emma. Ați văzut cum am prins ultimul val?

Ea și Mike au plutit pe val, apoi au vâslit înapoi pentru încă unul.

— Jessica, vrei să vii cu mine să mai prinzi și tu un val? a întrebat-o Emma. Poți lua unul mai mic, dacă vrei.

— Da, domnișoară antrenoare, i-a răspuns Jessica zâmbind. Să-mi spui când trebuie să fiu gata.

Mike a bătut ușor cu degetul în placa Emmei.

— Coco, ce-ai zice de un *luau* pentru patru persoane astă-seară după surfing? Am putea face un foc pe plajă și să mâncăm acolo.

— Da! Da! Da! a răspuns Emma zgâlțâindu-și placa. Pot să le invit și pe Sophia și Tutu?

— Sigur, a spus Mike zâmbind. Vom face un *luau* pentru șase persoane.

— O să-ți placă, Jessica, a zis Emma. E *super* distractiv. Facem de mâncare, ne uităm la stele și dansăm.

Jessica a rămas pe gânduri.

— Nu e obligatoriu dacă nu vrei, a zis Mike.

— Nu… eu… vreau, a spus ea zâmbind și s-a uitat la mine. Cineva se va distra în seara asta la un *luau,* nu-i așa? De ce n-aș fi eu aceea?

Am zâmbit.

— Chiar așa. De ce n-ai fi tu aceea?

— E timpul să ne întoarcem, a zis Emma, dând un bobârnac în placa Jessicăi.

— Vin, domnișoară antrenoare, a spus Jessica, uitându-se la valul care se apropia.

Emma și Jessica și-au întors plăcile și au început să vâslească.

— Tata, ne vedem pe plajă, a strigat Emma peste umăr.

— Bine. Spune-i lui Casey despre *luau.*

Valul s-a scurs pe sub noi. Le-am auzit pe Emma și Jessica râzând în timp ce se ridicau în picioare pe plăci și pluteau spre mal.

— Cum ai reușit, Mike? l-am întrebat. E un copil deosebit.

Mi-a zâmbit.

— Îți mulțumesc. A fost o experiență grozavă. După cum îți spuneam mai devreme, nu toată lumea trebuie să urmeze aceeași cale. Pentru unii oameni, alte aventuri cadrează mai bine cu MV-ul lor. Pentru mine, totuși, aceasta a fost o experiență nemaipomenită.

— Văzând cum te distrezi cu ea, mi-e greu să cred că *nu ar fi o* experiență potrivită și pentru ceilalți, am răspuns eu.

Mike a izbucnit în râs.

— Poate pentru că înțelegi că ar fi potrivită și *pentru tine.*

— Nu m-am gândit niciodată la asta. Dar, în ultimii ani, am început să mă întreb. Văzându-vă pe tine și pe Emma… cred că mă întreb și mai mult. E atât de grozav pe cât pare a fi?

— Ca în multe alte situații în viață, John, este atât de grozav pe cât îți îngădui să fie. Înainte de a deveni tată, am făcut niște alegeri

conștiente cu privire la ce fel de părinte aș vrea să fiu. Și aceste alegeri m-au călăuzit.

— Cum ar fi?

— Ei bine, prima a fost să înțeleg că, atunci când vin pe lume, copiii au deja propria natură. Oricât aș încerca s-o am pe Emma în proprietatea mea, adevărul este că ea își aparține. Are propria energie și o cale a ei. Este a mea din punct de vedere biologic, eu sunt tatăl ei și ea este fiica mea. Dar, în același timp, din primul moment în care am privit-o și am ținut-o în brațe, am știut că ea este mai mult decât atât. Era propriul spirit. Venit aici cu propria aventură de trăit.

Mike a ridicat din umeri și a continuat:

— Nu știu dacă are vreun sens pentru tine ce-ți spun. Nici pentru mine nu a avut până nu am trăit această experiență. Acum înțeleg. E copilul meu și mi-aș da viața pentru ea pe loc, dacă ar fi nevoie. Dar, în același timp, nu o dețin. Mă bucur de darul de a fi unul dintre acei oameni care trebuie să aibă grijă de ea și să îi fie alături.

— Și să o înveți? am întrebat eu.

— Câteodată, mi-a răspuns Mike. Fiecare dintre noi are ceva de împărtășit, așa că, da, câteodată, am și rolul de profesor. Și tot de atâtea ori, dacă nu cumva chiar de mai multe ori, ea îmi întoarce darul și îmi oferă lecții de viață.

42

— Chiar așa? am spus eu. Niciodată nu mi-am pus problema așa.

— Așa este, dacă alegi să privești lucrurile astfel, mi-a răspuns el. Asta presupune să lași mult de la tine. Orgoliul tău, mediul cultural și cel social din care provii, toate încearcă să te convingă că tu, ca părinte, știi mai multe decât copilul tău. Gândește-te la toate zicalele care circulă încă în societatea noastră.

— Copiii trebuie văzuți, nu auziți, am spus eu, fără să stau prea mult pe gânduri.

— Este un exemplu perfect, a încuviințat Mike. Asta vrea să spună că părerile și gândurile copilului nu sunt la fel de importante ca cele ale adultului. Ceea ce nu este nici pe departe adevărat. Dacă accepți să interacționezi ca de la om la om, sau, și mai bine, ca de la suflet la suflet, ai multe lucruri de împărtășit și de învățat. Când Emma avea cinci ani, am dus-o în Africa, a continuat el, surâzător. Ea este genul de om căruia îi place să știe din timp ce are de făcut. Dacă suntem pe plajă și îi spun că trebuie să plecăm imediat, nu va fi bine. Simte presiunea momentului și reacționează în consecință. Dar, dacă o anunț că vom pleca peste cinci minute, își adună cuminte jucăriile și se pregătește de plecare.

— Înțeleg perfect. Și mie îmi place să știu dinainte ce am de făcut.

— Și mie la fel. Poate că de la mine moștenește acest lucru. Deși nu prea cred. Sunt convins că face și asta parte din personalitatea ei. Simte energia și nu-i place cea provocată de stres. În fine, a reluat Mike, cum știam că îi place să știe ce o așteaptă, i-am spus cu ceva timp înainte că, pentru a merge în Africa, va trebui să facă niște vaccinuri. Ei bine, la început a părut că, de data asta, abordarea nu a fost cea mai bună. Ei nu-i plac injecțiile, așa că mi-a zis pe loc că nu mai vrea să meargă în Africa.

— Și ce s-a întâmplat?

— Am pregătit condițiile necesare pentru ca amândoi să putem învăța câte ceva unul de la celălalt. Când mi-a spus că nu vrea să meargă, pe de o parte am simțit, pentru câteva secunde, că mă cuprinde furia.

— Pe tine? am întrebat eu, surprins.

— Pornirile astea există în fiecare dintre noi, mi-a răspuns Mike. Important e să le recunoști drept ceea ce sunt. Nu adevărul, nu sensul în care evoluează lucrurile. Doar o experiență pe care am trăit-o în tinerețea noastră sau care zace în subconștientul nostru pentru că am mai văzut-o undeva, cândva.

— De ce te temeai când ai simțit acel val de furie? l-am întrebat pe Mike.

— Excelentă observație, a răspuns el, încântat. Pun pariu că e și asta o notiță din carnețelul tău cu revelații. Ai dreptate. Orice gest de furie este o manifestare a fricii. Puseul meu de mânie era, de fapt, legat de teama că nu vom mai merge în Africa.

— Și ce-ai făcut?

— Ei bine, acestea sunt momentele din viață când trebuie să iei o decizie. Puteam să abordez rolul părintelui autoritar și să-i țin un discurs. Puteam să țip la ea fără să stau pe gânduri și să las teama să acționeze în locul meu… a zis Mike, apoi și-a schimbat brusc tonul vocii, prefăcându-se furios: „Îți dai seama ce noroc ai să călătorești în Africa? Câți copii de vârsta ta au ocazia să meargă acolo să vadă animalele? Iar tu nu faci altceva decât să te plângi! Asta e! Nu mai plecăm în Africa! Iar tu n-ai să te mai uiți de acum înainte la emisiunile tale preferate cu animale de la televizor…"

— Nu e plăcut să auzi așa ceva, chiar dacă știu că te prefaci, am zis.

— Știu, a încuviințat el. Când am luat acele decizii cu privire la ce fel de părinte vreau să fiu, una dintre ele a fost că nu voi deveni un *astfel* de părinte.

— Și ce-ai făcut?

— Când Emma mi-a spus că nu vrea să meargă, am ridicat-o, am așezat-o pe genunchii mei și am strâns-o în brațe. I-am spus cu voce calmă: „Te înțeleg foarte bine. Nici mie nu-mi plac injecțiile". Apoi i-am explicat că o exploratoare ca ea nu poate lăsa niște mărunțișuri să stea în calea marilor ei realizări. „Injecțiile nu sunt plăcute. Dar nu durează mult, în cinci minute ai scăpat. Da, te doare un pic brațul. Dar și durerea asta poate fi alinată dacă mergi apoi la o înghețată pentru a sărbători că ești gata să pleci în Africa. Vreau să-ți spun că o injecție e o nimica toată față de o călătorie în Africa, unde o să întâlnești animalele tale preferate."

— Deci asta i-ai spus?

— Da. Apoi am întrebat-o ce părere are.

— Și ți-a spus că o va face?

Mike a încuviințat din cap.

— Și apropo, a mai zis. E o decizie pe care o putem aplica în toate relațiile pe care le avem. Fie că este vorba de relația dintre un părinte și copilul lui, dintre doi adulți, dintre un șef și un angajat… Zi de zi, clipă de clipă, putem alege drumul principal prin care să ajungem la cealaltă persoană pentru a vedea lucrurile din perspectiva ei. Sau putem lăsa ca teama noastră să se transforme în furie și să ne croim drum cu buldozerul spre ceea ce ne dorim să obținem.

— Deci ați mers în Africa.

— Da. Și, acolo, Emma mi-a dat aceeași lecție.

— Serios? am întrebat eu râzând.

— O, da. Și am petrecut niște momente formidabile acolo. În una din zile, eram foarte obosit după o zi întreagă de șofat în condiții grele. Eram pe drumuri de circa patru săptămâni și, în acea zi, am mers timp de cinci ore pe niște drumuri îngrozitoare, periculoase și foarte accidentate. Am ajuns, într-un târziu, la locul de campare, care era mult mai departe decât ne așteptam. Și, acolo, nu era nimic. Se întuneca deja și începusem să-mi fac griji dacă voi avea timp să fac toate aranjamentele înainte de a se înnopta. În plus, mă așteptam să găsesc un loc de unde să pot cumpăra ceva de mâncare, dar nici vorbă de așa ceva. Așa că, deși veniserăm și noi cu niște provizii, tot îmi făceam griji ce-o să-i dau Emmei să mănânce. Pe urmă, când am încercat să montez cortul, nu am reușit să fixez cum

trebuie tijele de ancorare. Cortul s-a prăbușit de trei ori la rând. Mă simțeam copleșit. Copleșit de ziua grea prin care trecusem, de momentul acela… Și cum stăteam așa, răsuflând din greu și încercând să-mi revin, Emma s-a apropiat de mine și mi-a cuprins gambele cu mâinile ei micuțe. A văzut că nu sunt în apele mele și m-a întrebat dacă mă supără ceva. I-am spus că nu-i nimic, doar cortul îmi dă bătăi de cap. „Dar bine, tată”, mi-a spus ea cu vocea ei suavă și veselă de copil, „nu poți lăsa niște mărunțișuri să stea în calea unor mari realizări. Să montezi un cort e un lucru neînsemnat, important e că ne aflăm în Africa. Înălțăm noi și cortul. Dar trebuie să ne bucurăm că suntem în Africa și putem vedea animalele și atâtea lucruri interesante. Nu mulți oameni au o asemenea ocazie, dar iată, noi suntem aici, acum.” Mike a râs și a clătinat din cap.

— Nu a fost vorba doar despre ce a spus, cu toate că ce a spus a fost perfect. A contat felul în care a spus-o. Vorbise deschis, cu dragoste, entuziast și cu multă înțelepciune. Și, în același timp, erau cuvintele unui copil de doar cinci ani. Am luat-o în brațe și am aruncat-o în sus de mai multe ori. Ba chiar și de mai multe ori pentru că îmi tot spunea „mai vreau, mai vreau”.

— Și ați reușit să înălțați cortul? am întrebat eu, cu un surâs în colțul gurii.

— Am înălțat cortul, am mâncat bine, am dormit bine și ne-am continuat aventura a doua zi, mi-a răspuns Mike.

— Mi-e greu să mi te imaginez frustrat sau mânios, am zis. Îmi pari întotdeauna atât de calm. Ca și cum nimic nu te-ar afecta.

Mike a zâmbit.

— Cred că aceasta este cea mai bună versiune a mea. Cea mai autentică. Și așa îmi propun să fiu mereu. Și fac tot ce-mi stă în putință pentru a-mi păstra energia necesară ca să pot trăi în starea asta cât mai mult cu putință.

Apoi a ridicat din umeri și a continuat:

— Dar sunt și momente în care nu sunt în cea mai bună pasă. Nu-mi place. Așa că fac efortul conștient de a nu rămâne prea mult timp influențat de o astfel de energie.

— Și cum reușești?

— Fiind un observator al momentului, nu doar un participant.

43

Emma și Jessica se îndreptau dinspre plajă spre cafenea. Duceau cu ele plăcile de surfing. Soarele dispăruse cu totul sub linia orizontului. Strălucirea rozalie a norilor începuse să pălească.

Jessica s-a întors pentru a privi cu luare-aminte spre ocean.

— Îți mulțumesc, Emma, a spus ea, surâzătoare. A fost una dintre cele mai frumoase zile din viața mea.

— Minunat! Poate vii și mâine și o luăm de la capăt.

Jessica a izbucnit în râs. Părea clar ca lumina zilei.

— Fă lucrurile care-ți plac și nu le mai face pe cele care nu-ți plac, a clarificat Emma. Așa m-a învățat tata și e perfect adevărat. Dacă-ți place surfingul, fă surfing.

— E un sfat înțelept, domnișoară antrenoare, a răspuns Jessica uitându-se la cerul încântător și la ocean. Acum, la sfârșitul antrenamentului, mai ai niște sfaturi înțelepte pentru mine?

Emma a rămas puțin pe gânduri, apoi a spus:

— De vreme ce ești nouă „în branșă”, poate ar trebui să-ți spun un lucru pe care l-am învățat de la tata. Eram mică atunci, dar mi-l amintesc mereu.

Jessica a râs în sinea ei. I se părea nostim ca un copil de doar șapte ani să vorbească despre vremea când era mic.

— Te ascult, a zis ea.

— Bine. Sunt două cuvinte. Fiecare literă vine de la ceva. Primul cuvânt este un arhaism, dar îmi place. Asta o să te ajute să ții minte expresia. Cuvintele sunt: *Io știu.*

— Io știu?

— Da, da. Nici eu nu am înțeles prea bine la ce se referă, dar mi-a explicat tata. Mi-a spus că e bine să știi cât mai multe în ceea ce faci. Mi s-a părut logic, pentru că dacă ții minte lucrurile astea, ele te ajută foarte mult. Deci trebuie să le știi.

— Și de la ce vin literele? a întrebat-o Jessica, cu un surâs ușor pe buze.

— „I” vine de la „intuiție”. Cei mai buni surferi intuiesc foarte ușor ce valuri trebuie să prindă și să le călărească până la capăt. Plutesc împreună cu valul și nu-l lasă să le scape. Începătorii nu-și folosesc deloc intuiția. Sunt atât de preocupați de ce ar trebui să facă încât, de cele mai multe ori, cad întruna de pe placă.

— Am înțeles, a spus Jessica râzând. Ăsta a fost „I”-ul.

— „O” e de la „o să vină și alt val”. Tata mi-a explicat că, dacă te înfurii că ai ratat un val și rămâi pe loc în această stare, vei mai rata încă două. Și, dacă ai ratat un val foarte frumos, admiră-l și fii fericit că ai fost acolo și l-ai văzut. Dar nu pierde timpul regretând că l-ai ratat. O să vină și altele. Profită de oricare dintre ele.

— „O să vină și alt val”, am reținut-o și pe asta.

— „Ș” vine de la „șezi blând la început” și evoluează pas cu pas.

— Este exact ce ai făcut tu cu mine astăzi, a spus Jessica.

— Da, da. Tata a început să mă învețe să fac surfing în zona unde ajunge spuma valurilor sparte și, mult timp, nu am făcut altceva.

Apoi m-am plictisit și am vrut să încerc valurile adevărate, așa că m-a dus la cele mici. Dar și acestea au început să mă plictisească. Acum, călăresc valurile mari. Aș vrea ca, într-o zi, să încerc și *pipeline*[1]… dar nu încă.

— Arată spectaculos, nu-i așa? a zis Jessica. Nici nu-mi pot imagina cum e să te afli în spațiul acela circular, îngust, în timp ce valul vine peste tine. Și, mai ales, să ai atâta încredere și atâta stăpânire de sine încât să rămâi în picioare până ieși la suprafață.

— Da, chiar arată spectaculos, a încuviințat Emma. De aceea vreau să încerc și eu. Dar trebuie să mai exersez ca să fiu pregătită. Am văzut mulți adulți care au încercat prea devreme și au avut accidente urâte. Acum nici nu mai vor să încerce. Și nici nu sunt așa bătrâni!

Jessica a zâmbit.

— „T” vine de la „talent”. Prietena mea, Sophia, și cu mine facem asta tot timpul. Ne uităm la cei mai talentați surferi și le cerem sfaturi.

— Și vă ajută?

— Nu întotdeauna. Unii dintre ei nu ne dau atenție. Dar cei mai mulți sunt drăguți cu noi, a zis ea, ridicând din umeri. Nu trebuie să lași niște mărunțișuri să stea în calea marilor tale realizări. Nu-i cine știe ce dacă cineva nu-i drăguț cu tine. La început, te simți prost, dar acum mergem direct la următoarea persoană și o întrebăm. Ce contează pentru noi e să învățăm să călărim valuri uriașe. Și nu vrem să ne ratăm șansa de a învăța doar pentru că cineva nu a fost drăguț cu noi.

— Am înțeles. „I” de la ce vine?

— Să-l lăsăm la sfârșit, pentru că e favoritul meu.

— Bine, a spus Jessica zâmbind. Îl lăsăm la sfârșit. Și „U” de la ce vine?

— Un surfer bun a avut și el cândva o zi în care nici măcar nu știa cum să stea în picioare pe placă. E de *necrezut* când vezi cât de buni sunt. Dar așa e. Când s-au apucat de surfing, nici măcar nu știau cum să stea în picioare pe placă. Dacă ei au ajuns să se priceapă atât de bine, eu de ce să nu pot?

Jessica a dat din cap aprobator. Asta i-a amintit de ce spunea John despre cum și-a început orice expert cariera.

— Și, acum, domnișoară antrenoare, favoritul tău!

Emma a zâmbit și a strigat cât a putut de tare:

— „Ieși din casă”! Singurul mod în care poți irosi o zi de surfing este dacă *nu* ieși din casă! Așa că IEȘI DIN CASĂ! Du-te să faci surfing! a exclamat Emma și a început să danseze de bucurie.

— Poți să încerci și tu dansul ăsta, dacă vrei, a zis ea. Se cheamă „Ieși din casă, mergi la surfing”. Eu l-am inventat. Nu trebuie să faci corect toți pașii, doar trebuie să te străduiești.

Jessica a început să-și miște picioarele. Se simțea stângace în comparație cu mișcările vioaie și ușoare ale Emmei. „Încearcă măcar”, și-a zis. Și, preț de câteva minute, s-a lăsat în voia dansului inventat de Emma, fără să se sinchisească dacă execută corect sau nu pașii.

44

Se însera repede. În curând, avea să fie întuneric.

Mike se uita către orizontul care pălea puțin câte puțin.

— E timpul să ne întoarcem, a zis.

Știam că are dreptate. Și mai aveam sentimentul puternic că era ceva cu adevărat important în spusele lui, legat de faptul că trebuie să fii un observator al momentului, nu doar un participant.

— Ce-ar fi să-mi dai un scurt exemplu despre ce înseamnă să fii observator? am întrebat eu. Apoi mai prindem un val. Ceva îmi spune că ai o poveste interesantă pe tema asta.

Mike a aruncat puțină apă pe placa lui și a schițat un surâs.

— Bine, a zis el. O poveste scurtă. Nu e unul dintre cele mai bune momente ale mele, dar, cu siguranță, e unul care ar figura în carnețelul meu cu revelații. Pe când călătoream cu Emma în Australia, am închiriat, pentru o perioadă, o autorulotă. Era o experiență nouă. Trebuia să campăm deseori, ceea ce era extraordinar, așa că ne-am zis să încercăm și varianta asta. Părea o idee bună și sunt sigur că, pentru multă lume, funcționează de minune.

— Dar n-a fost și cazul vostru, am zis.

Mike a clătinat din cap.

— Nu, a spus el. Era greu cu somnul. Nu știu exact de ce, dar mi se părea atât de înghesuit și toată logistica era anapoda. Și, cel mai rău lucru era că, nu știu cum se făcea, dar amândoi ne trezeam în toiul nopții și aveam nevoie la baie.

— Asta-i întotdeauna neplăcut.

— Mai ales când trebuie să ieși din rulotă și să mergi până în zona unde se află grupurile sanitare, a continuat Mike. De regulă, nu ne e greu să trăim în condiții lipsite de confort, dar, de data asta, pur și simplu n-a mers.

— Ce s-a întâmplat?

— Emma s-a descurcat foarte bine. Nu s-a plâns deloc și a avut o atitudine pozitivă. Dar, după trei săptămâni în care ne-am trezit în fiecare noapte pentru a merge la toaletă, ea a avut o cădere. S-a trezit la două noaptea și, oricât încercam eu să-i spun că totul e în regulă, a ținut-o numai într-un plâns. Și tare! *Foarte* tare! Am căutat prin spațiul strâmt în care ne aflam și, în cele din urmă, i-am găsit pantofii și am încălțat-o. Apoi, în mare grabă, i-am căutat pe ai mei și m-am încălțat și eu. În cele din urmă, am luat-o pe Emma și, în cinci minute, am ajuns cu ea la toaletă. În tot timpul ăsta, plângea cât o ținea gura, a spus, apoi a clătinat din cap. În locurile astea, unde parchezi rulota peste noapte, sunt și alți oameni care fac același lucru. Și e destul de deranjant să te trezești în miez de noapte din cauza cuiva care face atâta gălăgie. Îmi dădeam seama că era ora două și, cum Emma, plângând atât de tare, avea să pună în picioare tot campingul.

Am dat din cap în semn că înțelegeam.

— Și? am întrebat.

— Am ajuns la baie și mă gândeam că se va calma, dar nu s-a întâmplat așa. În mod cu totul ieșit din comun pentru ea, continua să se vaite și să plângă incontrolabil.

Mike a clătinat din cap și a continuat.

— Nu-mi place să fac asta, căci mi se pare că poate crea un precedent nefericit. Dar eram atât de preocupat de ce aveau să zică toți ceilalți din camping, încât am încercat să o potolesc amenințând-o că n-o să mai primească niște lucruri pe care chiar le voia. Am vorbit pe un ton foarte calm și foarte autoritar. I-am spus că, dacă nu încetează, de a doua zi nu mai are voie să se atingă de jucăria ei preferată.

— Și a avut efect? am întrebat.

— Deloc. A început să plângă și mai tare, a zis Mike ridicând din umeri. Atunci i-am spus că, dacă o mai ține așa, nu o să mai mergem a doua zi în excursie la sanctuar, să vadă animalele, excursie pe care o așteptase cu nerăbdare toată săptămâna.

— Și?

— Hohotele ei de plâns s-au întețit și mai mult.

Mike a mai aruncat niște apă pe placa lui. A scuturat din cap și și-a reluat povestirea:

— Mă simțeam în cea mai proastă stare cu putință. Parcă nu eram eu și, în orice caz, nu așa mă comport ca tată.

— Și ce s-a întâmplat apoi? l-am întrebat.

— Am văzut-o.

— Cum adică? l-am întrebat, privindu-l cu un aer confuz.

— A fost ceva puternic, suprarealist, un dar primit ca prin farmec… Când am ajuns la baie, am așezat-o pe toaletă. Era atât de obosită, încât mi-a fost teamă că o să cadă, așa că m-am așezat în genunchi în fața ei și am ținut-o. Și tocmai ajunsesem în punctul în care îi spuneam că nu mai mergem la sanctuar, să vedem animalele. Doar că, în timp ce-i vorbeam, s-a mai întâmplat ceva. Mi-am auzit cuvintele ca și cum ar fi fost rostite de altcineva. Eram un observator al scenei, deși făceam parte din ea. Și în acel rol de observator…

Mike s-a oprit și a clătinat ușor din cap.

Mi-am dat seama cât de vie și de tulburătoare era pentru el amintirea aceea. A început să vorbească din nou, dar glasul i-a pierit și a trebuit să se oprească, în cele din urmă, s-a uitat la mine și mi-a zâmbit ușor, în ciuda emoției pe care o încerca.

— În acel rol de observator, am văzut o făptură micuță, care era *atât* de obosită, dar și *atât* de curajoasă și, întotdeauna, cu o atitudine pozitivă. I-am văzut sufletul și am simțit toată durerea pe care o încerca. Am simțit-o într-un loc din inima mea despre care nici nu știam că există. Iar inima îmi bătea atât de tare încât am crezut că o să-mi sară din piept.

— Și ce-ai făcut?

— I-am șters lacrimile de pe obrăjori, i-am așezat capul pe umărul meu și i-am spus că nu e nici o problemă și că totul este în regulă. I-am zis că tăticul ei e lângă ea și că totul va fi bine. Iar mie mi-am spus ce idiot fusesem. Fusesem atât de preocupat de ceilalți oameni din camping încât am uitat de persoana care conta cel mai mult din

lume pentru mine. Iar ea și-a trecut brațele pe după gâtul meu. I-am tras în sus pantalonașii de pijama. Apoi am lipit-o de pieptul meu, cu toată compasiunea de care eram în stare. I-am șoptit la ureche că o iubesc și că sunt nespus de fericit că e fiica mea.

Mike și-a șters o lacrimă din colțul ochiului.

— Nu voi uita niciodată acea experiență, a continuat el. Până atunci, mi se păruse că fusesem un părinte bun. Dar acea noapte mi-a insuflat dorința de a fi și mai bun. De a avea grijă să fiu tot mai conectat cu posibilitățile mele autentice.

— De a fi participant, *dar și* observator la propria viață, am completat eu.

— Exact, a confirmat el. Sunt dispus să mă gândesc pentru o fracțiune de secundă înainte de a vorbi? Să analizez ce impact pot avea vorbele mele, mai ales în clipe de frustrare și mânie? Pot privi cu detașare momentul și să-l văd cum se desfășoară? Apoi, să-mi adaptez atitudinea, dat fiind faptul că sunt, în același timp, și observator, dar și participant. Este un dar incredibil pe care ți-l poți face. E înțelegerea faptului că nu ești doar o prezență fizică. Ești sufletul care, pentru moment, se află în corpul tău fizic. Dacă-ți dai seama de acest lucru, cea mai mare parte din teama, furia, neliniștea și frustrarea din viața ta vor dispărea. Și tocmai asta mi-a reamintit Emma în acea noapte, în camping.

45

Mike și cu mine am prins un val și am alunecat pe el pentru ultima dată pe seara aceea. Când am ajuns pe plajă, Emma venea în fugă pe potecă pentru a ne ieși în întâmpinare. A alergat cu toată viteza spre Mike și și-a încolăcit brațele în jurul picioarelor lui.

— Bună, tati.

El a lăsat jos placa, a luat-o în brațe și a sărutat-o pe obraz. Apoi a luat-o în spinare și, ținând-o de glezne, a început să se rotească într-o parte și în alta.

— Unde-i Emma? întreba el, ca și cum ar fi uitat că o ține în spate. Serios, John, n-ai văzut-o? Era aici acum un minut. Emma! Emma! se făcea el că o strigă.

Emma chicotea din plin.

— Sunt în spatele tău, a zis ea printre hohote de râs.

Mike a tras-o pe Emma peste umărul lui și acum o ținea în brațe, cu fața la el.

— Oh, aici erai. Te pierdusem puțin.

Emma a izbucnit în râs. I-a pus mâinile pe față și i-a spus:

— Am făcut focul, iar Sophia și Tutu trebuie să sosească din clipă-n clipă. E timpul pentru *luau.*

Zicând acestea, s-a dat jos din brațele tatălui ei și a rupt-o la fugă înapoi către cafenea.

— Se pare că e timpul pentru *luau,* a zis Mike, zâmbitor.

Și-a luat placa de jos și ne-am îndreptat amândoi spre cafenea. În timp ce mergeam, nu m-am putut împiedica să nu mă gândesc la alegerile pe care le făcuse în acea noapte în camping, la alegerile pe care le face ori de câte ori interacționează cu Emma și care duc la momente precum cel la care tocmai fusesem martor.

46

Mike și cu mine mergeam alături în tăcere. După câteva momente, l-am întrebat:

— În afară de experiența pe care ai trăit-o în camping și despre care tocmai mi-ai povestit, care a fost cea mai bună decizie pe care ai luat-o ca părinte?

— În ziua în care Emma s-a născut, am decis că nu voi țipa niciodată la ea, mi-a răspuns Mike, după o clipă de gândire.

— Într-adevăr?

De-a lungul timpului, cunoscusem destui părinți pentru care țipetele păreau să facă parte din manualul clasic de educație.

— Cel mai bine îți dai seama de acest lucru atunci când nu ai copii, a spus el.

Parcă mi-ar fi dat subtil de înțeles că-mi citise gândurile.

— Și sunt mulți oameni care aleg să se comporte astfel.

— Dar tu ai ales altceva?

A încuviințat din cap.

— Da, așa am făcut. Am fost de față când Emma a venit pe lume. Am ținut-o în brațe, am curățat-o, i-am mângâiat căpșorul. Era cât o nucă-de-cocos. Atât de mică, atât de delicată și, totuși, cumva, atât de prezentă. Ținea ochii larg deschiși și se uita la mine cu un aer atât de calm. Ca și cum ar fi înțeles secretele universului. În acel

moment, am decis că nu voi ridica niciodată vocea la ea, că nu voi țipa niciodată la ea.

— Și?

— Are șapte ani acum. Nu am făcut-o niciodată și nici nu am de gând.

Ideea de a nu țipa la copiii tăi mi se părea neobișnuită. Îmi venea greu să-mi imaginez că te puteai ține toată viața de acel angajament.

— Ne acceptăm propriul comportament prin prisma felului în care ne definim. În ziua în care Emma a venit pe lume, eu m-am definit ca un părinte care nu va țipa niciodată la copilul său. Și, dacă aș fi făcut-o, acest lucru nu s-ar fi potrivit cu caracterul meu, cu cine sunt eu în realitate.

M-am uitat confuz la Mike.

— Hai să o luăm altfel, a spus el. Dacă te definești ca fiind un explorator, ți s-ar părea normal sau anormal să nu pleci niciodată de acasă?

— Anormal, am răspuns eu zâmbind.

— Exact. Și dacă cineva ar încerca să te oblige să stai acasă, nu te-ai simți în largul tău. Nici emoțional, nici fizic, nici intelectual… Te-ai definit ca fiind un explorator, ceea ce înseamnă că trebuie să pleci în căutarea aventurii. Ți se va părea inacceptabil să stai acasă. Nu vei accepta această situație.

— Cred că am înțeles acum, am zis eu. De vreme ce tu te-ai definit ca un părinte care nu țipă la copilul său, dacă ai face acest lucru, nu te-ai simți bine. Nici emoțional, nici fizic, nici intelectual.

— Exact, mi-a dat el dreptate, apoi a zâmbit. Iar universului îi place să te pună la încercare, ca să vadă dacă îți respecți convingerile.

— Cum anume? am întrebat, zâmbind la rândul meu.

— De pildă, într-o zi în care ești epuizat după tot felul de întâmplări neașteptate. Și resimți stresul pe care acestea ți l-au provocat. E târziu, te frământă faptul că mai ai multe de făcut în seara respectivă și trebuie să te pregătești și pentru ziua care urmează… Și, tocmai atunci, în loc să se spele pe dinți, copiii au chef să facă tot felul de prostii.

— Și îți vine să țipi la ei?

— Sigur că da. Resimți stresul și tensiunea momentului. Și știi că există o cale ușoară de rezolvare a situației: să țipi cât poți de tare pentru a-i intimida pe cei din jur și a-i obliga să facă ce vrei tu.

— Dar nu țipi.

Mike a clătinat din cap.

— Nu, dacă ești cu adevărat cel care te pretinzi a fi. Vezi tu, John, când te simți cuprins de stres, dacă ești dispus să faci un pas în afară și să privești întreaga experiență cu detașare, așa cum discutam mai devreme, totul se schimbă.

— În ce fel?

— Ei bine, pentru început, îți dai seama că stresul și frustrarea nu au nimic de-a face cu faptul că cineva vrea sau nu să se spele pe dinți. Tu vrei doar să-ți verși furia pe cineva care nu ți-a provocat-o. Și nu e drept. Dacă vrei să-ți verși nervii pe cineva, atunci varsă-ți-i pe cel care ți-a provocat mânia. Canalizează-ți furia către cei care te-

au înfuriat. Nu către cei care se întâmplă să fie pe lângă tine sau despre care știi că sunt mai slabi decât tine, a zis, apoi a tăcut pentru o clipă, înainte de a adăuga: Și, în orice caz, nu-ți vărsa nervii pe cineva doar pentru că știi că, oricum, te va ierta.

Am dat din cap aprobator. Era o afirmație de impact. De câte ori nu văzusem pe câte cineva dezlănțuindu-se din senin împotriva unui membru al familiei. Când, în realitate, acesta nu avea nimic de-a face cu motivul pentru care respectivul era furios.

— Și mai e ceva, a continuat Mike. Dacă te-ai definit drept o persoană care nu țipă, atunci când simți că această pornire ia naștere în tine, nu te simți bine.

— Ca exploratorul obligat să stea în casă, am intervenit eu.

— Exact. În acest caz, poți simți inițial impulsul de a țipa. Dar, dacă o faci, simți o forță și mai puternică spunându-ți: „Ăsta nu ești tu. Tu ai ales să fii un tată care *nu* țipă la copilul său”. Nu te simți în largul tău atunci când țipi, așa că nu o faci. Faptul că-ți aduci aminte de acest lucru și că-ți dai seama de ce se întâmplă te calmează, te ajută să vezi lucrurile în perspectivă. Te ajută să fii în concordanță cu sinele tău autentic în loc să te lași influențat în acțiunile tale de anumite condiționări culturale sau comportamentale. Îți conferă conștientizarea necesară pentru a face un pas în afara situației date și a fi un observator, fie și numai pentru câteva secunde. În aceste câteva secunde, îți devine mult mai clar ce trebuie să faci. Și acționezi în consecință.

— Poate fiindcă e pentru prima oară când aud asta, Mike, dar mi se pare o chestiune foarte complexă, am zis eu clătinând ușor din

cap.

— Te înțeleg, dar, dacă te gândești la elementele de bază, ți se va părea mult mai simplu. Mai întâi, te definești. Apoi îți îngădui să te detașezi din când în când de situația pe care o trăiești. Privești ceea ce ți se întâmplă în viață atât ca participant, cât și ca observator. Pentru asta îți trebuie doar o secundă.

Poate chiar mai puțin. Și, pornind de aici, acționezi în consecință.

— Și funcționează?

— Chiar și în zilele cele mai rele, mi-a răspuns el râzând și s-a întors către mine. Îți mai spun un lucru la care să meditezi, John. Ai invita niște oameni la tine și, pe urmă, ai începe să țipi la ei pentru că altcineva te-a enervat?

— Probabil că ar fi ultima dată când mi-ar trece pragul, am glumit eu.

— Așa este. Și, totuși, oamenii fac asta tot timpul, îi invită în viețile lor pe cei la care țin, ceea ce înseamnă mult mai mult decât să-i invite la ei acasă. Apoi îi folosesc ca pe un mijloc prin care să se elibereze de furia care-i stăpânește.

— Nu m-am gândit niciodată la asta, am încuviințat eu. Dar ai dreptate. Am întâlnit oameni care le vorbesc partenerilor de viață sau copiilor într-un fel în care n-ar vorbi niciodată unui musafir sau chiar celui mai bun prieten.

Aproape ajunseserăm la focul de tabără. Mike și-a ridicat placa și, zâmbind, a spus:

— Atunci când ne dăm seama de absurditatea comportamentului nostru, putem alege să oprim nebunia. Unele dintre cele mai de

valoroase daruri pe care mi le-a oferit Emma au fost lecțiile de viață despre care am vorbit. Pentru că ele nu sunt valabile doar pentru relația dintre părinți și copii, ci se aplică în toate interacțiunile noastre cu cei din jur.

Și-a luat placa sub braț și mi-a arătat un pâlc de arbori tropicali.

— Găsești acolo un furtun cu apă proaspătă și un duș. Hai să spălăm totul repede și să mergem la *luau.*

Am plecat spre duș, cu placa sub braț, și mi-am zis în sinea mea: „Câtă dreptate are!" Analizam discuțiile noastre în contextul relației dintre Mike și Emma, tată și fiică. Deși aceste lecții se pot aplica în multe feluri, în cadrul oricărei alte relații.

Era timpul să deschid iar carnețelul meu cu revelații. Trebuia să-mi notez aceste lucruri.

47

— Ați ajuns!

Mike și cu mine spălaserăm plăcile și făcuserăm duș. Apoi el a intrat în cafenea ca să vadă cum se descurcă Emma și Casey. Eu m-am îndreptat către focul de pe plajă.

Jessica stătea pe nisip, sprijinită de o bucată mare de rocă vulcanică. În preajmă erau mai multe roci de același fel, dispuse în cerc. În mijlocul lor, trosnea un foc mic.

Jessica mi-a zâmbit.

— Credeam că voi doi v-ați hotărât să faceți o repriză de surfing nocturn.

— Poate data viitoare, am spus, zâmbind la rândul meu. Nu, acum doar am stat de vorbă și nu ne-am dat seama cum a trecut timpul.

— Știu cum e. Se pare că așa se întâmplă lucrurile pe aici.

— Pari fericită. Mulțumită, i-am spus, în timp ce mă așezam lângă ea.

Jessica a încuviințat din cap.

— Nu știu cum să explic. Mă simt mai ușoară. Simt că…

— …așa ar trebui să fie viața, am completat eu.

— Da. Ca și cum, până azi, aș fi stat închisă într-o cușcă și n-am știut cum să scap de acolo. Acum, cușca nu mai există și mă simt de parcă nici nu ar fi existat de fapt vreodată. Era doar în mintea mea.

Atâta vreme m-am tot convins că e reală încât, în mintea mea, devenise reală. Dar, de-acum, gata. Are vreun sens ce spun?

Am aprobat din cap.

— Și eu mă simțeam la fel atunci când am fost aici prima oară. Atunci, am rămas în cafenea toată noaptea. Când am plecat dimineața, am avut aceeași senzație că înțeleg. Nici măcar nu sunt sigur că știu ce anume înțelesesem, dar lucrurile păreau mai clare. Și, cum spui și tu, mai ușoare.

— O să dureze? a întrebat ea. Pe de o parte, mi-e un pic teamă să păstrez acest sentiment. E atât de bine încât, dacă ar dispărea… știu că totul mi s-ar părea oribil.

— Vorba poetului, am zis eu zâmbind ușor: e mai bine să ai un sentiment pe care să-l pierzi decât să nu fi simțit niciodată nimic.

Apoi am clătinat din cap, am râs și am adăugat:

— Doar că eu nu sunt poet. Așa că o voi spune altfel. Prima dată când am fost aici, Casey mi-a explicat că sentimentul acesta, senzația aceasta că ai aflat ceva important este ca și cum te-ai uita pe o hartă a comorilor și ai ști unde este „X"-ul. Odată ce l-ai văzut, știi că va fi acolo mereu.

— Ăsta-i un lucru bun, nu-i așa? m-a întrebat Jessica.

— Da… am început, apoi am ezitat.

— Ce e?

— Este un lucru bun, ba chiar extraordinar, am spus eu, cu mai multă convingere. Cu fiecare nouă revelație, vezi că lucrurile progresează. Începi să-ți înțelegi viața la un cu totul alt nivel. Și cu fiecare aventură în care pornești și care cadrează cu MV-ul tău și cu

cele cinci priorități fundamentale pe care le ai, simți că trăiești experiențe pe care nici nu ți le puteai imagina înainte, am explicat, apoi am ridicat din umeri. Vei ajunge într-un punct în care te vei strădui *efectiv* să-ți amintești cum era altădată. Atunci când te simțeai ca într-o cușcă. Atunci când vedeai lumea din jurul tău ca pe un spațiu al limitărilor în loc să fie un loc de joacă, cu posibilități infinite.

— Toate astea sună minunat, a zis Jessica. Totuși, de ce ai ezitat adineauri?

— Pentru că, odată ajunsă în acel punct, nu vei mai accepta să-ți trăiești viața într-o cușcă.

— Nici nu vreau să accept viața în cușcă. Vreau să trăiesc *acest* sentiment, a spus ea pe un ton hotărât.

Am încuviințat cu un surâs.

— Te înțeleg. Totuși, este important să înțelegi un lucru. E ceva ce, câteodată, vine cu un preț.

S-a uitat la mine întrebătoare.

— Despre ce vorbești?

Am ridicat iarăși din umeri.

— Îți pot vorbi doar din experiența mea. Mi-am dat seama că, de îndată ce am început să mă schimb, unele prietenii nu mai aveau sens. La fel și unele relații de familie.

— De ce?

— Am înțeles că unii oameni mă plăceau fiindcă eram tipul închis în cușcă. Ei doar asta știau. Și se simțeau bine cu mine în această

postură. Își doreau pe cineva care să vadă lumea așa cum o vedeau ei. Când nu am mai privit lumea în acest fel, s-au simțit trădați.

— Și ce s-a întâmplat?

— La început, au încercat să mă vâre din nou în cușcă. Cu tot soiul de mărunțișuri. Se plângeau de nedreptățile care există pe lume sau pentru că șefii lor erau niște nemernici. Încercau să mă atragă în discuții lungi despre vreo tragedie de care auziseră la știri sau despre vreo bârfă din viața unei celebrități.

— Dar tu nu mai erai același om, a spus Jessica.

— Nu, nu mai eram. Nu mai voiam să-mi consum energia cu astfel de lucruri. Dacă ei alegeau să fie așa, eu nu aveam dreptul să-i judec. Dar eu nu mai voiam.

— Și ce-a urmat?

— Cu timpul, unii dintre vechii mei prieteni n-au mai dat nici un semn de viață. Și câteva dintre rudele mele au procedat la fel. Dar am descoperit că, deschizând noi orizonturi, puteam avea alți prieteni, alte relații, mult mai potrivite pentru ceea ce devenisem și pentru ceea ce năzuiam să fiu pe viitor.

Am ridicat din umeri și am adăugat:

— Am decis că vreau să fiu eu însumi și să fiu fericit, în loc să rămân așa cum mă voiau ceilalți și să accept să fiu OK, și atât.

— Eu zic că ai luat o decizie bună, a aprobat Jessica. Pari foarte împăcat cu tine însuți, așa cum ești acum.

— Chiar sunt. Și, totuși, trebuie să-ți spun că acest lucru nu e pentru toată lumea.

— Serios?

— Sigur. Eu am un stil de viață destul de diferit. Fac ceea ce vreau atunci când vreau. Nu am nici casă, nici mașină. Îmi petrec un an din doi călătorind. Pentru mulți, e ceva greu de acceptat. Îi sperie.

— De ce?

— Pentru că le contestă propriul sistem de convingeri. Plecând de la convingerile pe care le au ei despre lume, consideră că, la vârsta mea, *ar trebui* să am o anumită sumă într-un pilon de pensii. Ar trebui să dețin *o anumită* marcă de mașină, să locuiesc într-un *anumit* cartier, să desfășor *anumite* activități și să am un *anumit* gen de relație… Și, dacă eu nu fac toate aceste lucruri, ei încep să fie, cumva, nedumeriți. „Poate că nici eu nu ar trebui să fac toate astea”, își spun ei.

— De ce sunt aici? a spus Jessica, cu luare-aminte.

Am încuviințat din cap și i-am răspuns:

— Știu. Întrebarea asta e trecută pe meniul cafenelei cu un anumit scop. Când ajungi la ea, nu mai contează ce cred ceilalți că *ar trebui* sau că *ar fi bine* să faci. Este doar o opinie colectivă bazată pe ceea ce fac cei mai mulți oameni. Iar, în majoritatea cazurilor, ce fac ei se bazează pe ceea ce un agent de publicitate *ar vrea* ca ei să facă. Adică: „Ești femeie și ai în jur de treizeci-treizeci și cinci de ani? Majoritatea femeilor de vârsta ta au un serviciu, o familie, o casă cu trei dormitoare și două băi și conduc un jeep. Așa ar trebui să fii și tu”.

— Și începi să trăiești ca după un scenariu, a spus Jessica. Și ajungi să duci o viață predefinită, indiferent dacă ai douăzeci, cincizeci sau optzeci de ani…

— Doar dacă… am spus și m-am oprit.

— Doar dacă nu mă întreb: „De ce sunt aici?”, a spus Jessica. Și, atunci, pot să scriu un alt scenariu, scenariul *meu.* Unul care să-mi permită să trăiesc viața pe care mi-o doresc. Așa cum mi-o doresc.

— Asta am învățat și eu, am încuviințat și i-am zâmbit Jessicăi.

— Ce anume?

— Mă întreb, câteodată, dacă nu cumva aceasta e esența vieții. E doar un joc de proporții și tot ce contează e să-ți amintești să trăiești viața așa cum îți dorești. Să simți că *tu* poți controla jocul și să nu permiți ca jocul să te controleze pe tine.

— Să-ți construiești propriul loc de joacă, a răspuns Jessica, căzând din nou pe gânduri. Și să te joci acolo cât de mult vrei.

48

— Au venit! Au venit!

Emma a dat buzna pe ușa din spate a cafenelei și a luat-o la fugă pe nisip.

— Bună, Sophia! Bună, Tutu! a strigat plină de entuziasm.

M-am întors ca să văd cu cine vorbește.

O fată și o femeie hawaiiană mai în vârstă primeau îmbrățișările călduroase ale Emmei.

— Fetița e Sophia, prietena Emmei, mi-a spus Jessica. Le-am văzut jucându-se astăzi mai devreme.

— Și femeia?

— Nu știu.

M-am ridicat în picioare. Jessica s-a ridicat și ea. Emma și-a condus prietenele la focul de tabără.

— John și Jessica, ele sunt prietenele mele. Sophia și bunica ei. Noi îi spunem Tutu, care înseamnă „bunică” în hawaiiană.

M-am lăsat în genunchi, ca să fiu la nivelul Sophiei, și i-am întins mâna.

— Mă bucur să te cunosc, Sophia.

— Și eu, a răspuns ea, strângându-mi mâna, cu un surâs timid.

M-am ridicat și am făcut schimb de locuri cu Jessica. Ea tocmai o salutase pe Tutu. Acum, era rândul meu.

Din prezența și atitudinea ei, se vedea că Tutu știe multe despre viață. Ochii îi străluceau și întreaga ei ființă degaja atât de multă energie încât aveai impresia că o poți capta și tu. Dacă părul ei negru, lung nu ar fi fost brăzdat din loc în loc de șuvițe cărunte, ți-ar fi fost aproape cu neputință să-i ghicești vârsta, într-atât de puternică era energia ei tinerească.

— *Aloha,* John, mi-a spus bătrâna și m-a îmbrățișat cu căldură.

— *Aloha,* i-am răspuns.

M-am îndepărtat puțin de ea și i-am zâmbit. A ridicat mâna și mi-a atins obrazul.

— Ce bucurie să te văd din nou la cafenea, a zis ea, întorcându-mi pe dată zâmbetul.

Nu-mi dau seama de unde știa că mai fusesem acolo. Poate că Emma îi spusese Sophiei, iar Sophia îi spusese bunicii ei. Sau, pur și simplu, știa. Mai degrabă, cred că asta era.

Tutu purta o rochie tradițional hawaiiană, iar Sophia trăgea de ea. Tutu s-a aplecat spre ea și a mângâiat-o pe cap.

— Ce e, micuțo? a întrebat-o pe un ton delicat.

— Putem să le dăm florile acum? a murmurat Sophia.

— Cred că Mike și Casey vor ieși cât de curând afară, i-a răspuns ea zâmbind. Ce-ar fi să-i așteptăm și pe ei, apoi, să dăm flori tuturor?

Pe chipul Sophiei se citea bucuria. A încuviințat, mișcând ușor în sus și în jos din căpșor.

Ca la un semn, Mike și Casey au ieșit din cafenea. Amândoi duceau tăvi mari pline cu mâncare. Se îndreptau spre noi.

— Bună, Sophia, bună, Tutu, a spus Casey când s-a apropiat.

Casey a pus jos tava pe care o adusese și le-a îmbrățișat. La fel a făcut și Mike.

— Avem o mulțime de lucruri bune de mâncat, a spus Emma.

M-am uitat la tăvi. Era un adevărat festin. Ananas și papaya proaspete, pește fript pe grătar, orez în pachețele din frunze de bananier…

— Exact ce le trebuie unor surferi înfometați, a zis Mike zâmbind.

— Tutu, Jessica a învățat astăzi să facă surfing, a spus Emma.

— Și tu ai învățat-o, nu-i așa? a întrebat Tutu.

— Oh, da!

— Tutu, și tu faci surfing? a întrebat-o Jessica.

— Tutu se pricepe de minune la surfing, a răspuns Emma în locul ei. Ea a învățat-o pe Sophia. Are surfingul în sânge. Doar poporul hawaiian a inventat surfingul.

— Chiar așa? a întrebat Jessica surprinsă. Și eu care credeam că provine din California.

Tutu a îmbrățișat-o pe Emma și a sărutat-o pe creștet.

— A fost inventat aici, cu mult timp în urmă, ne-a spus ea. Hawaiienii au fost dintotdeauna foarte legați de apă. Până la urmă, trăim pe câteva insulițe în mijlocul unui ocean foarte mare.

— Tutu, pot să le dau acum? a șoptit Sophia.

Tutu s-a uitat în jos la ea și i-a zâmbit.

— Da, micuța mea.

Sophia a deschis coșul cel mare pe care-l adusese Tutu. A căutat în el, a scos afară o superbă ghirlandă din flori naturale și s-a îndreptat

către Jessica.

— *Aloha,* Jessica. Ghirlanda asta este pentru tine. Se cheamă *lei.*

Jessica a zâmbit și s-a așezat în genunchi, astfel încât să fie la aceeași înălțime cu Sophia. S-a aplecat puțin și fata i-a pus ghirlanda pe după gât.

— Îți mulțumesc, Sophia, i-a spus Jessica, cu voce blândă, și i-a zâmbit.

— În cultura noastră, noi dăm expresie legăturii noastre cu un alt suflet prin a-i oferi o ghirlandă *lei,* a explicat Tutu. E o tradiție care datează de peste o mie de ani. Prin asta, ne exprimăm dragostea, recunoștința, iertarea, împăcarea… Și, a adăugat ea, celebrarea spiritului vieții.

Sophia ne-a dăruit, pe rând, câte o ghirlandă *lei* fiecăruia dintre noi.

Toate miroseau incredibil de frumos. Parfumul plăcut al florilor din care erau făcute ghirlandele umplea aerul împrejurul nostru.

— Mulțumim, Sophia și Tutu, pentru frumoasele ghirlande *lei,* a zis Mike. Ce-ați spune dacă am continua sărbătoarea cu ceva mâncare? Îi e cuiva foame?

— Mie! a strigat Emma.

— Și mie! a adăugat Sophia.

— Ei, atunci am să încep cu voi, a răspuns Mike zâmbind.

49

Mâncarea a fost nemaipomenită. Ne-am ghiftuit până n-am mai putut. Apoi Casey a adus niște perne din cafenea și ne-am așezat în jurul focului de tabără. Toți, în afară de Emma și Sophia, care se jucau: făceau castele de nisip pe care le decorau cu scoici.

— Casey și Mike, a fost extraordinar, am spus eu. Mulțumesc.

— Bine ai revenit, a răspuns Casey ridicând paharul. Și eu îți mulțumesc pentru ajutorul pe care mi l-ai dat azi-dimineață la bucătărie.

— Asta a fost azi-dimineață? am întrebat. Mi se părea că s-a întâmplat cu mult înainte. A fost o zi incredibilă.

Jessica a încuviințat din cap și a zis:

— Pare greu de crezut că asta se întâmpla azi-dimineață. Simt de parcă ar fi fost, cumva, într-o altă viață.

Casey a zâmbit și a adăugat:

— Noțiunea de „zi” capătă alte semnificații atunci când o umpli cu lucruri care dau sens vieții, nu-i așa?

— Într-adevăr, a zis Jessica gânditoare. Chiar așa este. Atunci de ce nu am face asta mereu?

S-a uitat la ceilalți și a râs.

— De fapt, mai bine zis, de ce nu aș face eu asta mereu. Se pare că fiecare dintre voi a descoperit deja acea parte a vieții.

— Tu ce părere ai, John? m-a întrebat Mike. Tocmai închei un alt an de călătorii pline de aventuri.

Am stat puțin să mă gândesc, apoi am răspuns:

— În mare parte, pentru mine a însemnat să uit de lista fără sfârșit a lucrurilor pe care trebuie să le fac.

— Cum adică? a întrebat Jessica.

— Înainte de a vizita pentru prima oară această cafenea, eram un om foarte ocupat. Numai că viața mea era plină de activități pe care nu mi le doream cu adevărat. Mi se părea totuși că, dacă am să reușesc să le termin pe toate, în cele din urmă, voi fi liber. Adică, atunci când voi epuiza lista cu lucruri de făcut, voi putea să trăiesc așa cum îmi doream.

— Și cum mergea planul tău? m-a întrebat Mike, schițând o ușoară grimasă.

— Cam tot atât de rău pe cât îți poți imagina, dacă nu chiar mai rău. Lista mea nu se isprăvea niciodată. Nici nu terminam bine două lucruri, că apăreau alte două. Era ca un șir nesfârșit de responsabilități.

— De cele mai multe ori, tot așa mă simt și eu, a spus Jessica. Am venit pe insula asta minunată, dar n-am apucat să mă bucur niciodată de ea. M-am tot gândit că, dacă fac niște ore suplimentare, îmi iau de lucru acasă sau lucrez la sfârșit de săptămână, atunci voi fi la zi și-mi voi permite să fiu liberă. Dar nu s-a întâmplat acest lucru.

— Universul veghează, a spus Casey încet.

— Ai dreptate, i-a răspuns Jessica. Ai foarte mare dreptate.

— Universul veghează? am întrebat.

Jessica și-a întors privirea către Casey.

— Spune-i, Jessica, a îndemnat-o Casey. Știi doar despre ce vorbim.

În următoarele minute, Jessica ne-a explicat despre ce era vorba și despre ce discutaseră ele mai înainte.

Când a terminat, eu am încuviințat din cap.

— Nu m-am gândit niciodată la asta, dar cred că exact așa este. Primești mai mult din lucrurile cărora le dedici cea mai mare parte a timpului. Secretul constă în a pune pe primul loc în viață lucrurile care sunt importante pentru tine. Și, dacă-ți mai rămâne loc, pune-le și pe celelalte.

Tutu a râs încet.

— Există o ilustrare foarte frumoasă a acestui aspect în folclorul polinezian, a spus ea. Este povestea marinarului naiv și canoea lui.

— Ne-o spuneți și nouă? a întrebat Jessica.

— Oh, putem să facem și dansul? a întrebat Emma cu glasul plin de emoție.

— Da, putem? a întrebat și Sophia.

— Nu știam că voi sunteți cu urechile ciulite aici, a spus Tutu zâmbind.

— Ne jucam și ascultam, a răspuns Sophia.

— Ei bine, dacă vreți să dansați, vă trebuie și muzică, a zis Tutu și s-a uitat la Mike.

— Mă întorc imediat, a spus Mike și s-a îndreptat către cafenea.

După câteva minute, s-a întors cu un ukulele și trei tobe.

— Astea se numesc *tahu,* a spus el și ne-a dat câte o tobă mie, Jessicăi și lui Casey. Sunt tobe hawaiiene.

Am luat-o pe a mea și am lovit-o de câteva ori. Mike s-a întors către Tutu și i-a spus:

— Ne faci onoarea să ne spui povestea?

Tutu a surâs și a încuviințat din cap.

— Atunci, cred că Sophia și cu mine vom dansa, iar tu vei cânta din ukulele, a zis Mike și s-a făcut că-i dă Emmei ukulelele.

— A, asta nu, a zis Sophia și a chicotit. Tu o să cânți la ukulele, iar eu voi dansa cu Emma.

Mike s-a prefăcut surprins.

— Ah, da? Atunci așa facem, a spus el zâmbind și s-a așezat pe nisip.

— Bine, dansatoarele mele, veniți mai aproape, le-a zis Tutu. Vă amintiți pașii?

Ambele fete au încuviințat pline de entuziasm.

— Atunci, e timpul să spunem povestea marinarului și a canoei lui.

50

Tutu s-a întors spre mine și spre Jessica și ne-a zâmbit.

— Noii mei toboșari, aveți lângă voi un toboșar cu foarte multă experiență, care o să vă călăuzească. Și un cântăreț la ukulele la fel de experimentat. Ambii cunosc foarte bine cântecul acesta. Luați-vă după ei și distrați-vă.

Am aprobat din cap. Jessica s-a uitat la mine și mi-a surâs. Apoi și-a așezat palmele pe tobă.

Mike a început să cânte încet la ukulele. Când Casey i s-a alăturat și a început să lovească încet toba, urmând ritmul, Jessica și cu mine ne-am alăturat la rândul nostru.

Tutu a început să se legene încet, în acordurile ukulelelor. Șoldurile i se mișcau în felul acela ușor și delicat ce întruchipează arta grațioasă a dansului hawaiian. Fetele i s-au alăturat și au început să se legene împreună cu ea.

După câteva momente, Tutu a început să spună povestea, în ritmul muzicii.

Peste râuri și pe mări,
pân' la stele, printre nori,
peste tot ne-aventurăm,
haz, delicii căutăm.

Tot timpul exploratori,
mici și mari căutători,
primul pas, când vom porni,
pe canoe el va fi.

— Acesta este crezul aventurierului polinezian, a zis Tutu pe un ton dramatic și și-a ridicat brațele către cer.

Casey a început să bată nebunește în toba ei. Jessica și cu mine ne-am alăturat noului ritm, făcând același lucru ca și ea. Fetele, care până atunci o acompaniaseră pe Tutu cu gesturi domoale, au început să danseze sălbatic, ridicând și ele brațele către cer.

Tutu a zâmbit și a început din nou să-și miște ușor șoldurile în acordurile ukulelelor. Când bătăile de tobe s-au mai liniștit, și-a trecut mâna prin dreptul pieptului și a continuat povestea.

O poveste cu amar,
cu naivul marinar
care nu a mai plecat,
căci canoea n-a-ncărcat.

Pe mal, el a aranjat
ce gândea c-ar fi de luat.
Importante și nu prea,
cam de toate el avea.

Mai întâi a pus deoparte
lucrurile însemnate:
placă, lance, pălărie,

vâsla de călătorie.

Iară tot mai multă lume
pe țărm se aduna anume.
Fiecare îi spunea
cum să umple canoea.

„Ia și asta, ia-o pe asta”
auzea pe toată coasta
de la toți aceia care
nu fuseseră pe mare.

„Ia și aia, ia-o pe-aia”
se întindea vâlvătaia
de la cei trecuți prin viață
doar cu dor și cu speranță.

Strigătele tot veneau
de ore-ntregi nu se opreau.
Iar marinarul se străduia
pe toți a sta și a-i asculta.

În canoe-a pus de toate,
tot felul de cioroboate,
iar lucrurile preferate
pe țărm au fost lăsate.

„Ia și asta, ia-o pe asta”
o țineau toți și basta.

„Ia și aia, ia-o pe-aia!”
țipa până și tataia.

Va fi și rândul lor, în fine,
al celor ce-mi vor prinde bine”
Așa și-a zis, dar timpul se scurgea
și pe țărmul nisipos el rămânea.

„Ce mă fac?” și-a spus bietul mariner,
supărat, lipsit de zel,
căci nu pusese mai întâi
lucrurile de căpătâi.

Zile, săptămâni tot treceau,
picături răzlețe mai cădeau
și, când ploile de-a binelea s-au pornit,
Marinarul de-acasă nu s-a mai urnit.

OOGA OOGA OOGA OOGA
OOGA OOGA OOGA OOGA

Mike începuse incantația. Emma și Sophia i s-au alăturat și se strâmbau în fel și chip, încât păreau totemuri, nu ființe umane.

Casey a zâmbit și s-a uitat la noi. Ne-a făcut semn din cap cum că ar trebui să ne alăturăm și noi. Așa am și făcut râzând cu gura până la urechi în timp ce ne uitam la fete și intonam și noi „Ooga Ooga”.

Tutu a continuat cu voce tare și plină de dramatism:

— Cerul s-a înfiorat. Vântul a început să suuuuuuuufle.

La aceste cuvinte, Emma și Sophia s-au întors una către cealaltă, au inspirat adânc, apoi și-au suflat una alteia aerul în față. Imediat după asta, au izbucnit în râs. Am râs și eu și m-am întors să mă uit la Jessica. Ea mi-a suflat aer în față. Am râs și mai tare.

OOGA OOGA OOGA OOGA
OOGA OOGA OOGA OOGA

Când a început din nou să cânte, Tutu a încetinit ritmul, iar vocea ei suna a jale.

Ploaia a tot continuat,
din nori, întruna a tunat,
la visul lui marinarul a renunțat,
canoea și-a abandonat.

Când Tutu a terminat ultimul vers, Emma și Sophia, într-o sincronizare comică perfectă, s-au oprit din dans, au ridicat din umeri, au făcut niște fețe triste și au exclamat cât au putut de tare: „Ahhhhhh!” Era atât de hazliu încât am izbucnit cu toții în râs.

După ce exclamația fetelor s-a stins, Tutu a zâmbit și a început din nou să se legene și să cânte. Fetele și-au reluat dansul.

Marinarul o lecție n-a-nvățat
ce-i de știut neapărat.
Ce-i mai important la urmă nu lăsa
și-n aventură vei pleca.

Povestea nu-i în zadar

a naivului marinar
ce pe mare n-a plecat
căci canoea n-a-ncărcat.

Pune-acolo, mai întâi,
ce crezi că-i de căpătâi
pentru ca viața de aventuri să-ți fie plină
căci ele inima ți-o bucură și ți-o alină.

51

Casey bătea cu putere în toba ei, semnalând că melodia se sfârșise. La fel am făcut și noi. Fetele și-au continuat puțin dansul lor nebunesc, strâmbându-se una la alta.

La final, mi-am dat seama că râsesem atât de mult încât credeam că o să mă doară stomacul timp de vreo săptămână. Și pe ceilalți la fel, căci și ei râseseră la fel de tare.

— Mi-a plăcut mult, a zis Jessica într-un târziu. A fost atât de distractiv. Iar voi două ați fost extraordinare, a adăugat, uitându-se la Emma și Sophia. Cum de ați știut așa de bine toate mișcările?

Emma a mai făcut niște pași de dans și a spus cu zâmbetul pe buze:

— Tutu ne-a învățat. Și ăsta este unul dintre cântecele favorite ale mele și ale Sophiei. Repetăm mereu cu Tutu, nu-i așa, Sophia?

— OOGA! OOGA! i-a răspuns Sophia făcând câteva mișcări caraghioase de dans.

Emma a izbucnit în râs, apoi s-a prefăcut că-i este frică și a luat-o la fugă, cu Sophia după ea.

— Înainte de a veni la noi cultura occidentală, tradiția noastră hawaiiană consta în a transmite învățămintele prin povești și cântece, a zis Tutu. Oamenii așa învățau. Ele, a mai zis arătând către fetițe, vor ține minte acest cântec și lecția pe care o conține.

— Și eu la fel, a spus Jessica. Pare atât de limpede acum.

— Este o lecție bună pe care o înveți și o poți împărtăși și altora.

— Și pe care s-o notez în carnețelul meu cu revelații, am zis eu și m-am ridicat în picioare. Mă întorc imediat.

Am mers spre cafenea și am intrat în bucătărie. Rucsacul meu se afla pe un raft. L-am luat în fugă și am dat să ies afară, dar m-am oprit. Am privit în cafenea, pe fereastra pentru servit. Doar câteva becuri erau aprinse, dar se distingea perfect totul. Separeurile roșii, tejgheaua cea lungă, cuierul de lângă ușă…

Gândul m-a purtat înapoi la prima mea vizită aici. Să stai pe plajă e minunat. Totuși, în interiorul cafenelei plutea o atmosferă magică. Mai ales acum, în prag de noapte. Am zâmbit, recunoscător pentru că, dintr-un motiv oarecare, mi s-a oferit șansa de a pune o dată piciorul în acest loc. Și acum, din nou.

— E o energie specială aici, nu-i așa?

M-am întors. Casey se afla în spatele meu și zâmbea. Nu o auzisem intrând. Am încuviințat din cap și m-am mai uitat o dată prin cafenea.

— Fiind acum aici, îmi amintesc cât de mult mi s-a schimbat viața, am răspuns într-un târziu. Trei întrebări și o noapte petrecută într-o cafenea vizitată din întâmplare… Unde aș fi fost acum dacă nu aș fi ajuns aici în noaptea aceea? Nici nu-mi pot imagina.

— Erai pregătit, mi-a răspuns ea. Și ai acționat în virtutea acestei stări.

M-am întors din nou către ea.

— Într-un fel, chiar știam. Știam că, dacă voi începe să-mi umplu canoea cu lucrurile care contau cel mai mult pentru mine, totul va merge bine. Nu știam *cum* o voi face. Dar știam că voi reuși.

— Și așa s-a și întâmplat, a zis ea.

— Da, și la un nivel pe care nici măcar nu mi-l puteam imagina, am zis și am făcut o scurtă pauză. E un salt în necunoscut. Poți face planuri, te poți organiza, poți vorbi cu alți oameni… Dar vine un moment când trebuie să sari în gol. Doar pentru a-ți da seama că nu e deloc un abis. Întreaga alcătuire a vieții tale, din momentul în care ai venit pe lume, a fost menită pentru a te mișca într-o anumită direcție. Ești ajutat, călăuzit, încurajat… pe tot drumul tău. Un joc complex, de o mare frumusețe este organizat în așa fel încât tu să ai succes, nu să dai greș. Nu știu de ce-ți spun aceste lucruri pe care tu le știi deja.

— Da… le știu… a fost ea de acord. Deși, la fel ca și în cazul altora, a fost o vreme când nu le știam. Era o vreme când temerile și grijile și obligațiile și constrângerile îmi controlau viața. Dar, odată ce îți asculți inima și vezi cum poți obține ceea ce-ți dorești în viață, scapi de toate astea. Asta ți s-a întâmplat și ție. Și continuă să ți se întâmple. Și i se va întâmpla și Jessicăi atunci când va face saltul.

Casey s-a uitat la rucsacul pe care-l aveam în mână.

— Iar ți-ai luat carnețelul cu revelații?

Am încuviințat, am căutat în rucsac și am scos carnețelul.

— Pot să mă uit? m-a întrebat și a întins mâna.

I l-am dat. L-a deschis la întâmplare. A dat o pagină, apoi încă una.

— John, de ce lucrezi în anii când nu călătorești? m-a întrebat ținând carnețelul în mână. Te împlinește la fel de mult ca atunci când faci călătorii?

— Nu, am răspuns eu râzând. E doar cea mai bună soluție pe care am găsit-o până în acest moment. Știind că voi pleca din nou în călătorie peste un an, mi-e ușor să vin la serviciu, să-mi fac bine treaba și să nu mă las deturnat. Eu o văd ca pe o încurajare pentru a călători în continuare, așa că are un scop. Un scop practic. Știu că există și căi mai bune. De fapt, chiar discutam ceva mai devreme cu Jessica pe tema asta. Doar că nu am descoperit încă ce ar fi mai bine, am zis și i-am aruncat o privire întrebătoare. De ce mă întrebi?

— Eu și Mike discutam despre tine și despre momentele tale revelatoare… Ce gânduri ai în legătură cu ele?

— Nimic special, am răspuns ridicând din umeri. Adică, îmi plac foarte mult. Aproape în fiecare seară, înainte de a mă duce la culcare, răsfoiesc carnețelul. Notițele acelea îmi aduc aminte că un abis nu este neapărat o prăpastie.

— Și asta îți induce o stare minunată înainte de a te culca, a spus ea.

— Așa este. Îmi aduc aminte ce obișnuiam să fac înainte de prima mea vizită aici. Îmi încheiam serile urmărind știrile la televizor, citind pe internet despre vreo catastrofă petrecută în ziua respectivă, o istorioară despre o celebritate sau un eveniment sportiv. Apoi stingeam lumina și lăsam ca mintea să-mi zboare aiurea ore întregi și să-mi aducă aminte de problemele de peste zi. Sau să-mi sugereze cum să abordez problemele care mă așteptau în ziua următoare.

Am zâmbit, am clătinat ușor din cap și am continuat:

— Și mă mai miram de ce sunt tot timpul obosit!

Casey m-a ascultat în liniște, a așteptat să termin și mi-a spus:

— Ei bine, după cum ziceam, am vorbit cu Mike despre tine și momentele tale revelatoare. Credem că ar trebui să le publici.

Am rămas tăcut pentru o clipă, gândindu-mă la ce spusese Casey. Într-un târziu, mi-am dat seama că nu mă mai simt așa de sigur pe mine ca în urmă cu numai câteva minute. În minte mi se furișase deja îndoiala. Una este să scrii ceva pentru tine și să împărtășești cele scrise cu prietenii, dacă ei sunt curioși să afle, și cu totul altceva este să dai drumul în lume gândurilor tale, pentru ca ceilalți să le cunoască și să le comenteze. Cu alte cuvinte, cine sunt eu să le spun celorlalți despre revelațiile vieții?

Apoi, în acel moment de teamă și nesiguranță, în minte mi-a răsărit o imagine. Ca și cum aș fi deschis carnețelul meu și m-aș fi uitat pe una din pagini.

Era ceva ce culesesem în timp ce cutreieram prin Costa Rica, într-una din primele mele călătorii.

Poți trăi fie cu încredere, fie cu teamă, dar nu cu amândouă în același timp.

— Așa era atunci când ai scris asta, și la fel de adevărat e și astăzi, a zis Casey, zâmbitoare. Și, în plus… cine ești tu să nu…?

Avea dreptate. Știam care este adevărul. Și tocmai *explicasem* cât de conștient eram de faptul că saltul în necunoscut nu era deloc un salt.

Am ridicat din umeri.

Casey a zâmbit din nou.

— Am vrea să fim primii tăi clienți, John. Ne-ar face plăcere să dăruim vizitatorilor noștri cartea ta cu momente revelatoare.

— Într-adevăr? am întrebat eu, uluit.

— Da, a încuviințat ea.

Asta era cu totul altceva. Și se întâmplase mult prea repede. Am simțit deodată abisul. Un spațiu imens, plin de necunoscut și de îngrijorări. Dar apoi, ca prin minune, abisul s-a estompat. Limpede ca lacrima, am văzut în față calea pe care trebuia să merg.

— De acord, am rostit eu și am zâmbit.

În ciuda progreselor mele, mi-am dat seama, din acea scurtă experiență, că mai am multe de învățat.

— Toți avem de învățat, a zis Casey. De aceea ne aflăm aici.

52

Casey și cu mine ne-am întors lângă foc. Mike cânta la ukulele, iar Tutu le învăța pe Jessica și pe fete un nou dans hawaiian.

Râdeau și cântau. Totul emana o energie extraordinară.

— Pagina cincizeci și șase, mi-a zis Casey.

M-am uitat mirat la ea.

Și-a îndreptat privirea către carnețelul meu cu revelații, pe care-l țineam în mână. L-am deschis. Înainte, paginile nu erau numerotate. Acum erau. Tipărite îngrijit, ca și cum producătorul le-ar fi imprimat de la început în colțul din dreapta al paginii.

M-am uitat la Casey. Ea a ridicat din umeri. Apoi mi-a făcut cu ochiul.

— Dacă tot ai de gând să le publici.

În mod sigur, mai aveam multe de învățat. Am deschis la pagina cincizeci și șase.

> *Nu poți alege unde să te naști, dar poți alege unde să stai. Nu-ți poți alege familia, dar îi poți alege pe cei care să-ți fie aproape.*

— O bună parte din aventură are legătură cu ce a citit John, a zis Casey. Și anume să-ți permiți libertatea de a face alegeri și de a

merge mai departe. Nu doar fizic, ci și emoțional. Este ceea ce începe să înțeleagă Jessica.

— Am învățat ce înseamnă adevărata libertate, am răspuns eu. Capacitatea de a nu te supune constrângerilor legate de locul sau de circumstanțele în care te-ai născut. Toți cei pe care i-am întâlnit, care și-au scris povestea și și-au definit singuri existența au început să-și dea seama de asta. Ei sunt cei care se bucură cel mai mult de viață.

— Ei și-au creat propriul loc de joacă, a adăugat Casey.

Am aprobat din cap.

Am ajuns la focul de tabără. Mike terminase de cântat la ukulele, iar fetele se întinseseră pe nisip, chicotind și făcând haz în continuare.

Mike a văzut că aveam la mine carnețelul. S-a uitat la Casey și a întrebat-o:

— I-ai spus?

Casey a încuviințat, iar el și-a întors privirea către mine.

— Ce zici? Vrei să fim primii tăi clienți?

— Desigur, am răspuns eu zâmbind.

A zâmbit și el.

— Grozav! Poate că, vreodată în viitor, călătoriile tale nu te vor mai obliga să te întorci la muncă timp de un an. Le vei putea finanța din cărțile tale cu revelații.

— Îmi surâde ideea.

— Unul din prietenii mei a scris o carte, care a fost tradusă în mai multe limbi, a spus Jessica. Ține conferințe pentru cititorii lui din

întreaga lume. Îl place să călătorească, așa cum îți place și ție. Acum însă, altcineva plătește pentru călătoriile lui, ceea ce, bineînțeles, îi convine de minune.

— Iată, a zis Casey. Cineva face deja acest lucru, de ce n-ai putea și tu?

— O să i te prezint, a spus Jessica.

— Ah, universul lucrează, a adăugat Tutu. Gândește-te ce vrei cu adevărat și un far călăuzitor îți va apărea într-o zonă plină de potențial. Și, atunci, într-o clipă, lucrurile se aranjează de la sine.

53

Mintea mi-a luat-o la goană. Temerile și incertitudinile de adineauri dispăruseră ca prin farmec.

Să fiu plătit pentru a călători în toată lumea și a le vorbi cititorilor care, ca și mine, sunt dornici de revelații… Chiar ar fi ceva de-a dreptul extraordinar. Mă treceau fiori. Era cea mai potrivită idee și corpul meu îmi confirma acest lucru. Dacă o porneam pe calea asta, mă aștepta o aventură nemaipomenită.

— Pot să mă uit pe carnețelul tău? m-a întrebat Tutu.

— Sigur, i-am răspuns și i l-am dat.

S-a așezat pe nisip și a început să-l răsfoiască. M-am așezat și eu.

— Ce faci, Coco?

Mike se dusese la Emma, care stătea încă întinsă pe nisip alături de Sophia. Era deja târziu și, după atâta mâncare și atâta dans, fetele erau obosite. Emma și-a întins brațele către Mike. Acesta a ridicat-o, a strâns-o la pieptul lui și a sărutat-o pe frunte.

— E timpul să mergem la culcare?

— Nu încă, a răspuns ea, scuturând din cap.

Mike s-a așezat pe nisip. Emma s-a cuibărit pe genunchii lui și i s-a lipit de piept. Sophia s-a dus la Tutu și a făcut același lucru. Tutu a zâmbit și a mângâiat-o pe cap.

— Uite carnețelul tău, John, a zis în timp ce mi-l dădea înapoi. Îți mulțumesc că m-ai lăsat să mă uit prin el.

— Cu plăcere.

— Dacă vrei, te pot ajuta, a adăugat ea. Am mulți prieteni aici pe insulă, inclusiv printre proprietarii de hoteluri. Cartea ta, cred eu, va fi una foarte specială. Oamenilor le va plăcea s-o citească atunci când sunt la plajă și au tot timpul să reflecteze. Nu sunt sigură, dar poate că unii dintre cei cu care voi vorbi vor dori să cumpere câteva exemplare pe care să le dea clienților lor.

Nu-mi venea să-mi cred urechilor.

— Chiar crezi asta?

— Da, așa cred, mi-a spus ea, cu zâmbetul pe buze. Dă-mi de știre când apare cartea și te voi ajuta.

Totul se întâmpla atât de repede. Eram surprins, deși n-ar fi trebuit. Era exact ce descoperisem după prima mea vizită la cafenea. Și anume că, atunci când porneam pe un drum care știam că este al meu, primeam ajutor de pretutindeni.

— Pagina șaptezeci și unu, a spus Casey zâmbind.

M-am uitat la ea, am deschis carnețelul la pagina șaptezeci și unu și am citit cu voce tare:

> *Atunci când privești într-o noapte la cerul înstelat, vezi doar 0,00000005% din stelele galaxiei noastre. Și asta este doar galaxia noastră. Mai există cel puțin încă o sută douăzeci și cinci de miliarde de galaxii în univers. Dacă o prezență călăuzitoare le-a putut crea pe toate, cu siguranță că și*

împlinirea visului tău stă în puterea acesteia. Cere îndrumări și onorează-le, acționând în baza lor.

Am zâmbit.

— Asta am scris-o în Africa. Nicăieri în altă parte nu mi-a fost dat să pot contempla stelele așa cum am făcut-o acolo. Acolo poți vedea cu ochiul liber Calea Lactee. Iar, cu binoclul, te poți uita la unele dintre stele și poți vedea pulsațiile lor în diferite culori: albastru, roșu, portocaliu… Aceea a fost a doua mea călătorie în Africa și, pe când mă gândeam unde să merg, cineva mi-a povestit cât de diferită și fără seamăn este Namibia. Nu mai auzisem asta niciodată. Am cumpărat un ghid de călătorie al Namibiei și, când cineva mă întreba care era următoarea mea destinație, le spuneam că mă gândesc la Namibia. Nu trecea o săptămână fără ca o persoană să nu-mi spună că a fost acolo sau că a locuit acolo sau că are un prieten care tocmai s-a întors de acolo… Părea că universul veghea, așteptând să mă decid. Și, când totul mi-a fost clar, lucrurile s-au legat. Mulțumită vouă, se pare că același lucru se va întâmpla cu ideea pe care ați avut-o de a-mi transpune momentele revelatoare într-o carte adevărată.

Jessica s-a uitat la Casey.

— Este ceea ce îmi explicai ceva mai devreme, nu-i așa? Asta ai vrut să spui.

Casey a dat din cap aprobator.

— În fiecare moment, în fiecare secundă, suntem în centrul câmpului de potențial pur. Toate acțiunile noastre, fie că ne dorim

să le întreprindem, fie că nu, transmit semnale. Și acestea dau de știre câmpului de potențial cu privire la ce vrem noi să realizăm. În cazul de față, John nu doar că a trăit experiența momentelor lui revelatoare. Ele au fost atât de semnificative pentru el încât le-a notat în carnețelul lui, ceea ce a transmis un alt semnal. Dar el a fost foarte fericit să ni le împărtășească atunci când l-am întrebat dacă ne putem uita peste ele și asta a transmis încă un mesaj. El a răspuns pozitiv ideii de a le transpune într-o carte. Alt semnal. La fel și atunci când i-ai vorbit despre prietenul care a scris o carte și este plătit pentru a ține conferințe cititorilor săi. Iată, așadar, încă un semnal. Oferta noastră de a-i deveni clienți, oferta lui Tutu de a-l ajuta… alte și alte semnale. Universul vede imediat cum tiparul începe să se contureze. Și așa obții mai mult decât ai crede că te-ar putea interesa.

— „Ia și asta, ia-o pe asta…” fredona Tutu în surdină, zâmbindu-ne, mie și Jessicăi.

— Am înțeles, a zis Jessica. Dacă sunt nefericită cu ceea ce primesc, trebuie să încep să transmit un semnal diferit. Să încep să-mi umplu canoea cu ceea ce contează *cu adevărat* pentru mine. Chiar am înțeles.

Tutu zâmbea.

— Înseamnă că tocmai ai avut una dintre cele mai importante revelații cu putință.

54

Mike a luat carnețelul cu revelații și a început să-l frunzărească. La un moment dat, a zâmbit.

— Ce înseamnă asta? a întrebat și a citit cu voce tare:

E doar o mașină!

Am stat puțin pe gânduri, apoi m-am uitat la Jessica. Dar n-am spus nimic.

Mike a zâmbit din nou.

— Vrei să citesc alta?

— Nu, doar că… asta… m-am bâlbâit eu.

Am tras cu coada ochiului la Jessica. Și ea se uita la mine.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat Mike.

— Nu vrea să mă facă să mă simt prost, a explicat Jessica. Dă-i bătaie, m-a îndemnat ea.

— Eu doar…

Jessica a izbucnit în râs.

— Nu-mi vei răni sentimentele. Spune.

Am zâmbit și mi-am început povestea:

— Am un prieten care, ori de câte ori ne întâlnim, îmi spune că ar vrea să poată face ceea ce fac eu și că i-ar plăcea nespus să călătorească și să vadă lumea. Ori de câte ori vreau să plec într-o

călătorie, îmi spune că ne vom întâlni pe undeva, ca să-l învăț cum se face.

— Dar asta nu se întâmplă niciodată, nu? m-a întrebat Casey.

— Niciodată, i-am răspuns, clătinând din cap. Și când l-am întrebat de ce, mi-a spus că nu poate lipsi de la serviciu. Sau că urmează un proiect important. De fiecare dată, are câte o explicație. Ceea ce e în regulă. Doar că toată situația îl necăjește pentru că el chiar vrea să meargă.

— Nu poate să-și ia și el o pauză? a întrebat Jessica.

Am clătinat din cap.

— L-am întrebat și eu. Problema lui este că irosește aproape toți banii pe care-i câștigă. Are obiceiul ca, în loc să pună bani deoparte și să-și creeze astfel un spațiu de manevră, el îi cheltuiește imediat cum îi obține. Și, atunci, nu are cum să-și întrerupă munca.

— Și care-i treaba cu mașina în toată povestea asta? a întrebat Mike.

Eram mai mult decât sigur că el știa deja răspunsul.

— Ceea ce-l ține legat de locul său de muncă este mașina pe care o are. Acum câțiva ani, și-a cumpărat o mașină nou-nouță, foarte frumoasă, elegantă, de lux. Are toate dotările pe care le putea oferi producătorul: monitoare pentru marșarier, scaune încălzite, GPS internațional… E de toată frumusețea, nimic de zis, dar și cheltuielile sunt pe măsură. Dacă adaugi asigurarea și reparațiile, ajungi la cât plăteam eu pentru a închiria o mașină. Dar mai sunt și cheltuielile legate de traiul de zi cu zi, astfel încât nu poate să-și întrerupă serviciul. Mai ales dacă vrea să încerce ceea ce fac eu,

adică să lipsească un an întreg. Ceea ce e în regulă, am zis eu, ridicând din umeri. Nu-l judec, nici pe el, nici pe alții în situația lui. Este viața lor, alegerea lor. Totuși, cred că ei nu-și dau seama că o asemenea alegere îi privează de libertatea de a face alte alegeri.

— Ca, de exemplu, să călătorească pentru o vreme cu tine, a intervenit Tutu.

— Exact, am încuviințat eu. Ar fi fost ceva dacă ar fi fost un împătimit al automobilelor, dar nu este. Sau dacă ar fi avut ocazia să șofeze mult, ceea ce nu se întâmplă. Trăiește la oraș și se deplasează peste tot cu taxiul. Așa încât mașina zace într-un garaj pentru care, de asemenea, trebuie să scoată lunar bani din buzunar.

Am ridicat din umeri și am continuat:

— Cred că el cheltuiește mânat de un impuls interior: vede ceva, vrea acel ceva și-l cumpără. După câteva zile sau luni, își pierde interesul pentru lucrul respectiv. În acest fel, beneficiul este destul de mic, pe când cheltuiala este destul de mare. Ca să fiu sincer, cred că motivul pentru care și-a luat această mașină constă, cel puțin parțial, în dorința de a se lăuda cu ea. El încearcă să demonstreze *ceva cuiva.*

— Că este membrul unui club din care, în realitate, nu vrea să facă parte, a spus Jessica și s-a uitat la Casey.

— Bine zis, am aprobat-o eu. Recunosc că nu m-am gândit la asta. Dar, într-adevăr, în cazul lui, așa este. Ultima dată când l-am întâlnit mi-a spus iarăși ce mult își dorește să mi se alăture într-una din călătoriile mele viitoare. Știu că asta nu se va întâmpla

niciodată. Dar, cel puțin, cum mă plângeam de acest lucru, m-am ales cu o nouă revelație.

— Care? a întrebat Jessica.

— Cele mai multe dintre condiționările societății noastre se concentrează pe faptul că succesul sau fericirea sunt strâns legate de banii pe care-i ai sau de lucrurile pe care le deții. Călătorind în jurul lumii, am întâlnit o mulțime de oameni diferiți, unii cu munți de bani, alții complet lefteri. Ei m-au învățat că valuta forte nu sunt banii, ci minutele. Să fii un om înstărit nu e nici bine, nici rău. Bogăția nu garantează nici că vei fi fericit, nici că vei fi trist. Și nici sărăcia, de altfel. M-a mirat faptul că, indiferent dacă mă aflam în cele mai sărace sau în cele mai bogate regiuni ale lumii, am văzut oameni care zâmbeau tot timpul și oameni veșnic încruntați. Ce îi caracterizează pe oamenii care zâmbesc tot timpul este stilul lor de viață. Ei au ales să trăiască în așa fel încât să dedice cât mai multe minute zilnic pentru a face lucruri care se armonizează cu MV-ul și cu sufletul lor.

— John, cât cheltuiește prietenul tău pentru mașina lui? m-a întrebat Casey.

— Circa nouă sute de dolari pe lună. Plus încă două sute de dolari pe lună pentru parcare. Și totul pentru o mașină pe care n-o folosește. Ceea ce înseamnă că nu obține prea mult timp de calitate în schimbul banilor. Dacă ar economisi lunar acești bani timp de un an și jumătate, ar putea călători cu mine *un an întreg.* Și asta i-ar oferi mult timp de calitate, am zis eu ridicând din umeri. Am notat

acest lucru în carnețel pentru a-mi aminti să cheltuiesc bani doar pentru viața pe care vreau s-o trăiesc.

Apoi m-am uitat la Jessica.

— Scuze, n-am vrut să te supăr. Am un alt prieten care chiar e pasionat de mașini. El are o decapotabilă clasică, din 1968, și, pentru el, asta înseamnă o investiție bună. Îi place mult această mașină, merge cu ea peste tot. Îi place să întâlnească oameni și mașina este un subiect de conversație în orice situație. Pentru el, această alegere are sens.

— Nu-i nici o problemă, a spus Jessica zâmbind. Nu m-am supărat. M-ai pus pe gânduri, da. Dar nu m-am simțit jignită.

— De fapt, nu e vorba doar despre mașini, am continuat eu. Am scris despre asta în carnețelul meu pentru a ține minte că trebuie să investesc doar în ceea ce îmi place să fac. Pentru mine, asta înseamnă călătorii și aventură. Pentru alți oameni, pot fi cu totul alte lucruri, am precizat și am dat din cap către Casey. Unul dintre lucrurile de care îmi voi aduce aminte privind prima mea vizită la cafenea era chiar pe această temă.

— Care anume? a întrebat Jessica.

— Asigură-te că ceva are sens pentru că *tu* ai simțit acest lucru, nu pentru că altcineva te-a convins de asta.

— Îmi place ideea, a zis Jessica.

— După ce am plecat data trecută de aici, nu m-am mai gândit la banii mei în același fel, am zis eu, încuviințând din cap. A fost o experiență care mi-a deschis ochii. Mi-am dat seama că mare parte din cheltuielile mele nu cadrau deloc cu ceea ce doream să

experimentez în viață. După standardele celor mai mulți oameni, anii mei de muncă nu sunt foarte spectaculoși. Nu prea ies și nu fac prea multe cumpărături. Și, în comparație cu o vacanță de lux de o săptămână, călătoriile mele care se întind pe durata unui an întreg nu sunt opulente. Dar, având în vedere ce contează cu adevărat *pentru mine,* călătoriile mele anuale *sunt* extraordinare. Țări diferite, culturi diferite, oameni interesanți, aventuri zi de zi... Anii în care lucrez pot fi puțin cam plictisitori, dar, în anii în care călătoresc, trăiesc nenumărate clipe incredibile.

55

Tutu o mângâia pe păr pe Sophia, care adormise cu capul în poala ei.

— Jessica, vreau să-ți spun o poveste. Vrei s-o auzi? Cred că vei găsi în ea motivul pentru care ai venit astăzi la cafenea.

— Mi-ar face plăcere să o aud, a răspuns Jessica.

Tutu a zâmbit și a mângâiat-o din nou pe Sophia.

— Bine. Pe urmă, va trebui s-o duc acasă la culcare pe micuța mea.

Tutu a închis ochii pentru câteva clipe și a început.

— Jessica, ai văzut vreodată o dimineață cu ceață? O ceață atât de deasă încât abia poți zări prin ea?

Jessica a aprobat din cap.

— Povestea este despre o astfel de ceață. Imaginează-ți o casă veche, mare și frumoasă, cu o verandă largă în partea din față. De jur-împrejurul casei, se află o curte spațioasă, înconjurată, la rândul ei, de o pădure deasă. De la verandă, pornește o alee care traversează curtea și se pierde în pădure. Pe verandă, cu fața spre alee, se află un balansoar, îți poți imagina totul?

Jessica a dat din cap că da, iar Tutu a continuat:

— Din experiența mea, știu că, pentru cei mai mulți oameni, viața înseamnă să stai în acel balansoar. Numai că, atunci când privesc

peste balustrada verandei, ei nu văd curtea sau copacii, ci doar o ceață deasă. E o ceață în care se amestecă toate lucrurile pe care ceilalți oameni încearcă să-i îndemne să le facă, să le vadă și să le simtă. O ceață în care se regăsesc propriile îndoieli, temeri și incertitudini. Și, în plus, toate condiționările negative pe care le-au acceptat în cursul vieții lor. Iar ei stau pe verandă, dându-se în balansoar. Și, în acest timp, își zic în sinea lor că, dacă ceața s-ar ridica pentru câteva minute, ar putea vedea calea către viața pe care și-o doresc cu adevărat. S-ar ridica din balansoar, ar coborî treptele și ar pleca să-și trăiască acea viață. Apoi, într-o zi citesc o poveste care-i inspiră sau aud despre cineva care tocmai și-a îndeplinit un vis pe care-l păstra de multă vreme în adâncul sufletului. Apoi, ca prin minune, ceața se ridică preț de cinci minute și ei pot vedea cu claritate calea către viața pe care și-o doresc. Este minunată, este strălucitoare și îi cheamă. Timp de cinci minute, se gândesc să se ridice și să urmeze acea cale, imaginându-și aventurile pe care le vor trăi și bucuriile pe care le vor avea. Dar cele cinci minute se scurg repede și ceața acoperă din nou totul. Așa că ei se afundă în balansoarul lor și încep să se legene mai departe… înainte și înapoi. Pe măsură ce timpul se scurge, ei își spun că, dacă ceața s-ar risipi pentru o oră și ar vedea viața pe care și-o doresc, atunci s-ar ridica de la locul lor, ar coborî treptele și ar merge să se bucure de acea viață. Apoi, într-o altă zi, văd un film care-i inspiră sau aud o incredibilă poveste de viață. Acestea le transmit un mesaj care li se potrivește perfect. E ca și cum regizorul le-ar fi citit gândurile sau persoana care-și spune povestea de viață li s-ar adresa direct lor. Așa

încât, ora următoare, ceața se risipește din nou și ei pot vedea clar calea care-i poate duce către viața pe care și-o doresc cu adevărat. Este minunată, este strălucitoare și îi cheamă. În tot timpul acestei ore, se gândesc să se ridice de la locul lor și să pășească pe acel drum. Își imaginează aventurile pe care le vor avea și bucuriile pe care le vor trăi. După ce acea oră trece, ceața se lasă din nou. Așa că ei se afundă în balansoarul lor și se leagănă… înainte și înapoi. Timpul trece și ei își spun că, dacă ceața ar dispărea pentru o zi întreagă și ar putea vedea viața pe care și-o doresc cu adevărat, s-ar ridica de la locul lor, ar coborî treptele și ar porni-o pe acel drum. Apoi, într-o altă zi, aud că le-a murit un prieten. Un om cumsecade, care se purta frumos cu cei din jur. Un om mult prea luminos ca să moară atât de tânăr. Și, pentru următoarele douăzeci și patru de ore, ceața dispare și ei văd totul atât de limpede, cum nu mai văzuseră înainte. Văd calea către viața pe care ar fi vrut să o aibă, iar aceasta îi cheamă mult mai convingător decât până atunci. Este minunată, este strălucitoare. Le apar în minte toate motivele din lume pentru care ar trebui să pășească pe această cale și-și dau seama de absurditatea pretextelor invocate în trecut pentru a nu face acest lucru. În tot acest răstimp de douăzeci și patru de ore, simt că este imperios necesar să se miște din loc, să înceapă, să pornească… Dar ziua trece și ceața reapare. Așa că ei se afundă în balansoarul lor și încep din nou să se legene… înainte și înapoi. Apoi, într-o dimineață, uitându-se afară, văd că nu mai este ceață deloc. Stau liniștiți o oră, dar ceața nu apare. Ziua trece, apoi trece și următoarea și ceața nu se mai zărește nicăieri. Uitându-se de pe

verandă, văd foarte clar calea spre viața pe care și-o doresc. Este minunată, este strălucitoare și îi cheamă, își imaginează aventurile pe care le vor avea și bucuriile pe care le vor trăi dacă vor merge pe acea cale. Până la urmă, nu mai suportă așteptarea. A sosit ziua cea mare! Se ridică de la locul lor și încearcă să facă primul pas… doar pentru a-și da seama că nu mai sunt în stare să meargă.

M-am uitat la Jessica. Plângea.

— Ești tânără, Jessica, a început Tutu, pe un ton blând. Ești inteligentă. Ești talentată. Sunt atâtea aventuri care te așteaptă. Dar trebuie să ieși din ceață.

— Sunt zile în care este atât de deasă, a șoptit Jessica printre lacrimi. Astăzi, a fost atât de senin. Ceața a dispărut cât timp am fost cu voi.

A făcut o pauză. După ce s-a gândit puțin, a continuat:

— Dar ce se va întâmpla când ceața se va lăsa din nou? Când nu voi mai putea vedea calea?

— Te ridici și mergi mai departe, i-a răspuns Tutu. Calea este mereu acolo, așteptând ca tu să o vezi. De cele mai multe ori, nu e nevoie decât să faci un prim pas în necunoscut.

— Nu sunt chiar așa de sigură, a spus Jessica.

Tutu a lăsat tăcerea să plutească în aer câteva momente, apoi a întrebat-o pe Jessica:

— Cam la ce distanță crezi că poți vedea prin cea mai deasă ceață pe care ți-o poți închipui?

Jessica ezita. Tutu a îndemnat-o să vorbească, făcându-i semn din cap.

— La trei metri.

— Și dacă stai pe acea verandă, tot la trei metri vei vedea, i-a răspuns Tutu.

A mai lăsat un moment de liniște, apoi a continuat:

— Și dacă te ridici și faci un pas înainte, doar un singur pas, cât de departe poți vedea?

Jessica a ridicat din umeri ca și când nu ar fi înțeles semnificația spuselor ei.

— La trei metri.

— Așa e. Dar nu vezi același lucru.

Jessica tăcea.

— Vino aici, copilă, i-a spus Tutu.

Întocmai ca o fetiță, Jessica s-a târât prin nisip până a ajuns lângă Tutu. Și-a lipit fruntea de cea a bătrânei și a izbucnit în plâns. Și a tot plâns până nu a mai avut lacrimi de vărsat.

Tutu a așteptat răbdătoare, mângâind-o pe Jessica așa cum ar fi făcut o mamă iubitoare cu copilul ei. Când Jessica s-a oprit din plâns, Tutu i-a luat capul în palme și a privit-o cu luare-aminte.

— Atunci când faci un pas, primii doi metri și șaptezeci de centimetri din fața ta sunt la fel ca cei de dinainte. Totuși, cei treizeci de centimetri de mai departe sunt diferiți, sunt altceva. Acolo a plasat universul începutul drumului tău.

Jessica a zâmbit și și-a șters lacrimile de pe obraji.

— Dar de ce nu l-a pus mai aproape? a întrebat ea printre lacrimi.

Tutu a clătinat din cap și a răspuns surâzând:

— Pentru că nu așa se întâmplă lucrurile în viață.

56

Casey, Jessica și cu mine am strâns toate lucrurile rămase după *luau* și le-am dus în bucătărie. Mike și Tutu stăteau afară și le țineau în brațe pe Emma și Sophia.

— Mă ocup eu, am zis și am dat drumul la robinetul de la chiuvetă, ca să încep să spăl vasele.

— Nu e nevoie, John, a zis Casey cu zâmbetul pe buze. Ne-ai fost de mare ajutor astăzi. Termin eu ce mai e de făcut în seara asta.

— Sigur?

A încuviințat din cap zâmbind.

— Sigur.

Jessica a lăsat din mână lucrurile pe care le adusese.

— Pot să te ajut, mi-ar face plăcere, a zis ea.

Casey a clătinat din cap.

— Mulțumesc, Jessica, dar mă descurc singură. Nu-ți face griji.

Jessica s-a uitat în cafenea prin fereastra pentru servire. Hainele ei, pantofii cu toc și geanta se aflau în separeul în care se așezase de dimineață.

— Mi se pare că s-a întâmplat cu un milion de ani în urmă, a spus ea cu glas șovăielnic. Cu un milion de vieți în urmă.

S-a uitat înapoi la Casey.

— Va fi bine, Jessica, i-a spus ea. Asta era înainte ca tu să știi. Acum suntem după.

Pe unul dintre blaturile din bucătărie, se afla un meniu. Jessica l-a luat în mână și l-a întors pe spate.

De ce ești aici?
Mai mergi la locul tău de joacă?
Ai POM?

S-a uitat la Casey.

— Ultima întrebare… n-am vorbit deloc despre ea!

— Cine ai fost tu astăzi? a întrebat-o Casey zâmbind.

— Cum adică?

— Cine ai fost tu astăzi? a repetat Casey.

Jessica a rămas puțin pe gânduri.

— Atunci când am ajuns aici, eram o femeie de afaceri, a răspuns ea cu un zâmbet timid. O femeie de afaceri destul de stresată. Apoi am fost clientă într-o cafenea cu totul neobișnuită. În leagăn, am fost din nou copil. Iar acolo, la ocean, am fost o surferiță, pentru prima dată în viață.

— Și apoi? a întrebat Casey.

Jessica a izbucnit în râs.

— Am fost dansatoare, toboșar și învățăcel…

— Și, din toate acestea, când ai fost cu adevărat *tu însăți?* a întrebat Casey.

Jessica s-a uitat la ea.

— Înainte de ziua de astăzi, aș fi spus că în prima ipostază. Dar m-aș fi mințit. De fiecare dată, am fost eu.

— Asta înseamnă că ești foarte norocoasă. Ai POM. Personalitate Ordonată Multiplu. Tu înțelegi că viața are mai multe fațete. Și că și *tu* ai mai multe fațete. Accepți faptul că, în orice moment al vieții, poți fi toboșar, surferiță, învățăcel, copil sau poți avea orice alte personalități care-ți conferă unicitate. Și să accepți energiile și emoțiile speciale care însoțesc aceste trăiri. Îți oferi darul de a fi toate aceste personalități care te definesc și de a păstra deschis accesul la toate jocurile de la locul tău de joacă, ceea ce te face să zâmbești, să te bucuri și să te simți tu însăți. Câteodată, îți trebuie doar o scurtă conexiune cu o altă latură a personalității tale pentru a le face și pe celelalte să iasă la iveală. Am avut odată o clientă care nu mai cânta de ani buni, deși fusese una din distracțiile ei preferate la locul său de joacă. După ce ne-a vizitat, s-a reapucat de cântat. Timp de o oră, o dată pe săptămână, într-un cor local. Mi-a spus că o oră de cântat a făcut din ea o mamă mai bună, o soție mai bună, o angajată mai bună… o persoană mai bună. Totul s-a schimbat.

— Auzind povestea asta, mă simt atât de liberă, a zis Jessica. E ca și cum aș auzi ceva ce am crezut întotdeauna că ar fi adevărat, dar nu am crezut că ar fi valabil și pentru mine. Surferița, toboșarul, copilul… și toate emoțiile trăite în aceste ipostaze. Eu sunt toate aceste persoane.

— Și, probabil, încă o sută pe deasupra, a zis Casey și a zâmbit.

Și-a desfăcut brațele, iar Jessica a îmbrățișat-o cu putere.

— Îți mulțumesc, Casey.

— N-ai pentru ce.

Când s-au depărtat una de cealaltă, Jessica s-a întors către mine.

— Îți mulțumesc și ție, John. Azi-dimineață, eram pe punctul de a pleca, iar tu ai venit la masă și mi-ai vorbit. Dacă nu ai fi făcut acest lucru, nu aș fi trăit experiențele pe care le-am avut astăzi.

De data asta, ea a întins brațele spre mine și ne-am îmbrățișat.

— Mă bucur că ai fost azi aici, am zis eu. Și mă bucur că am putut fi de folos.

57

Tutu și Mike au intrat în bucătărie. Le purtau în brațe pe fete, care încă dormeau.

Casey a ridicat brațele și Tutu i-a dat-o pe Sophia. Sophia s-a lipit de umărul lui Casey.

— Am vrut să vă spun *aloha,* a zis Tutu zâmbind. Cred că trebuie să spun asta și în locul Sophiei.

Jessica a strâns-o în brațe pe Tutu.

— *Aloha.* Și *mahalo.* Îți mulțumesc pentru tot ce m-ai învățat astă-seară.

— N-ai vrea să facem surfing săptămâna viitoare? a întrebat Tutu. Ca între fete, tu și cu mine.

Jessica s-a luminat și mai mult la față.

— Chiar vrei? Mi-ar plăcea foarte mult.

— Și mie.

Tutu s-a întors către mine și m-a îmbrățișat.

— *Aloha,* John. Mi-a făcut mare plăcere să te revăd. Aștept cu nerăbdare cartea ta cu revelații. Te voi ajuta s-o distribui pe toată insula.

— Și mie mi-a făcut plăcere, i-am răspuns. Și-ți mulțumesc pentru că te oferi să mă ajuți. Accept cu multă recunoștință.

Tutu i-a îmbrățișat pe Casey și pe Mike și și-a luat la revedere de la ei. Casey i-a dat-o înapoi pe Sophia.

— Vreți să vă conduc până acasă? a întrebat Casey.

Tutu a clătinat din cap.

— Ești foarte drăguță, Casey, dar nu e nevoie. De mică, am tot străbătut poteca spre locul acesta magic. Ne descurcăm noi.

Și, spunând acestea, a ieșit pe ușă și a plecat.

Jessica a aruncat o privire spre partea din față a cafenelei.

— Mă duc să mă aranjez puțin și să-mi iau lucrurile, a spus ea.

Am urmărit-o cum se îndreaptă către masa unde-și lăsase telefonul și celelalte lucruri.

— Ai ajutat-o mult astăzi, John, mi-a spus Casey. Acum este o persoană total diferită față de cea de azi-dimineață.

— Îmi amintesc astfel de trăiri, am spus eu și mi-am mutat privirea de la Casey spre Mike. Știu cât de mult se poate schimba cineva după ce a petrecut un timp în acest loc, alături de voi.

Mike a zâmbit și a aranjat-o pe Emma mai bine în brațele lui.

— Mă bucur că te-am revăzut, John, mi-a zis și mi-a întins mâna.

Am dat noroc și i-am zâmbit.

— Și eu mă bucur. Îți mulțumesc pentru toate conversațiile noastre.

Mike a încuviințat din cap, apoi i s-a adresat lui Casey.

— Casey, te superi dacă te las pe tine să aranjezi lucrurile pe aici? Trebuie s-o duc pe micuța asta la culcare.

— Mi-ar face plăcere, a spus ea.

— *Aloha,* John, mi-a spus, apoi s-a întors și a ieșit pe ușa din spate.

— *Aloha,* Mike.

Am rămas tăcut.

— Hai să ieșim afară, în față, a zis Casey.

Am ieșit din bucătărie și ne-am îndreptat spre partea din față a cafenelei. În drum, mi-am plimbat mâna peste muchiile de crom ale tejghelei și peste taburetele înalte. M-am simțit cuprins brusc de tristețe.

— Te vei întoarce, John, mi-a zis Casey. Mult mai repede decât crezi.

M-am uitat la ea și am întrebat-o:

— Dacă vin pe bicicletă mâine, o să vă găsesc tot aici?

— Depinde de un milion de lucruri diferite, John.

M-am lăsat iar cuprins de tristețe. Ea mi-a pus mâna pe umăr.

— După ce o să-ți publici cartea cu revelații, ține ochii larg deschiși. Vom veni să ridicăm comanda.

Am dat din cap aprobator.

Tocmai atunci, Jessica a ieșit de la toaletă și a venit către noi. Își schimbase costumul de baie și, acum, avea din nou pe ea ținuta business. Părul îi era strâns la fel ca atunci când sosise la cafenea. Își pusese și pantofii cu toc. În timp ce se apropia, i-a sunat telefonul. S-a oprit și a început să caute prin geantă.

M-am uitat la Casey. Ea a ridicat din umeri.

Jessica și-a scos telefonul din geantă. Ratase apelul.

— Ce ciudat, a spus ea uitându-se la telefon. Acum am semnal și o mulțime de mesaje.

A început să umble la telefon și să-și verifice mesajele. Expresia îi devenise tensionată și serioasă.

M-am uitat din nou la Casey.

— E destul de târziu, John, mi-a spus ea. Ai bicicleta, dar poți ajunge cu bine acasă de aici?

Am încuviințat din cap.

— S-a făcut destul de întuneric pe drum, dar voi merge încet. Mă descurc eu.

Ca să fiu sincer, nu știam exact cum voi găsi drumul către casă. Dar îmi închipuiam că, până la urmă, o să mă descurc eu cumva.

— Te conduc eu.

Era Jessica. Stătea cu telefonul în mână, dar se uita la mine.

— Pot să te duc eu acasă.

M-am uitat la ea cum stătea acolo, în ținuta ei business și cu pantofi cu toc.

— Mulțumesc, Jessica. Dar bicicleta mea nu e prea curată după drumul lung străbătut până aici. În plus, mașina ta nu e tocmai potrivită pentru a transporta biciclete. Nu vreau să fac mizerie…

Jessica s-a uitat la Casey și la mine și a zâmbit. Tot aerul tensionat și serios pe care-l avusese cu câteva clipe în urmă dispăruse de pe chipul ei. Zâmbetul îi era din nou același, frumos, deschis și plin de energie, ca atunci când se întorsese de la leagăne, în cursul dimineții. A închis telefonul și l-a aruncat în geantă.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat-o.

— E doar o mașină, a spus, și zâmbetul i-a devenit și mai sclipitor. E doar o mașină.

eBook mai 2023

Observații

[←1]

Tip de valuri foarte puternice, ce se găsesc în Hawaii, deasupra unui recif periculos, și pe care surferii le străbat pe interior, pe sub coamă (n.tr.)